

TRENER

broj 100
oktobar 2018.
godina **XXII**

magazin udruženja košarkaških trenera

100 TRENER

**Visok kvalitet
BCB, ponovo
potvrđen**

BASKETBALL CLINIC
BELGRADE 2018

**Košarka
ponos Srbije**

**Galerija
košarkaških
besmrtnika**

Milan Tomić

**Hemija tima
osnov svega**

TRENER K17
ČASOPIS UDRUŽENJA KOŠARKAŠKIH TRENERA JUGOSLAVIJE

PREMINUO
BO PETROVIĆ
PRESEDNIK UKTS

**Bora Stanković:
Hvala ti stara...**

TRENER
magazin udruženja košarkaških trenera | YKTC | K17

Basketball

Clinic Belgrade

Rik Boms, Ergenji Pošutin, Marina Maljković, Dejan Radončić

TRENER
magazin udruženja košarkaških trenera | YKTC | K17

20
JUBILEJ

Naš intervju
Ponosan sam na sve što smo uradili

Srebrni (zlatni) momci
Bronzane (zlatne) devojke

TRENER
časopis udruženja košarkaških trenera | YKTC | K17

JUN 2015. GODINA 14. CENA 150 RSD 2 EUR 3,5 KM 100 DEN 25 KUNA

Basketball Belgrade 15

TXUS VIDDRETTA, ITODDIS DIANTRIS, MATTEO BONICELLI, SAŠA OBRADOVIĆ, MILADEN ANHAILOVIĆ

TRENER
ČASOPIS UDRUŽENJA KOŠARKAŠKIH TRENERA

Najvažnija interpretacija informacije
The Most Important Information Interpretation

Javier Imbroda

Dušan Ivković
U susret beogradskom seminaru
The Coming Up Belgrade Clinic

TRENER
magazin udruženja košarkaških trenera | YKTC | K17

Basketball

Clinic Belgrade
Belgrade 2017.

Duška Vujošević, Joan Plaza, Dennis Felton

TRENER
magazin udruženja košarkaških trenera | YKTC | K17

Dušan Ivković
Krunisana legendarna trenerska ličnost

Miroslav Nikolić: Za budućnost plan B
Dušan Alimpijević: Spreman za početak

TRENER
časopis udruženja košarkaških trenera | YKTC | K17

15

TRENER
časopis udruženja košarkaških trenera | YKTC | K17

Podvig hrabrog debitanta

Duško Vujošević
PETA SAMPIONSKA TITULA

TRENER
magazin udruženja košarkaških trenera | YKTC | K17

ČAST JE BITI PREDAVAČ U SRBIJI

Naša klinika - najbolja u Evropi

TRENER K17
ČASOPIS UDRUŽENJA KOŠARKAŠKIH TRENERA JUGOSLAVIJE

**Grey Popović:
Radujem se dolasku**

JUBILEJ

20

Od pokušaja - do 100

Posle ovoliko iskustva u uređivanju našeg magazina, fascinira saznanje da gotovo nema zemlje u svetu gde se igra košarka, a da u njoj nisu prisutni naši treneri, i to ostavljajući značajan trag u svakoj od tih zemalja

Uz sve poštovanje, pre svih čitalaca ovog magazina, a to su treneri - članovi UKTS, posle priznanja koje su mi ođavali, a naročito povodom jubileja - dvadeset godina izlaženja, dozvoliću sebi da se istim tim svojim čitaocima obratim, prvi put, u prvom licu jednine. Unapred hvala na razumevanju.

Neretko je potrebno vratiti se u prošlost da bismo bolje razumeli sadašnjost. Ovoga puta to činim povodom jubilarnog broja našeg magazina TRENER br. 100, čime se UKTS i te kako može ponositi.

Poznavaoći prilika pamte, bilo je nekoliko pokušaja pokretanja ovakvog glasila namenjenog košarkaškim trenerima (tri do četiri). U najboljem od tih pokušaja TRENER je stigao do br. 4.

Onda, daleke 1997. godine napravljen je kvalitetan zaokret u pristupu pokretanju ovakvog magazina koji je, pre svega, bio i ostao u funkciji stručnog usavršavanja košarkaških trenera.

Odrađene su neophodne formalno pravne okolnosti: zakonska registracija, izrada programske koncepcije, izbor Izdavačkog saveta i urednika. Istovremeno, obezbeđeno je dugoročno stabilno finansiranje - iz članarine, naravno.

Tim koji je, uz podršku odsutnog predsednika Dušana Ivkovića (angažman u inostranstvu), predvodio Zlatan Tomić, u ceo projekat je ušao vrlo ambiciozno i bez improvizacije. Okupivši kvalitetan broj saradnika, TRENER je iz broja u broj rastao i dobijao na kvalitetu.

Vrlo brzo su stigla i priznanja, kako iz zemlje tako i od najuglednijih trenerskih funkcionera i stručnjaka iz inostranstva.

Kao urednik u tom pokušaju, nije fraza, osećao sam veliku odgovornost, ali i čast. To je istovremeno bio ogroman motiv. Nije potrebno da podsećam, sem one najmlađe čitaoci, koliki je ugled u svetu imala naša košarka i posebno naši treneri. Zato sam od starta bio uveren da možemo napraviti najbolji trenerski magazin u Evropi. Optimizam je, dakle, bio opravdan.

Te, već pomenute 1997, kada mi je ponuđeno da se prihvatim ovog posla, u deset najboljih trenera Evrope, i to od 1. do 7. mesta, bili su naši treneri: profesor Aleksandar Nikolić, Nebojša Popović, Ranko Žeravica, Dušan Ivković, Svetislav Pešić, Božidar Maljković i Željko Obradović.

Uz izvinjenje ako sam pogrešio u redosledu, jer to je istorija. Dakle, za mene veličine koje nisam imao prilike da sretnem, a kamoli da ih lično upoznam, već samo da ih gledam na utakmicama,

u štampi ili na malom ekranu. To je bio samo vrh koje je pratila čitava plejada velikih trenera. Sve ih samo pomenuti, napunio bih kompletan broj našeg magazina. Kada tome dodam i činjenicu da su u FIBA naši Bora Stanković i Radimir Šaper bili alfa i omega krovne košarkaške organizacije u Evropi, a poštovani na svakom mestu planete Zemlje gde se igrala košarka, onda je zaista optimizam, i moj i svih mojih saradnika, bio sa velikim pokrićem.

Posle ovoliko iskustva u uređivanju našeg magazina, fascinira saznanje da gotovo nema zemlje u svetu gde se igra košarka, a da u njoj nisu prisutni naši treneri, i to ostavljajući značajan trag u svakoj od tih zemalja.

Takođe, veliko zadovoljstvo mi pričinjava i činjenica da su naš časopis podržavali i to i dalje čine treneri iz Srbije koji rade u „malim“ sredinama. Mnogo je njih koji su takođe zadužili našu košarku, dajući svojim radom doprinos stvaranju kvalitetne košarkaške baze koja Srbiji čuva epitet zemlje košarke.

Upravo zahvaljujući velikom ugledu naših trenera, ogromnim uspesima koje su postizali i postižu i stvaranju Udruženja po najmodernijim svetskim standardima, koje je usmereno, pre svega, ka stručnom usavršavanju svojih članova, TRENER je mogao opstati uz sve prepreke koje su se sporadično pojavljivale. Tako je, po sistemu spojenih sudova, TRENER dobio novi zamah i šansu za novi kvalitet kada je pre sedamnaest godina promovisana Basketball clinic Belgrade. Imao sam, prateći uspehe BCB, veliku čast i lično zadovoljstvo da upoznam najveće, za mene do tada nedokučive legendarne trenere

Zbog stalnog traganja za kvalitetom i inovacijama u UKTS, doživeo sam uspeh Udruženja i kao ličnu čast, kada je, nažalost pokojni, Aco Petrović, kao predsednik UKTS, TRENER i BCB promovisao u dva brenda našeg udruženja.

U trenutku kada sa iskrenim ushićenjem, gotovo kao početnik, pripremam uvodnik za TRENER br. 100, ne mogu a da ne iskažem sreću i zadovoljstvo što sam imao prilike da upoznam sve naše trenerske legende, najuglednije trenere Evrope i NBA i stotine trenera iz Srbije i regiona. To je za mene neprocenljivo bogatstvo. Najiskrenije zahvaljujem zaista ogromnom broju trenera, predsednicima, članovima i sekretarima upravnih odbora, kolegama novinarima, naučnim radnicima, članovima izdavačkih saveta i mnogim drugima koji su mi pružili podršku u kreiranju magazina TRENER. ●

Impresum

Osnivač i izdavač: Udruženje košarkaških trenera Srbije, Beograd, Sazonova 83 ■ **Za izdavača:** Ivan Jeremić ■ Glavni i odgovorni urednik: Mirko Polovina, mppolovina@gmail.com
 ■ **Izdavački savet:** dr Vladimir Koprivica, Borivoje Cenić, Veselin Matić, Aleksandar Ostojić, Milka Mrđa, Milan Tasić. ■ **Design&Layout:** Studio Platinum. ■ **Dijagrami:** Marko Mrđen
 ■ **Prevod:** Nina Vidosavljević i Filip Simić ■ **Lektura i korektura:** Branislava Cvetković ■ **Adresa redakcije:** Beograd, Sazonova, 83 ■ **e-mail:** ukts@ukts.rs
 ■ **Telefon:** +381 11 34 00 852 ■ **Fax:** +381 11 34 00 851 ■ **Štampa:** Birograf Comp, Zemun ■ **Tiraž:** 1.000 primeraka ■ **Časopis izlazi dvomesečno**
 ■ Rešenjem Ministarstva za informacije Republike Srbije br. 651-03-00323/1999-03, od 17. 1. 2000. god. „Trenner“ je upisan u registar javnih glasila, pod rednim brojem 2928

Galerija košarkaških besmrtnika

Teško je zamisliti kako bi naša košarka izgledala da nismo imali njih. Uz takva trenerska imena i visine koje su svojim talentom, znanjem, radom i posvećenošću košarci dostigli, jedan je od ključnih razloga što magazin *Trener*, stotim brojem, puni i dvadest drugu godinu izlaženja. Zato ovim velikanima trenerske struke i košarkaške igre, s pravom i pre svih, pripadaju stranice jubilarnog broja: *TRENER* br.100.

Spisak dosadašnjih dobitnika prestižne nagrade koju dodeljuje Udruženje košarkaških trenera Srbije ujedno je svojevrsna istorija ovog sporta ne samo kod nas nego i u

svetu, gde su naši treneri osvojili sve moguće medalje i priznanja.

Drugog oktobra 2003. u 67. godini iznenada je umro Slobodan Piva Ivković, legenda srpske košarke. Osnivač je i prvi predsednik Udruženja košarkaških trenera Srbije. Bio je toliko cenjen i voljen od svih, pre svega svojih kolega, da je odlučeno da nagrada za životno delo, koje naše trenersko udruženje dodeljuje od 1995, dobije njegovo ime. Bilo je to posthumno priznanje velikom čoveku i treneru, na koje se potom nadovezala inicijativa da jedna ulica na njegovom Crvenom krstu dobije Pivino ime.

Udruženje košarkaških trenera Srbije pa-

žljivo je biralo stručnjake kojima je dodeljivalo nagradu za životno delo. Za većinu tih imena nije ni bilo teško staviti ih među slavodobitnike, jer su svojim radom i uspesima zadužili ne samo našu zemlju već su ispisali svetsku košarkašku istoriju. Od četiri „patrijarha“ naše košarke – Ace Nikolića, Raše Šapera, Nebojše Popovića i Bore Stankovića – do Željka Obradovića, koji još uvek osvaja titule i kompletira svoju riznicu trofeja, smestilo se preko sedam decenija jedne fantastične sportske priče.

Nagrada za životno delo dodeljuje se od 1995. godine, a velikani koji su je poneli ostaju zlatnim slovima upisanu u našoj košarkaškoj istoriji. Oni su besmrtni.

Ranko Žeravica

TRENIRAO JE U ITALIJI TIMOVE, OD TIRENSKOG DO JADRANSKOG MORA. PA U ŠPANIJI SARAGOSU, KOJA MU JE BILA POSLEDNJE TREnersKO ODREDIŠTE, ODATLE JE 12. SEPTEMBRA 2007. OTIŠAO DO MADRIDA, TAČNIJE DO ALKOBENDASA, DA NA SVEČANOSTI POSTANE ČLAN KUĆE SLAVNIH FIBA

Ranko Žeravica

Vizionar iz Novog Miloševa. Od Radničkog sa Crvenog krsta do Barselone dug je put. Na njegovom početku, u 25. godini, Ranko je prestao sa aktivnim igranjem, otišao na odsluženje vojnog roka i po povratku posvetio se treniranju ženskog tima „krstašica“. Nije to bila ni tako mala stvar kao što se nekome danas može učiniti. Iz Radničkog su legende ženske košarke poput Milice Radovanović, Jelice Kalenić, Bosiljke Pešić, Zagorke Simić...

Mala mu je bila reprezentacija Jugoslavije, vodio je Ranko Partizan u četiri navrata. „Izmislilo“ je najubojitiji tandem svetske košarke tog vremena Kića-Praja. Pa je onda u dva navrata vodio i Crvenu zvezdu ostavši do danas rekorder tog kluba sa 167 pobeda na 272 utakmice. Spojio je nespojivo, ostao je legenda i crno-belih i crveno-belih. A legende o njemu se prepričavaju i po argentinskim pampasima. Trenirao je reprezentaciju te zemlje i udario temelje ozbiljnoj košarci koja je kulminirala osvajanjem zlatne medalje na Olimpijskim igrama u Atini 2004. Trenirao je u Italiji timove, da ih ne nabrajamo, od Tirenskog do Jadranskog mora. Pa u Španiji Saragosu, koja mu je bila poslednje trenersko odredište, odatle je 12. septembra 2007. otišao do Madrida, tačnije do Alkobendasa, da na svečanosti postane član Kuće slavnih FIBA.

Trenerska karijera: Radnički, reprezentacija Jugoslavije, Partizan, Barcelona, Pula, Crvena zvezda, Saragosa, Desio, Fiodoro, Daroka, Slobodna Dalmacija, Juvekaserta.

Trofeji: Zlato na Olimpijskim igrama u Moskvi (1980) i zlato na Svetskom prvenstvu u Ljubljani (1970); srebro na Olimpijskim igrama u Meksiku 1968, na Svetskom prvenstvu u Urugvaju 1967. i na Evropskim prvenstvima 1971. u Zapadnoj Nemačkoj i 1969. u Italiji; bronza na Svetskom prvenstvu u Kolumbiji 1982...

Aleksandar Aca Nikolić

Jedan od „četvorice patrijarha“ naše košarke. Popularni Profa osvojio je sve klupske trofeje na svetu, a remek-delo napravio je kao trener u Italiji sa Injisom iz Vareseza osvojivši tri titule prvaka Evrope. Kroz naslednike ostavio je pravo bogatstvo našoj košarki. Bio je učitelj Bogdanu Tanjeviću, Božidaru Maljkoviću i Željku Obradoviću. „Otac jugoslovenske košarke“, kako su ga evropski novinari često nazivali.

Stigao je da bude i reprezentativac, bio je učesnik prve međunarodne utakmice Jugoslavije, protiv Rumunije u Bukureštu na Balkanskom prvenstvu 22. septembra 1946. Igrao je košarku u Partizanu (1945-1947), Crvenoj zvezdi (1947-1949), Železničaru i BSK-u (kasnije OKK Beogradu), ali je već 1953, posle Evropskog prvenstva u Moskvi, postao – selektor. Debitovao je na Mundijalu u Rio de Žaneiru. Sa njim na klupi Jugoslavija je 1961. na EP u Beogradu osvojila prvu medalju, srebrnu, a dve godine kasnije iz Poljske je doneta i druga, bronzana.

Ključni momenat u trenerskoj karijeri profesora Nikolića bio je odlazak 1963. u SAD, i to na šest meseci. Sa OKK Beogradom je 1962. osvojio Kup, a 1963. ligu. Pre odlaska u Italiju pomogao je da se 1969. titula prvaka Jugoslavije vrati u Beograd posle 14 godina, tačnije na Mali Kalemegdan. Zvanični trener Zvezde bio je Milan Musa Bjegojević, ali sve konce iz senke vukao je Aca Nikolić.

Injis iz Vareseza ponudio je profesoru Nikoliću klupu 1969. sa jasnom porukom da žele ne samo titulu prvaka Italije već i prvaka Evrope. Prvi cilj ispunjen je u prvoj sezoni, titula je stigla sa 20 pobeda i samo dva poraza. Drugi cilj ostvaren je u drugoj sezoni. U Sarajevu, Nikolićevom rodnom gradu, Injis je pobedio CSKA. Godinu dana kasnije u ponovljenom finalu CSKA se revanširao, ali je Injis vratio titulu 1972. pobeđivši Jugoplastiku u Tel Avivu. Treću titulu u četvrtom uzastopnom finalu Injis i Aca Nikolić ostvarili su u Liježu 1973. protiv CSKA. Sa Injisom je osvojio tri italijanske lige, tri Kupa šampiona i dva Interkontinentalna kupa. Nekadašnji urednik basket rubrike u „Gazeti delo sport“ Enriko Kampana nazvao ga je „Fon Braunom evropske košarke“.

Za sezonu 73/74. profesor se vratio u Beograd, preuzeo Zvezdu i sa njom osvojio Kup pobjednika kupova. Posle još jedne sezone u Italiji vratio se u zemlju kao selektor i 1977. i 1978. ostvario još dva velika uspeha: Jugoslavija je bila prvak Evrope u Liježu i šampion sveta u Manili. Pravo iz Manile profesor Nikolić je otišao u – Čačak. Kao i svuda, ostavio je trag. Borac je stigao do Kupa Korača, a Aca Nikolić u mladom Željku Obradoviću video je talentovanog pleja sa žicom za trenera. Putevi će im se ukrstiti 14 godina kasnije.

Godine 2008. doživeo je najveće priznanje – ušao je u Kuću slavnih u Springfieldu. Među košarkaše besmrtnike.

Trenerska karijera: Partizan, OKK Beograd, Petrarka Padova, Crvena zvezda, Injis, Fortitudo, Borac, Virtus Sinudine, Rejer Venecija, Skavolini, Udine.

Trofeji: Zlato na Svetskom prvenstvu na Filipinima 1978, Evropskom prvenstvu u Belgiji 1977. i Mediteranskim igrama u Libanu 1959; srebro na Svetskom prvenstvu u Brazilu 1963. i evropskim prvenstvima 1965. u Sovjetskom Savezu i 1961. u Jugoslaviji; bronza na Evropskom prvenstvu 1963. u Poljskoj...

Slobodan Piva Ivković

Čista avangarda. Početkom šezdesetih godina Piva je bio talentovan igrač, sa dobrim skok-šutom, igrao je na pozicijama 2 i 3, ali zbog problema s vidom, a i zbog golubova, nije mogao da napravi igračku karijeru. Zbog toga je vrlo mlad počeo onu trenersku po kojoj ga pamtimo.

Piva je od igrača početnika pravio šampione. Generacija Radničkog koja će 1973. postati prvak Jugoslavije počela je okupljanje na Krstu sredinom šezdesetih godina. Pojavila se grupa veoma talentovanih mladih igrača koje je Ivković hrabro uveo u prvi tim. Već za sezonu 1968/69. on je, uz iskusne Čermaka, Ražnatovića, Karatija, Kreačića, Vidića, Zi-

Aleksandar Aca Nikolić

KLJUČNI MOMENAT U TRENERSKOJ KARIJERI PROFESORA NIKOLIĆA BIO JE ODLAZAK 1963. U SAD, I TO NA ŠEST MESECI. SA OKK BEOGRADOM JE 1962. OSVOJIO KUP, A 1963. LIGU. PRE ODLASKA U ITALIJU POMOGAO JE DA SE 1969. TITULA PRVAKA JUGOSLAVIJE VRATI U BEOGRAD POSLE 14 GODINA, TAČNIJE NA MALI KALEMEGDAN. ZVANIČNI TRENER ZVEZDE BIO JE MILAN MUSA BJEGOJEVIĆ, ALI SVE KONCE IZ SENKE VUKAO JE ACA NIKOLIĆ

Slobodan Piva Ivković

BIO JE JEDAN OD PRVIH TRENERA KOJI SU SHVATILI POTREBU STALNOG OBRAZOVANJA, STICANJA NOVIH ISKUSTAVA. PUTOVAO JE U SAD, NABAVLJAO KASETE IZ SSSR, STRUČNE KNJIGE ODAKLE GOD JE MOGAO...

monjića, bacio u vatru Jarića, Damjanovića, Tvigija Ivkovića i Marovića. Eksperiment nije uspeo, Radnički je završio na 11. mestu i ispao iz lige, ali se odmah vratio jer se Druga liga igrala preko leta. Iduće sezone 1969/70. ista stvar. Radnički je jedanaesti i opet ispada – sa pozitivnom koš-razlikom! Takav slučaj se nikada nije dogodio u ligi bivše Jugoslavije.

U narednoj sezoni 1971/72. Radnički je sa istom generacijom bio četvrti, a u sledećoj prvak države sa bilan- som 22 pobeđe i četiri poraza. Bila je to kruna umetničkog dela Pive Ivkovića. Sledeće sezone 1973/74. gledali smo u Beogradu Kup šampiona, posle OKK Beograda i Crvene zvezde tu privilegiju dugovali smo Radničkom i Pivi Ivkoviću. „Krstaši“ su stigli do polufinala, u četvrtfinalnoj grupi u februaru 1974. tukli su Real Madrid sa Ščerbijakom, Brabenderom, Kabrerom... Beograd je tih godina imao fudbalske romantičare na Karaburmi, OFK Beograd i košarkaške na Krstu.

On je bio jedan od prvih trenera koji su shvatili potrebu stalnog obrazovanja, sticanja novih iskustava. Među prvima je putovao u SAD, nabavljao kasete iz SSSR, dobijao stručne knjige odakle god je mogao... Bio je u stanju da treneru rivala s kojim sutra igra otkrije sva svoja taktičko-tehnička razmišljanja jer nikada nije bio sebičan. Svoja nemala znanja uvek je bio spreman da podeli s drugima.

Osim kratkog izleta u Kuvajt, ceo radni vek proveo je između Radničkog i OKK Beograda, mnogo više na njegovom Crvenom krstu. Bio je trener – vrhunski demonstrator, ono što je tražio od igrača mogao je praktično da im pokaže. Stalno je razmišljao kako unaprediti igru, kako iskoristiti karakteristike igrača koje je imao.

Svestan značaja trenera u procesu stvaranja igrača, Piva je s Rankom Žeravicom, Slobodanom Mićovićem i Dragoljubom Pljakićem još 1972. osnovao Udruženje trenera Srbije i postao njegov prvi predsednik. Na trenerskom seminaru 1991. na Igmanu osnovano je Udruženje trenera Jugoslavije, a Piva je opet bio prvi predsednik.

Trenerska karijera: OKK Beograd, Radnički, MZT Skoplje.

Trofeji: prvak Jugoslavije sa Radničkim 1973, pobednik Kupa Jugoslavije sa Radničkim 1976...

Borislav Bora Stanković

**IMPRESIONIRA
BORINA BLAGOST,
SPREMNOST DA
SA OSMEHOM
SASLUŠA SVAČIJI
PREDLOG I IDEJU
I, JOŠ VIŠE,
ODLUČNOST
S KOJOM JE
SPROVODIO
ODLUKE ZA KOJE
JE VEROVAO DA
SU NAJBOLJE ZA
KOŠARKU**

Borislav Bora Stanković

Diplomata, čovek koji je zadužio ceo košarkaški svet. Igrajući za Crvenu zvezdu osvojio je tri državna prvenstva i još kao igrač stekao je diplomu košarkaškog trenera. Igračku karijeru nastavio je u Železničaru, zatim u OKK Beogradu, a završio je u Partizanu 1953. Za reprezentaciju Jugoslavije odigrao je 36 utakmica, a učestvovao je na prvom svetskom prvenstvu (1950).

Zajedno sa Nebojšom Popovićem, Radomirom Šaperom i Acom Nikolićem smatra se jednim od otaca naše košarke. Sva četvorica su bili igrači, najbolji je verovatno bio Nebojša, ali su na vreme, uz redovne studije i kasnije poslove, lepo podelili rad u Košarkaškom savezu Jugoslavije i, poput najlepšeg mozaika, zajedno stvarali istoriju. Interna podela bila je: Aca trener, Nebojša organizacija, Bora diplomatija i međunarodni odnosi, Raša predsednik i generalni sekretar Saveza, kasnije direktor YUBA lige.

Impresionira Borina blagost, spremnost da sa osmehom sasluša svačiji predlog i ideju i, još više, odlučnost s kojom je sprovodio odluke za koje je verovao da su najbolje za košarku. U one strateški važne svakako spada približavanje sa NBA, što je omogućilo da se na Olimpijskim igrama Barseloni 1992. pojavi prvi i jedini američki drim-tim.

U sezoni 1991/92, dakle godinu dana pre UEFA, Bora Stanković je lansirao Evroligu sa više predstavnika jedne zemlje. Zahvaljujući tome, Partizan je 1992. postao prvak Evrope iako nije bio prvak Jugoslavije (jer je poslednja titula u bivšoj državi otišla u Split). Kada je srušen Berlinski zid i kada su stvorene nove države, Bora je imao sluha i našao načina da organizuje dodatni kvalifikacioni turnir za EP 1993. u Nemačkoj, što je iskoristila Hrvatska i kasnije osvojila bronzanu medalju. Kada su SR Jugoslaviji skinute sankcije, u dogovoru sa federacijom Grčke, osmislio je dodatni kvalifikacioni turnir u Sofiji na kome je Jugoslavija stekla prava učešća na EP 1995. u Atini, odakle se vratila sa titulom prvaka Evrope.

Bora Stanković je najveća figura naše sportske diplomatije. Pre svega zato što je bio prvi čovek jedne važne međunarodne federacije, generalni sekretar FIBA od 1976. do 2003. Za vreme mandata doneo je toliko ključnih odluka za košarku, pa su mu svi zaljubljenici u igru među obručima večitio dužni. Bio je član MOK i kao takav čovek od uticaja na kreiranje svetske sportske politike.

Trenerska karijera: Partizan, OKK Beograd, Kantu.

Trofeji: prvak Jugoslavije sa OKK Beogradom 1958, 1960. i 1964; šampion Italije 1968; pobednik Kupa Jugoslavije sa OKK Beogradom (1960 i 1962)...

Nebojša Popović

Veliki igrač, organizator i trener. Sa još nekolicinom sportskih entuzijasta 1945. godine osniva SD Crvena zvezda i dobija člansku kartu sa brojem 1. Bio je prvi igrač, ekonom, trener, sekretar i kapiten kluba, a Mali Kalemegdan postaje mesto okupljanja. Popović je kvalitetima svojstvenim izrazito sposobnim ljudima znao da snove pretvara u realnost, da uvek donese pravu odluku i da se izbori za njenu realizaciju.

Nebojša je 1985. postao predsednik KSJ. Bio je pedantan, savestan, vredan i – zahtevan. On je savršeno znao da ga nisu svi voleli, ali teško je naći nekoga ko ga nije poštovao. Moglo mu se prigovoriti da je strog, ponekad i krut, da voli da izdaje naređenja, ali ko god je mogao da makar približno vidi njegov tempo rada, ostajao je bez teksta.

Ključnim momentima u razvoju naše košarke mogu se smatrati ulazak u sale, uvođenje TV kamera subotom u pet (to je uradio kao direktor Televizije Beograd) i uvođenje plej-ofa, kao i uvođenje ligaškog sistema takmičenja. U sve te četiri tačke Nebojšin je uticaj bio ogroman. Ako je prelazak sa turnirskog na ligaško takmičenje bio logičan sled primera iz drugih sportova, tri ostale odluke bile su tipično košarkaške. Prelazak u hale i sistem igranja jesen-proleće, umesto proleće-jesen, bio je više od revolucije.

Nebojša je kao novinar i televizijski čovek imao nepogrešiv osećaj za propagandno-marketingški značaj direktnih TV prenosa. Najviše je profitirala košarka jer su majstorije asova nagnale na hiljade klinaca da se opredele baš za taj sport. A kada su počev od 1970. počele da stižu svetske, evropske i olimpijske medalje, bum košarke bio je nezaustavljiv...

Trenerska karijera: Crvena zvezda, Gailaratese, reprezentacija Jugoslavije

Trofeji: Šest puta prvak države sa Crvenom zvezdom kao igrač (1946-1951), 10 puta sa istim klubom kao trener (1946-1955), 7 puta prvak Jugoslavije kao trener ženske ekipe Crvene zvezde (1946-1952)...

Nebojša Popović

NEBOJŠA JE KAO NOVINAR I TELEVIZIJSKI ČOVEK IMAO NEPOGREŠIV OSEĆAJ ZA PROPAGANDNO-MARKETINGŠKI ZNAČAJ DIREKTNIH TV PRENOSA. NAJVIŠE JE PROFITIRALA KOŠARKA JER SU MAJSTORIJE ASOVA NAGNALE NA HILJADE KLINACA DA SE OPREDELE BAŠ ZA TAJ SPORT

Dušan Duda Ivković

Neuništiv. Rođeni pobednik. Igrao je košarku u Radničkom od 1958. do 1968, a u tom klubu je i počeo svoju prebogatu trenersku karijeru. Potom su sledili redom Partizan, Aris, Radnički Beograd, Šibenka, Vojvodina, PAOK Solun, Panionios Atina, Olimpijakos, AEK, CSKA Moskva, Dinamo Moskva, ponovo Olimpijakos, a od 2014. do 2016. vodio je Efes iz Istanbula.

Duda je najuspešniji trener košarkaške reprezentacije Jugoslavije na evropskim prvenstvima. Na tri prvenstva kontinenta osvojio je tri zlatne medalje, nacionalni tim je ukupno odigrao 19 utakmica i svih 19 dobio.

Ponovo je preuzeo reprezentaciju svoje zemlje, ali sada Srbije, u vreme kad je ona prolazila kroz ozbiljnu krizu rezultata. Uspeo je da je vrati na pobjednički put, osvojio je srebrnu medalju na Evropskom prvenstvu u Poljskoj 2009, a godinu dana kasnije na Svetskom prvenstvu u Španiji zauzeo je odlično četvrto mesto.

Legendarni trener je odavno sebi obezbedio mesto među besmrtnicima zbog svega što je učinio u karijeri dugoj više od četiri decenije, ali nedavno je stigla i zvanična potvrda tome. Na svečanosti u Mijeu, nadomak Ženeve, primljen je 2017. u Kuću slavnih FIBA, svojevrsnu košarkašku akademiju nauka čiji članovi su ljudi koji su najviše zaslužili ovaj sport. Duda je bio predvodnik „generacije 2017“, kako je FIBA nazvala sve novoprimitelne članove Kuće slavnih, on je jedini trener u tom visokom društvu. Najveće priznanje koje neko ko se bavi košarkom može dobiti.

Trenerska karijera: Radnički, Partizan, Aris, Šibenka, reprezentacija Jugoslavije, Vojvodina, PAOK, Panionios, Olimpijakos, AEK, CSKA, Dinamo Moskva, reprezentacija Srbije, Anadolu Efes.

Trofeji: Zlatne medalje na Svetskom prvenstvu u Argentini (1990), evropskim prvenstvima u Jugoslaviji (1989), Italiji (1991) i Grčkoj (1995); srebrne medalje na Olimpijskim igrama u Seulu (1988) i Evropskom prvenstvu u Poljskoj (2009); 2 puta osvajač Evrolige, pobednik Kupa Koraća, Saporta kupa i Evrokupa, šampion države sa timovima u Grčkoj i Rusiji...

Dušan Duda Ivković

DUDA JE NAJUSPEŠNIJI TRENER KOŠARKAŠKE REPREZENTACIJE JUGOSLAVIJE NA EVROPSKIM PRVENSTVIMA. NA TRI PRVENSTVA KONTINENTA OSVOJIO JE TRI ZLATNE MEDALJE, NACIONALNI TIM JE UKUPNO ODIGRAO 19 UTAKMICA I SVIH 19 DOBIO

Želimir Željko Obradović

ZA SVOJ DOPRINOS KOŠARCI ŽELJKO OBRADOVIĆ JE TRIPUT PONEO TITULU NAJBOLJEG TRENERA EVROPE. IZGRADIO JE SOPSTVENI PREPOZNTLJIV STIL KOJIM IGRAJU NJEGOVI KLUBOVI, A STVORIO JE OGROMAN BROJ SLAVNIH IMENA

Želimir Željko Obradović

Evrokralj. Za mnoge se, obično s pravom, kaže da su legende u profesiji ili poslu kojim su se bavili. Taj status sticao se oduvek radom, rezultatima, titulama, tragom koji se ostavlja, uticajem koji se ostvaruje, savetima koji se slušaju, ugledom koji se poštuje. Ništa nije sporno, ali retko ko od legendi ima i „napismeno“ da je stekao tu „titulu“. Jedan od njih je naš proslavljeni trener Željko Obradović, koga je španski košarkaški mesečnik „Gigantes del Basket“ (Giganti košarke) proglasio za „legendarnog giganta“.

Posle devet titula prvaka Evrope, dva trofeja u Kupu Sarpota i bezbroj nacionalnih trofeja u Srbiji, Španiji, Italiji, Grčkoj i Turskoj, Željko Obradović je, nesporno, legenda košarke.

Najtrofejniji evropski trener svih vremena karijeru je počeo kao igrač u čačanskom Borcu, odakle je prešao u Partizan, i to su jedina dva kluba za koje je nastupao. Relativno kasno, u 28. godini, zaigrao je za reprezentaciju Jugoslavije, a relativno mlad, i na iznenađenje mnogih postao je 1991. prvi trener Partizana. Za pomoćnika je odmah angažovao profesora Aleksandra Nikolića i ovaj tandem je u narednoj sezoni napravio najveću senzaciju otkad se igraju evropski kupovi. Zbog sportskih sankcija uvedenih SR Jugoslaviji, Partizan je sve utakmice u grupnoj fazi Kupa šampiona kao domaćin odigrao u španskom gradiću Fuenlabradi. Deset meseci posle preuzimanja prvog tima, Obradović je s Partizanom u Istanbulu, u legendarnom finalu, postao prvak Evrope. Bila je to njegova prva od devet titula šampiona Starog kontinenta.

Za svoj doprinos košarki Željko Obradović je triput poneo titulu najboljeg trenera Evrope. Izgradio je sopstveni prepoznatljiv stil kojim igraju njegovi klubovi, a stvorio je ogroman broj slavnih igračkih imena, od Saše Đorđevića i Predraga Danilovića u Partizanu, do Bogdana Bogdanovića u Fenerbahčeu.

Trenerska karijera: Partizan, Huventud Badalona, Real Madrid, reprezentacija Jugoslavije, Beneton Treviso, Panatinaikos, reprezentacija Srbije i Crne Gore, Fenerbahče.

Trofeji: Zlatne medalje na svetskim prvenstvima u Argentini (1990) i Grčkoj (1998), i na Evropskom prvenstvu u Španiji (1997); srebrne medalje na Olimpijskim igrama u Seulu (1988) i Atlanti (1997), bronzana medalja na Evropskom prvenstvu u Francuskoj (1999)...

Milan Ciga Vasojević

DAO JE ŠANSU U REPREZENTACIJI GENERACIJI KOJU SE PREDVODILE ANĐELIJA ARBUTINA, DANIRA NAKIĆ, RAZIJA MUJANOVIĆ, JELICA KOMNENOVIĆ, OLIVERA KRIVOKAPIĆ, BOJANA MILOŠEVIĆ I SLADANA GOLIĆ. KRUNA USPEHA TE EKIPE BILE SU OLIMPIJSKE IGRE U SEULU 1988, GDE JE OSVOJENA SREBRNA MEDALJA

Milan Ciga Vasojević

Autoritet. Kao i brojni drugi treneri, karijeru je počeo na Crvenom krstu, u Radničkom, sedamdesetih godina prošlog veka. Sa muškom ekipom stigao je do finala Kupa pobjednika kupova, gde su poraženi od italijanskog Forst Kanuta. Zatim se prebacio na žensku košarku i trenirao je reprezentaciju Jugoslavije u vreme njenih najvećih međunarodnih uspeha. Njegov dolazak na kormilo ženske reprezentacije bio je revolucionaran potez, a prvi trofej osvojio je već 1980. na Evropskom prvenstvu u Banjaluci – bronzanu medalju. Samo mesec dana kasnije isti uspeh ponovljen je na Olimpijskim igrama u Moskvi.

Vasojević je dao šansu u reprezentaciji generaciji koju se predvodile Anđelija Arbutina, Danira Nakić, Razija Mujanović, Jelica Komnenović, Olivera Krivokapić, Bojana Milošević i Slađana Golić. Kruna uspeha te ekipe bile su Olimpijske igre u Seulu 1988, gde je osvojena srebrna medalja. Za špice TV emisija zauvek je ostala scena iz polufinala, kad Arbutina pogađa protiv Australije, a trenutak kasnije Ciga Vasojević je na rukama svojih igračica, koje ga oduševljeno bacaju uvis.

Milan Ciga Vasojević je udario temelje i šampionskoj ekipi vršačkog Hemofarma, čiji je bio prvi direktor od 1995. Kup Srbije za košarkašice nosi ime Milana Cige Vasojevića.

Trenerska karijera: Radnički, C. zvezda, ženska reprezentacija i muška juniorska reprezentacija Jugoslavije U21

Trofeji: Zlatna medalja na Univerzijadi u Zagrebu (1987); srebrna medalja na Olimpijskim igrama u Seulu (1988) i na Evropskom prvenstvu u Kadizu (1987), bronzana medalja na Olimpijskim igrama u Moskvi (1980), Evropskom prvenstvu u Banjaluci (1980) i Univerzijadi u Edmontonu (1983)...

Borivoje Bora Cenić

Tiha legenda. Ko god je ikad kročio u Košarkaški savez, bilo Jugoslavije ili sada Srbije, prvo bi ugledao Boru Cenića. Ovaj neumorni radnik već više od šest decenija bavi se trenerskim i edukativnim poslovima, a na put je izveo brojne generacije, pre svega košarkašica.

Trenersku karijeru je počeo još 1959. sa muškim timom OKK Beograda, a onda je prešao u Radnički, svoju najveću ljubav. Tamo je preuzeo ženski tim i godinama dominirao u jugoslovenskom prvenstvu. Vodio je i žensku reprezentaciju Jugoslavije, sa njom uzeo srebrnu medalju na EP u Mesini, a onda je dokazao svoju skornost i posvećenost košarci. Preuzeo je treniranje ženskih juniorskih selekcija, gde je njegov rad sa talentovanim igračicama dao sjajne rezultate.

Decenijama smo dobijali najbolje košarkašice iz škole Bore Cenića, entuzijaste kome nije teško da ide po letnjim kampovima i pronalazi talentovane devojčice, da se bavi stručnim radom i usavršavanjem mladih trenera. Autor je i brojnih knjiga i stručnih radova o treniranju, pre svega mladih kategorija. Tvorac je takozvanog jugoslovenskog modela rada s mladim košarkašima koji je prihvaćen i u drugim zemljama.

Vodio je timove i u Grčkoj i Kuvajtu, a već godinama u vreme održavanja završnog turnira juniorske lige Srbije organizuju se „Trenerski dani Bora Cenić“. Retki su ljudi koji su za života zaslužili takvo priznanje, i to pre svega od ljudi iz struke.

Trenerska karijera: Radnički, BASK, C. zvezda, reprezentacija, OKK Beograd, Partizan, Apolon Patras, Kazma.

Trofeji: četiri titule prvaka Jugoslavije sa košarkašicama Radničkog (1964, 1965, 1966, 1968)...

Borivoje Bora Cenić

DECENIJAMA SMO DOBIJALI NAJBOLJE KOŠARKAŠICE IZ ŠKOLE BORE CENIĆA, ENTUZIJASTE KOME NIJE TEŠKO DA IDE PO LETNJI KAMPOVIMA I PRONALAZI TALENTOVANE DEVOJČICE. AUTOR JE I BROJNIH KNJIGA I STRUČNIH RADOVA O TRENIRANJU, PRE SVEGA MLADIH KATEGORIJA

Strahinja Braca Alagić

Ceo život radio u zemlji. Retkost je sresti takvog entuzijastu. Košarku je počeo da igra odmah po završetku Drugog svetskog rata, u ekipi JNA, na prvom državnom prvenstvu 1945. bio je saigrač Aleksandra Nikolića. Put ga dalje vodi najpre u Partizan, pa u prvog komšiju na Malom Kalemegdanu, u Crvenu zvezdu. Tu je kao igrač osvojio pet titula državnog prvaka.

Posle kraja igračke karijere ostao je u Crvenoj zvezdi, gde je trenirao ženski tim. Sa košarkašicama crveno-belih ispisao je sportsku istoriju 1979. osvojivši Kup evropskih šampionki. Bio je to nezaboravni 29. mart u španskoj La Korunji, Crvena zvezda je pokorila Evropu pobeđivši u finalu mađarski tim BSE. Zvezda je bile prva ekipa iz SFRJ koja je postala šampion Evrope, mesec dana kasnije to su uradili košarkaši Bosne, pa zatim Cibona, Jugoplastika i Partizan...

Evropa ih je dobro zapamtila: Biljana Marković, Jasmina Milosavljević, Gordana Vukmirović, Vesna Kovačević, Vukica Mitić, Spomenka Mrdenović, Anđelka Vukmirović, Zorica Đurković, Natalija Bacanović, Sofija Pekić, Jasmina Kalić i Dragana Pandurov, sa Strahinjom Bracom Alagićem na čelu.

Popularni Braca je još po nečem bio prvi – kao trener ženske reprezentacije Jugoslavije osvojio je 1968. prvu medalju na Evropskom prvenstvu. Bilo je to u italijanskoj Mesini, temelj za sve kasnije uspehe naše ženske košarke.

Trenerska karijera: OKK Beograd, ženska reprezentacija Jugoslavije, Crvena zvezda (najpre ženski, kasnije i muški tim)

Trofeji: Srebrna medalja na prvenstvu Evrope u Italiji (1968), deset titula prvaka Jugoslavije sa Crvenom zvezdom, osvajanje Kupa evropskih šampionki 1979. i četiri Kupa Jugoslavije – sve sa Crvenom zvezdom...

Strahinja Braca Alagić

POPULARNI BRACA KAO TRENER ŽENSKE REPREZENTACIJE JUGOSLAVIJE OSVOJIO JE 1968. PRVU MEDALJU NA EVROPSKOM PRVENSTVU. BILO JE TO U ITALIJANSKOJ MESINI, TEMELJ ZA SVE KASNIJE USPEHE NAŠE ŽENSKE KOŠARKE

Svetislav Kari Pešić

POPULARNI KARI OSTAVLJAO JE IZA SEBE ŠAMPIONSKE TIMOVE I REPREZENTACIJE, A U ISTORIJI KOŠARKE ZAUVEK ĆE OSTATI ZABELEŽENA DVA NJEGOVA USPEHA: SVETSKA JUNIORSKA TITULA U BORMIJU SA GENERACIJOM DIVCA, KUKOČA, ĐORĐEVIĆA I RAĐE

Svetislav Kari Pešić

Osvojio je praktično sve! Nekadašnji bek Pirota, Partizana i sarajevske Bosne, trenersku karijeru započeo je u tom potonjem klubu, u kome je ostao do 1986. Pod njegovom trenerskom palicom sarajevski „student“ osvojili su prvenstvo i Kup Jugoslavije. Trenirao je i juniorsku reprezentaciju Jugoslavije, bila je to ona čuvena generacija iz Bormija, i naravno svetsko zlato. Potom odlazi u Nemačku i sa tamošnjom reprezentacijom na Evropskom prvenstvu osvaja zlato. U Berlinu je vodio ekipu Albe i sa njom osvojio četiri uzastopne titule prvaka Nemačke i Kup Radivoja Koraća!

Sa reprezentacijom Jugoslavije najpre trijumfuje na Evropskom prvenstvu, a potom i na Svetskom u Indijanapolisu. Potom prelazi u Barselonu, gde osvaja prvenstvo i Kup Španije, kao i Evroligu. Zaista neverovatan niz najsajnijih uspeha, kakav nema nijedan trener ne samo u Srbiji nego ni u svetu. Popularni Kari ostavljao je iza sebe šampionske timove i reprezentacije, a u istoriji košarke zauvek će ostati zabeležena dva njegova uspeha: svetska juniorska titula u Bormiju sa generacijom Divca, Kukoča, Đorđevića i Rađe, kao i trijumf na Svetskom prvenstvu u Indijanapolisu, gde je u četvrtfinalu savladana reprezentacija SAD sastavljena od najboljih NBA igrača.

Početak 2018. Pešić se vratio na mesto svog najvećeg klupskog uspeha, u Barselonu, gde pokušava da klub slavne tradicije vrati na šampionske staze.

Trenerska karijera: Bosna, juniorska reprezentacija Jugoslavije, reprezentacija Nemačke, Alba, Keln, reprezentacija SR Jugoslavije, Barcelona, Lotomatika, Đirona, Dinamo Moskva, Crvena zvezda, Valensija, Bajern Minhen.

Trofeji: Zlatna medalja na prvenstvu Evrope za kadete u Bugarskoj (1985), Svetskom juniorskom prvenstvu u Bormiju (1987), evropskim prvenstvima u Nemačkoj (1993) i Turskoj (2001), Svetskom prvenstvu u Indijanapolisu (2002)...

Božidar Božo Maljković

JEDAN OD RETKIH KOJI JE U BOŽI PREPOZNAO NEVEROVATAN POTENCIJAL BIO JE RANKO ŽERAVICA, KOJI GA DOVODI U CRVENU ZVEZDU DA MU BUDE POMOĆNIK

Božidar Božo Maljković

Inovator. Trenutno na funkciji predsednika Olimpijskog komiteta Srbije, Maljković je jedan od najuspešnijih i najtrofejnih evropskih trenera poslednjih tridesetak godina.

Već sa 19 godina prekida igračku karijeru i počinje trenersku. Najpre u malom beogradskom klubu Ušće, pa u Crvenoj zvezdi (juniori), da bi 1980. bio postavljen za prvog trenera Radničkog. Imao je tada samo 28 godina i malo ko je verovao u njega. Jedan od retkih koji je u Boži prepoznao neverovatan potencijal bio je Ranko Žeravica, koji ga dovodi u Crvenu zvezdu da mu bude pomoćnik. Saradnja sa Žeravicom presudno je uticala na košarkašku filozofiju mladog trenera, koji svoja nova znanja počinje da primenjuje 1986. u Splitu, gde je preuzeo ekipu Jugoplastike. Tu je stvorio šampionsku tim koji je kasnije tri puta bio prvak Evrope. Lansirao je mlade Kukoča i Rađu, dotle nepoznatog Zorana Savića, od potcenjenog Duška Ivanovića i Luke Pavićevića načinio je kičmu evropskog šampiona.

Sledi epizoda s Barselonom, pa epski rad u francuskom Limožu. Od prosečne ekipe na koju niko nije obraćao pažnju napravio je senzacionalnog šampiona Evrope. Boža Maljković je tada već bio jedno od prvih trenerskih imena kontinenta, pa je logično da ga žele najbogatiji klubovi. Odlazi najpre u Panatinaikos, pa u pariski Rasing, Unikahu, Real Madrid i Taukeramiku. Poslednji trenerski angažmani bili su mu u Lokomotivi iz Kubanja i zagrebačkoj Cedeviti.

U međuvremenu je tri godine bio selektor reprezentacije Slovenije i tamo je udario temelje za ekipu koja će četiri godine po njegovom odlasku postati prvak Evrope.

Trenerska karijera: Ušće, Crvena zvezda, Radnički, Lifam Stara Pazova, Jugoplastika, Barcelona, Limož, Panatinaikos, Rasing, Unikaha, Real Madrid, Taukeramika, reprezentacija Slovenije, Lokomotiva Kubanj, Cedevita.

Trofeji: četiri tirule pobjednika Evrolige (Jugoplastika 2, Limož i Panatinaikos), FIBA Interkontinentalni kup šampiona (1986. Panatinaikos), pobjednik Kupa Radivoja Koraća (2001, Unikaha), tri titule prvaka Jugoslavije, dve prvaka Francuske...

Borislav Reba Ćorković

Veliki „tata“. Izvanredni košarkaški trener, pedagog, stariji brat – popularni Ćale. Inteligentan i duhovit. I u najtežim trenucima je znao da izmami osmehe i da bodri svoje igrače – svoju decu. Borislav Reba Ćorković jedini je trener u istoriji jugoslovenske košarke koji je na klupskom nivou uspeo da spoji dva velikana svetskog basket – Dražena Dalipagića i Dragana Kićanovića, i da sa njima osvoji titulu državnog prvaka. Popularni Praja i Kića su svoje velike igračke sujete ostavili po strani i predvođeni Ćorkovićem, velikim trenerom i još većim čovekom, doneli prvu titulu beogradskom Partizanu u sezoni 1975/76.

Reba je igrao košarku u Dinamu iz Pančeva, a kasnije u beogradskom Železničaru. Trenerskom karijerom je počeo da se bavi u Partizanu, kao trener juniora. On je znao da trener može da napravi najbolju taktiku i izmisli izvanredne kombinacije, ali ako nema prave igrače, sve pada u vodu. Duboko je poštovao prave igrače.

U sezoni 1980/81. Partizan je, predvođen Rebom Ćorkovićem i Draganom Kićanovićem, osvojio svoju treću titulu. Reba je bio trener i ženske reprezentacije Jugoslavije, sa kojom je na Balkanijadi osvojio 1977. zlatnu, a na 16. Evropskom prvenstvu 1978. u Poznanju srebrnu medalju.

Osim svih titula i medalja, svima koji su ga poznavali u trajnom sećanju je ostao njegov vedar duh, večiti osmeh, šarm o kome se pričalo. Za mnoge je bio jednostavno – tata. Nadimak koji dovoljno govori o Rebi.

Trenerska karijera: Dinamo Pančevo, Železničar Beograd, OKK Beograd (juniori), Partizan (žene), Kuvajt, Partizan (muškarci), ženska reprezentacija Jugoslavije.

Trofeji: Srebrna medalja na prvenstvu Evrope za žene u Poljskoj (1978), zlatna i bronzana medalja na balkanskim prvenstvima u Turskoj (1977) i Grčkoj (1978), dve titule seniorskog prvaka Jugoslavije s Partizanom...

Borislav Reba Ćorković

OSIM SVIH TITULA I MEDALJA, SVIMA KOJI SU GA POZNAVALI U TRAJNOM SEĆANJU JE OSTAO NJEGOV VEDAR DUH, VEČITI OSMEH, ŠARM O KOME SE PRIČALO. ZA MNOGE JE BIO JEDNOSTAVNO – TATA. NADIMAK KOJI DOVOLJNO GOVORI O REBI

Vladislav Lale Lučić

Niko kao on. Jedini je trener koji je vodio i muške i ženske timove većitih rivala, Crvene zvezde i Partizana, i sa svim timovima osvajao titulu državnog prvaka! To nikome drugom nije dosad pošlo za rukom.

Igrao je košarku u Zvezdi čitavu deceniju od 1955. do 1965, od omladinskog sastava pa do seniorskog. Ipak, značajniji deo karijere proveo je pored terena. Sa obe strane kalemegdanskih zidina, sa podjednakim uspehom. I u Zvezdi i u Partizanu o popularnom Laletu i danas se mogu čuti samo hvalospevi.

Dobitnik je Oktobarske nagrade za životno delo, a dva puta je bio proglašen najboljim trenerom Francuske, jer je sa svojim klubom Šal Lezo, iz regiona Rona-Alpi, odnosno prefektуре Šamberi, u dve sezone osvojio dve titule prvaka, izgubivši za te dve sezone jedan jedini meč! Kaže da rivali koji su dolazili da igraju Kup šampiona nisu mogli na karti da nađu to malo mesto od dve i po hiljade žitelja! Bio je to zlatni period prvog francuskog ženskog kluba koji je uspeo da se plasira na završni turnir Kupa evropskih šampionki.

Gde god je radio, uvek je ostavio traga. Velika Vukica Mitić, kapiten slavne generacije Crvene zvezde koja je 1979. bila prvak Evrope, došla je na Mali Kalemegdan jer ju je Lale, tada trener juniora, video na nekom školskom takmičenju i pozvao da dođe u klub u kojem se proslavila i koji je proslavila.

Deceniju od 1970. do 1980. proveo je napola vodeći košarkašice Partizana, a potom i selekciju Nigerije, u kojoj ga zovu „ocem nigerijske košarke“, na šta je veoma ponosan. I dan-danas odlazi na Afrobaskete, drži seminare, prisutan je na tom kontinentu, gde je vodio i mušku reprezentaciju Obale Slonovače. Po povratku u Beograd, osvajao je titule prvaka SFRJ sa sjajnom generacijom devojaka Partizana sredinom osamdesetih godina. A u sezoni 1992/93. uspeo je da sa muškom ekipom Crvene zvezde osvoji titulu prvaka države, koja je čekana punu 21 godinu. Potom se posvetio poslu selektora Nemačke, gde je nasledio Svetislava Pešića, koji je podigao lestvicu toliko visoko, osvajanjem titule prvaka Evrope 1993, da je, kao i uvek sve posle toga, težak izazov. Ali vodeći Nem-

Vladislav Lale Lučić

GDE GOD JE RADIO, UVEK JE OSTAVIO TRAGA. VELIKA VUKICA MITIĆ, KAPITEN SLAVNE GENERACIJE CRVENE ZVEZDE KOJA JE 1979. BILA PRVAK EVROPE, DOŠLA JE NA MALI KALEMEGDAN JER JU JE LALE, TADA TRENER JUNIORA, VIDEO NA NEKOM ŠKOLSKOM TAKMIČENJU I POZVAO DA DOĐE U KLUB U KOJEM SE PROSLAVILA I KOJI JE PROSLAVILA

Radomir Raša Šaper

OGROMAN JE NJEGOV DOPRINOS UNAPREĐENJU KOŠARKAŠKIH PRAVILA. OD 2001. FIBA DODELJUJE NAGRADU „RADOMIR ŠAPER” ZA VELIKA DOSTIGNUĆA NA POLJU SUĐENJA I KOŠARKAŠKIH PRAVILA. FIBA MU JE POSMRITNO DODELILA NAJVIŠE PRIZNANJE – ORDEN ČASTI, A 2007. PRIMLJEN JE U FIBA KOŠARKAŠKU KUĆU SLAVNIH

ce imao je priliku da na jednoj utakmici u Portugalu u nacionalni tim uvede tada sedamnaestogodišnjeg Dirka Novickog.

Trenerski posao zaključio je tamo gde ga je i počeo. U ŽKK Crvena zvezda. Kup 2003. i dupla kruna 2003/04. Ana Joković, koja s mnogo entuzijazma vodi računa o našoj ženskoj košarki, bila je vođa tog tima.

Trenerska karijera: Crvena zvezda (juniori), Partizan (žene), Nigerija, Obala Slonovače, Partizan (muškarci), Crvena zvezda (žene), Šal Lezo, Crvena zvezda (muškarci), reprezentacija Nemačke.

Trofeji: Zlatna medalja na prvenstvu Afrike sa reprezentacijom Obale Slonovače (Somalija, 1981), 3 puta šampion Jugoslavije za žene sa Partizanom i Crvenom zvezdom, 2 puta prvak SR Jugoslavije za muškarce (sa Crvenom zvezdom), osvajač kupova Jugoslavije, SR Jugoslavije i Srbije i Crne Gore (ukupno četiri)...

Radomir Raša Šaper

Čovek iz senke. Jedini dobitnik trenerske nagrade „Slobodan Piva Ivković” koji se nije bavio trenerskim poslom, ali je nagrađen za svoj ogroman doprinos trenerskoj organizaciji.

Profesor Radomir Šaper jedan je od pionira jugoslovenske košarke, pripadnik „velike četvorke”, zajedno sa Borom Stankovićem, Aleksandrom Nikolićem i Nebojšom Popovićem, koja je od ovog sporta stvorila svetske šampione.

Šaper je bio istinski košarkaški intelektualac, profesor na Tehnološko-metalurškom fakultetu, odličan košarkaš i reprezentativac Jugoslavije. Međutim, ostaće upamćen kao vrhunski košarkaški sportski radnik i dugogodišnji čelnik Košarkaškog saveza Jugoslavije. Radio je na razvoju jugoslovenske škole košarke, košarkaškim pravilima i suđenju.

Bio je predsednik Tehničke komisije KSJ, generalni sekretar i predsednik Košarkaškog saveza Jugoslavije, komesar košarkaške lige Jugoslavije i dugogodišnji predsednik tehničke komisije FIBA.

Ogroman je njegov doprinos unapređenju košarkaških pravila. Od 2001. FIBA dodeljuje nagradu „Radomir Šaper” za velika dostignuća na polju suđenja i košarkaških pravila. FIBA mu je posmrtno dodelila najviše priznanje – Orden časti, a 2007. primljen je u FIBA košarkašku Kuću slavnih.

Zajedno sa Borom Stankovićem radio je sa talentovanim košarkašima u klubu BSK, koji se od 1958. godine zove OKK Beograd. Bora je bio trener, a Raša tehnički rukovodilac. Četiri godine bili su zajedno u klubu, a njihov rad doneo je izuzetan rezultat, titulu prvaka 1958/59. OKK Beograd iznedrio je mnoge talentovane košarkaše, među kojima i prvu veliku legendu beogradske košarke Radivoja Korača.

Radomir Šaper jedan je od tvoraca sintagme „košarka košarkašima”. Nije bilo lako progurati tu filozofiju pre oko pola veka, ali su Šaper i njegovi saradnici uspeali u tome. Kao rezultat, 1965. za predsednika Košarkaškog saveza Jugoslavije izabran je upravo Raša Šaper. Na toj funkciji dočekaao je krunu svog rada – titulu svetskih šampiona u Ljubljani 1970.

Bio je idejni tvorac i inicijator YUBA lige, domaćeg prvenstva organizovanog i zamišljenog tako da bude najjače takmičenje na svetu posle američke NBA lige, inicijator mnogih pozitivnih promena u jugoslovenskoj košarki, pre svega onih koje su se ticale osposobljenosti košarkaške organizacije da strateški rukovodi razvojem igre. ●

Aleksandar Ostojić

XVIII

memorijalni turnir „Slobodan Piva Ivković“

Sećanje na velikog trenera

Beogradski Radnički pobjednik je 18. po redu turnira kome je, pored brojnih prijatelja i porodice pokojnog Pive, prisustvovala i udovica legendarnog reprezentativca Miluna Marovića, o kome će uskoro biti snimljen dokumentarni film.

Pehar pobjednika Memorijalnog turnira „Slobodan Piva Ivković“ ostao je na Crvenom krstu. Beogradski Radnički u dramatičnom finalnom meču savladao je Mladost iz Zemuna 78:77 i trijumfovao na turniru u čast velikog trenera i vizionara. Ipak, važnije od rezultata je dvodnevno druženje u dvorani Radničkog poslednjeg vikenda u septembru.

Legendarni Piva preminuo je pre 23 godine, ali sećanje na njega živi. Za to su se potrudili njegovi drugari, koji su se okupili u dvorani da prate turnir: Bata Đorđević, Boško Đokić, Mirosljub Damjanović Dugi, Žarko Vučurović, Branko Banjanin, Stevan Karadžić i mnogi drugi. Pozivu za učešće na turniru odazvala se zemunska Mladost, tim iz Košarkaške lige Srbije, kao i B ligaši Zemun i Plana. Ipak, trijumfovao je najslabije rangiran među njima, domaćin Radnički. Iza drugoplasirane Mlado-

sti slede Zemun i Plana. Za najboljeg igrača proglašen je Luka Stokić iz BKK Radničkog, a njegov saigrač Stevan Tapušević je najbolji strelac ovog 18. memorijala. Pehar pobjedničkoj ekipi predao je Goran Kalinić, predsednik BKK Radnički. Po tradiciji, najboljeg trenera turnira nagradio je UKTS, a Goranu Vučkoviću, treneru BKK Radničkog, priznanje je uručio Strahinja Vasiljević, generalni sekretar našeg udruženja.

– Naš Piva je rođen na beogradskom Crvenom krstu i skoro ceo život je proveo ovde. Zato je i logično da se turnir održava baš na tom mestu. Najveći Pivin uspeh je titula prvaka Jugoslavije 1973, posle čega je stigao i do polufinala Kupa šampiona. Tih godina bio je jedan od osniva-

ča Udruženja košarkaških trenera Srbije, zajedno s Rankom Žeravicom, Dragoljubom Pljakićem i Slobodanom Mićovićem. Važio je za dobrog pedagoga i stručnjaka koji ume i otpisane igrače da izvede na put – kaže Goran Kalinić.

Turniru su, kao i ranije, prisustvovala supruga i ćerka pokojnog Pive Ivkovića, a prvi put je u dvorani na Crvenom krstu bila i Svetlana Ceca Marović, supruga još jedne legende Radničkog Miluna Marovića. Kao što je poznato, Marović, popularni Mek, poginuo je 19. oktobra 2009. u saobraćajnoj nesreći u Libiji, a njegova udovica, kao i prijatelji, održava sećanje na njega. Pre izvesnog vremena priredili su i odštampali knjigu pod nazivom „Milun“, a Svetlana Marović je podelila primerke knjige učesnicima turnira u čast Pive Ivkovića.

– Planiramo da početkom sledeće godine krenemo u realizaciju dokumentarnog filma o Milunu Maroviću. To je naš dug njemu, kao jednom od najboljih košarkaša koji su ikad igrali u Radničkom, sjajnom čoveku i sportisti – kaže Goran Kalinić, predsednik BKK Radnički. ●

Aleksandar Ostojić

Visok kvalitet BCB, ponovo potvrđen

Klinika je nastavila svoj trend da je iz godine u godinu sve bolja i bolja. Mogu da kažem da je ove godine BCB bila izuzetno uspešna, sa odličnim odzivom i vrhunskim predavačima

Da kvalitet s godinama ne prolazi, već da se podiže na još viši nivo, pokazala je 17. Beogradska trenerska klinika. Prvi put u hali sportova „Ranko Žeravica“ oko hiljadu domaćih i inostranih trenera iz Finske, Libana, Bahreina i zemalja iz okruženja moglo je krajem juna i početkom jula da sluša najeminentnije košarkaške stručnjake iz Evrope i Sjedinjenih Američkih Država, kao i naše afirmisane stručnjake.

Bogato iskustvo i znanje ove godine podeli su Kajl Keller, stručnjak iz američke koledž košarke, Španac Pedro Martines, trener Baskonije, dok su čast domaće struke branili Aleksandar Džikić, osvajač ABA lige sa ekipom podgoričke Budućnosti, i Darko Rajaković, asistent u Oklahomi.

Odlični predavači, masovnost, kao i promena loka-

cije obeležili su ovogodišnji seminar, koji se rangira kao najbolji u Evropi.

- Klinika je nastavila svoj trend da je iz godine u godinu sve bolja i bolja. Mogu da kažem da je ove godine BCB bila izuzetno uspešna, sa odličnim odzivom i vrhunskim predavačima. Veoma smo zadovoljni, a važna stvar je što smo ove godine kliniku vratili u košarkašku halu koja je nekada bila jedini hram košarke u Beogradu, halu „Ranko Žeravica“. To je još jedan plus sa ovogodišnjeg seminaru. Bilo je dosta povoljnih komentara, prvenstveno trenera koji su došli da slušaju predavanja. Svi su bili zadovoljni, ali moram da naglasim da su i predavači bili oduševljeni gostoprimstvom i posetom. Uspešna klinika sa trendom da svaka sledeća bude još bolja - počinje priču Ivan Jeremić, predsednik Udruženja košarkaških trenera Srbije.

Od četvorice stručnjaka svako ko je hteo mogao je mnogo da nauči, a iz razgovara sa trenerima čini se da je jedan stručnjak svojim predavanjem ostavio najjači utisak

Tradicija i prepoznatljivost su nešto što ide uz BCB, a sve to obavezuje da seminar iz godine u godinu bude sve bolji. Na 17. klinici lestvica je ponovo podignuta, a koliko je teško održati takav nivo, objasnio je Jeremić:

– Veoma je teško održati takav nivo, a mi smo već sada počeli da razmišljamo o sledećoj klinici. Veliki je uspeh dovesti predavače bez ikakve nadoknade, a to sve radimo na osnovu prethodnih seminara, jer se dobar glas daleko čuje. Uvek se pozivamo na predavače koji su već bili kod nas. Sve to, naravno, radimo uz pomoć naših prijatelja, što bivših košarkaša, što trenera. Mnogi američki predavači su oduševljeni klinikom, kvalitetom i brojnošću ljudi koji dolaze. Iz SAD nam je ranije mnogo pomogao Igor Kokoškov, sad to radi naš menadžer Stevan Petrović. Zahvalni smo i Evropskoj košarkaškoj federaciji, koja pomaže u pronalaženju evropskih trenera, uz čiju pomoć smo ove godine angažovali Pedra Martinesa iz Baskonije. Zahvalio bih i Svetskoj trenerskoj organizaciji, koja je bila naš sponzor. Moram da pomenem i naše druge sponzore, kao što je agencija „Beobasket“ i mnoge druge firme. Hoću da naglasim da je ovo jedina klinika u Evropi koja je besplatna za domaće trenere. Oni ne plaćaju kotizaciju, a jedini uslov je da se plati godišnja članarina koja iznosi 3.000 dinara.

Od četvorice stručnjaka svako ko je hteo mogao je

mnogo da nauči, a iz razgovara sa trenerima čini se da je jedan stručnjak svojim predavanjem ostavio najjači utisak.

– Sada kada se podvači crta, jedan od utisaka je da je Darko Rajaković održao najzanimljivije predavanja, gde je govorio o individualnom radu u Americi u odnosu na Evropu, što se prisutni trenerima veoma svidelo. Kaji Keler, Darko Rajaković i Pedro Martines su prvi put bili predavači na klinici, dok je Aleksandar Džikić već nekoliko godina naš gost. Džikić se toliko otvorio, rekao je celu svoju filozofiju i mislim da je na njegovim predavanjima bilo najviše ljudi. Ipak je to čovek koji osvojio ABA ligu. Darko Rajaković je bio oduševljen, on je prisustvovao svim seminarima i bila mu je velika čast da bude predavač. Naveo je da mu klinika značajna jer je upravo tu upijao najviše znanja i obrazovao se kao trener – kaže Strahinja Vasiljević, generalni sekretar UKST.

S druge strane, Ivan Jeremić nije mogao da izdvoji nijednog predavača.

– Svako je u svom segmentu bio dobar. Ne bih sada govorio ko je bio lošiji, a ko bolji. Darko Rajaković je naš član dugo vremena, a njega smo praktično doveli Strahinja Vasiljević i ja. On je doveden na naš predlog, jer imamo tradiciju dovođenja mladih i perspektivnih trenera.

Predavači: Čast i zadovoljstvo biti u Beogradu

Pedro Martines, trener Baskonije i čovek koji je prošle godine sa Valensijom osvojio titulu u španskom prvenstvu, bio je impresioniran brojem trenera.

– Prvo moram da kažem da je klinika veoma dobro organizovana. Ovde je mnogo vrhunskih stručnjaka, kao i veliki broj trenera iz Srbije i raznih zemalja. Iskren da budem, to me je impresioniralo i smatram da je Beogradska košarkaška klinika seminar visokog ranga. Zadovoljstvo je biti predavač, jer je ovo zemlja košarke. Imate strašno dobru trenersku školu. Ona je dala mnogo stručnjaka koji su bili najbolji u Evropi i koji su sada najbolji. U Evropi i svetu postoji veliko poštovanje prema srpskim trenerima, a posebno u mojoj zemlji. Mnogi srpski treneri kao što je Ranko Žeravica, Željko Obradović i drugi ostavili su dubok trag u španskoj košarci – kaže Martines.

Ža Čačanina Darka Rajakovića, desnu ruku Bilija Donovana iz Oklahome, bilo je zadovoljstvo da razmeni iskustva s kolegama.

– Velika je čast biti predavač na klinici u Beogradu, a i odlična je prilika za sve trenere da saslušaju neke od najboljih košarkaških stručnjaka Evrope i SAD. Sve to donosi razmenu saznanja i iskustva i priliku da se upoznaju neki novi ljudi, da se steknu novi kontakti. Udruženje košarkaških trenera Srbije radi odličan posao jer održava ovu kliniku živom, a i svake godine podižu lestvicu sve više. O košarci mogu da pričam 24 sata, tako da mi je zadovoljstvo kada izađem na teren, bilo da radim sa igračima ili sa kolegama – izjavio je Rajaković.

Možda je Darko imao kvalitetno i interesantno predavanje o individualnom radu s igračima, ali niko od predavača nije razočarao. Štaviše, ko je bio koncentrisan, mogao je mnogo da nauči od svih predavača – ističe predsednik Jeremić.

Na organizaciji Beogradske trenerske klinike radi se preko cele godine i mnogo ljudi je uključeno u celu priču. Za 17 godina postojanja, na klinici su učestvovali mnogi poznati košarkaški treneri, među kojima su bili Greg Popović, Don Nelson, Leri Braun, Roj Vilijams, Majk Dantoni, Riki Barns, Jevgenij Pašutin, Ibon Navaro... Naredna BCB biće prilika da se dovedu još neka zvučna imena košarkaške struke.

– Kao i dosad, naredni seminar se sprema tokom cele godine i već smo počeli da pravimo planove. Već imamo dva imena od kojih nećemo odustati, a to Šarunas Jasikivičius i Dejvid Blat. To su dva strana trenera koja nisu predavala na seminaru. Što se tiče domaćih, najveći fokus će nam biti na selektoru Aleksandaru Đorđeviću – kaže Vasiljević, generalni sekretar UKTS.

Tradicionalni deo seminara bilo je i nagrađivanje domaćih trenera koji su bili najbolji u svojim ligama. Novina od prošle godine jeste da su sva predavanja sa klinike okačena na Jutjub kanal Udruženja košarkaških trenera Srbije. ●

D. Popović

Treneri: Najbolji seminar u Evropi i šire

Koliko je Beogradska klinika bila uspešna, rekli su nam i treneri koji bili na predavanjima.

– Moram prvo da kažem da mi je drago što se klinika održava u hali sportova „Ranko Žeravica“, jer ovo je ipak košarkaška i istorijska dvorana. Zato je moj prvi utisak prisustvo u ovoj dvorani. Seminar je i ove godine organizovan na vrhunskom nivou, predavači su odlični. Teme su aktuelne u današnjoj košarci, što nama trenerima omogućava bolji prosperitet i priliku da naučimo nešto novo. Ne bih mogao da izdvojim neko predavanje, svako je iz određenog segmenta igre i svako je pripremljeno na vrhunskom nivou – ističe Bojan Vučić.

Njegov kolega Bojan Depostović deli slično mišljenje: – Kao i prethodnih godina, i ovogodišnja BCB je odlično organizovana, bilo je i te kako šta da se vidi i novo da se nauči. Meni je najinteresantnije bio predavanje Darka Rajakovića, ali i svi ostali treneri su se potrudili da nam prezentuju na pravi način teme kojima su se bavili.

Ko jednom dođe na BCB, uvek joj se ponovo vrati. To su nam potvrdila i trojica trenera iz Ukrajine, Rumunije i Nemačke.

– Znam srpski i već deset godina dolazim kod vas. Ovo je jedna od najboljih klinika u Evropi, a neko sam ko vrlo često posećuje sve seminare širom Starog kontinenta. Na Beogradskoj klinici uvek možemo da slušamo veoma kvalitetne trenere, može da se dobije mnogo znanja i velika pažnja se poklanja detaljima – kaže Vitalij Stjepanovski, koji je došao iz Ukrajine.

– Ovo je sedmi put da sam u Beogradu na seminaru i po mom mišljenju ovogodišnja klinika je bila odlična. Svake godine ovde možemo da slušamo i vidimo dva do tri vrhunska trenera i veliko je zadovoljstvo biti prisutan na ovoj klinici – navodi Ivije Eudenije iz Rumunije.

BCB se organizuje 17 godina, a Predrag Glišić iz Nemačke izostao je samo jednom.

– Prošle godine sam prvi put propustio kliniku zbog zdravstvenih razloga, ali sada sam uspeo da dođem. Ubeđen sam da je ovo jedna od najboljih klinika na svetu, dok je u Evropi sigurno broj jedan. Seminarom sam zadovoljan kao i uvek i sviđa mi se to što smo promenili lokaciju. Ovo je još lepši ambijent. Ovu kliniku čini savršenom to što uvek imate nekog trenera iz Španije, SAD, naših trenera i to je nešto što mi se veoma dopada – kaže Glišić.

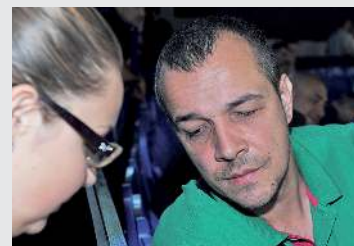
› Bojan Vučić

› Bojan Depostović

› Vitalij Stjepanovski

› Ivije Eudenije

› Nagradeni - Beogradska trenerska klinika, sezona 2017 / 2018.

Selektor naše reprezentacije otkriva detalje rada s igračima, koga vidi kao nosioca igre nacionalnog tima posle smene generacija 2022, kako je našem mentalitetu najbliža košarka vica, u stilu „gledam levo, dajem desno“, i ističe da moderni basket karakterišu brzina, skočnost, dinamika i protok lopte

Odbrana osvaja medalje, napad pobeđuje utakmice

Kad je pre pet godina izabran za selektora reprezentacije Srbije, proslavljeni as Aleksandar Saša Đorđević prvi intervju je dao upravo za časopis *Trener*. Zato je logično pitanje na početku razgovora s njim za ovaj stoti broj *Trenera* bilo koliko je jedan ovakav časopis važan njemu i trenerima u Srbiji.

– Pre svega, mislim da je izuzetno originalan. Ne postoji takav časopis u Evropi. Originalan je i jedinstven. Ne samo zato što mi iz struke i košarkaška javnost dobijamo najnovije stavove, razmišljanja, upoznajemo nove tendencije nego i, što se tiče same struke, dobijamo određene inpute: kako, gde, na koju stranu se razvija moderna košarka. Tu su razmišljanja vrhunskih trenera, onih koji su vezani za individualni razvoj, zatim atletski treneri... Znači, proširen je čak i na stručni deo, što je vrlo retko za jedan časopis. Obično postoje publikacije, knjige, di-vi-dijevi i poslednje vreme sajtovi itd, ali jedna takva materijalna baza, vrlo bliska svakom čitaocu, izuzetno je retka. Meni se desi da više puta prolazim kroz razne brojeve, čitam ih. Ne samo jednom. Pa onda stavim *Trener* sa strane, sačuvam tekst, pa se vratim na njega. Svejedno da li je objavljen prošle godine, prošlog meseca ili kad već. Vratim se na njega jer ima mnogo interesantnih stvari, mnogo velikih i dobrih razmišljanja sjajnih trenera – kaže Saša Đorđević.

➤ *Veliku zaslugu za ovih sto brojeva ima UKTS, na čijem čelu su bili pokojni Piva Ivković, zatim Duda Ivković, evo sada je Ivan Jeremić. Organizovali su brojne akcije, poput Beogradske trenerske klinike. Imate iskustva u svetu, koliko su aktivna tamošnja trenerska udruženja?*

– Isto su izuzetno jaka i organizovana, trude se da pruže originalnost, ali mislim da su naši treneri, zbog tradicije i onog što su pružili kolegama, iznad svih. Od gostiju i predavača na BCB, do naših vrhunskih trenera koji su tamo predavali. Svake godine i mene zovu da predajem, ali se „dobro branim“, jer biće vremena kad se budem koncentrisao na predavanja i teoretski rad. Kad budem bio uveren da će od mene moći da se čuje nešto kvalitetno na takvom jednom nivou, ja ću doći. Zasad samo slušam. Tamo je svaki predavač izuzetno dobro izabran putem sjajne selekcije, odnosi od našeg predsednika Udruženja trenera do generalnog sekretara tokom godine su izuzetni i na bazi toga dobijamo fenomenalne predavače. Od Grega Popovića, do Dantonija, Dude Ivkovića, Željka Obradovića... To su vrhunske stvari i to treneri u Evropi i te kako znaju da cene. Zato i dođe i po hiljadu trenera na našu kliniku. To su zaista imponantne brojke.

➤ *Naše udruženje počelo je s Pivom Ivkovićem kao predsednikom. Njegovo ime nosi i trenerska nagrada koju dodeljuje UKTS. Kakva su vaša sećanja na Pivu Ivkovića?*

– Ja sam odrastao uz Krst, dete sam Radničkog. Piva i moj otac su bili fenomenalni prijatelji, i to njihovo drugarstvo i odrastanje na beogradskom asfaltu je, između ostalog, i razlog zbog čega se bavim košarkom. Naravno, i svih ljudi koji su prethodili i bili naši učitelji. Njihova strast i ljubav prema košarki je svima poznata, njihova imena i dalje traju. Prema pokojnom Pivi smo svi prepuni lepih emocija i divnih sećanja. Porodica Ivković, tačnije dva brata Slobodan i Dušan, ostavili su veliki pečat, ali je ipak Piva bio taj koji je pokretao. Sve te ideje, originalnost, to je bilo njegovo delo. Prenosio je svima strast i ljubav prema košarki. Mislim da su generacije i generacije iza njega profitirale od tog njegovog entuzijazma. Imao

sam mnogo prilika da pričam sa njim o košarki. Sećam se jedne teme kad je bio kod nas u kući. Bio je gost mog oca Bate. Razgovarali smo o pikenrolu i načinu navođenja na blok jednog igrača, a taj se zvao - Medžik Džonson. U to vreme se pojavio, a Piva je nekako došao do nekih kaseti sa utakmicama Lejkera. Objasnjavao nam je kako Medžik to radi okrećući leđa čeonj liniji i menjajući potpuno ugao blokade. Eto dokle su išla njihova razmišljanja o košarki. Ne samo Pivina nego i profesora Nikolića, Bože Maljkovića, ma svih ostalih. Sećam se tog razgovora i te priče o tom pikenrolu, kako Medžik, onako fizički dominantan u odnosu na plejmejkeru ili beka koji ga čuva, iskoristi tu svoju zapreminu i navuče na blokadu rame uz rame, štoje vrlo teško da se brani. To je samo jedan primer koga se odlično sećam. A prvi put sam u tim njihovim razgovorima čuo da mi je koncentracija katastrofalna. Kad sam odigrao prvu utakmicu u dresu Partizana i dao preko 20 poena, vratio sam se kući, a moj otac Bata mrtav 'ladan mi kaže: „Tebi je koncentracija katastrofalna!“ I krene da me kritikuje kao da sam bio najgori na terenu. Posle toga sam samom sebi stvorio neku vrstu autozahtevnosti svaki put kad izađem na teren. To nisam činio samo kao igrač nego i sad kad sam trener.

➤ *Da li bi bilo Saše Đorđevića trenera da nije bilo čika Bore, Nebojše, profesora Ace, Ranka, Pive, Dude...?*

– Ne bi me bilo ni bez svih onih trenera koji su radili i nama na kampovima tokom leta.

➤ *Kolika je odgovornost na vama mlađim trenerima kao nastavljačima niza slavni srpskih stručnjaka?*

– Ta škola jugoslovenske košarke koja je ranije postojala, odlikovala ju je pre svega selekcija koja je vršena, a posle koje su neki od nas imali sreću da budu izabrani i da prisustvuju raznim kampovima, trenažnim procesima, školama i letnjim periodima kad smo bili fokusirani na individualni napredak. Mislim da je bila toliko originalna i avangardna da smo odatle crpeli sve naše istorijske uspehe u kontinuitetu. Meni su moj otac i njegovi prijatelji, kolege, usadili tu neku trenersku crtu. Verovatno sam i zato izabrao ovaj put. S obzirom na poziciju na kojoj sam sad, tu nije samo odgovornost da se nastavi slavni trenerski niz. Ja osećam i imam odgovornost, vrlo specifičnu, u odnosu na celu srpsku košarku. I tako sam i pristupio ovom poslu. A to je ideja da ostavim jedan svoj lični pečat košarki i načinu na koji igra reprezentacija, načinu na koji selektiramo igrače, ponašanje itd. Sve je to meni izuzetno bitno da bi ekipa i na terenu izgledala tako kako izgleda. Mislim da je svaki od tih naših velikih trenera bio originalan na svoj način i baš zato se i mi mlađi trudimo da takođe budemo originalni. Osećam ogromnu ličnu odgovornost u odnosu na to gde srpska košarka može da dođe, do kojih visina da dopre.

➤ *Pomenuli ste tu našu trenersku školu. Koje su, po vama, osnovne karakteristike srpske trenerske škole i koliko u svom radu koristite te karakteristike?*

– Svaki trener uči od kolege. To je apsolutno tačno. Imamo sreću da ispred nas imamo starije kolege koji su vrhunski treneri, ali i pored toga, svako od nas se trudi da stavi i neki svoj individualni pečat. Kopiranje je vrlo teško. Koliko god treba uzimati dobre stvari od starijih i boljih kolega, ili mlađih i boljih kolega, tako je i originalnost izuzetno bitna. Moj stav i moje shvatanje košarke, moderne košarke koja donosi rezultate a ne samo one koja se dopada publici, medijima ili sponzorima, vezan je pre svega za atletski aspekt. Brzinu, skočnost, dina-

- Ja sam odrastao uz Krst, dete sam Radničkog. Piva i moj otac su bili fenomenalni prijatelji, i to njihovo drugarstvo i odrastanje na beogradskom asfaltu je, između ostalog, i razlog zbog čega se bavim košarkom. Naravno, i svih ljudi koji su prethodili i bili naši učitelji. Njihova strast i ljubav prema košarki je svima poznata, njihova imena i dalje traju. Prema pokojnom Pivi smo svi prepuni lepih emocija i divnih sećanja.

Gledamo u svoj tanjir

Posle osam odigranih utakmica, u našoj kvalifikacionoj grupi prvi mesto dele Nemačka i Grčka sa skorom 8-0 i te reprezentacije su se već plasirale na Svetsko prvenstvo u Kini 2019. Srbija je na trećem mestu, koje takođe vodi na Mundijal, sa pet pobeda i tri poraza. Iza nas su Gruzija i Izrael, obe ekipe sa skorom 3-5, i Estonija (2-6).

Posle poraza od Grčke na Kritu Saša Đorđević nije krio nezadovoljstvo igrom našeg tima, ali mu se raspoloženje znatno promenilo posle ubedljive pobede protiv Estonije u Beogradu.

Pogotovo što su Srbiji naruku išli i rezultati ostalih utakmica (pobeda Nemačke protiv Izraela i Grčke protiv Gruzije).

– Druge utakmice su izuzetno važne, ne moramo da krijemo da nam rezultati idu naruku, ali moramo da se koncentrišemo sami na sebe i gledamo u svoj tanjir. Niko nikada nije ništa poklonio reprezentaciji Srbije, sve smo sami uzeli i sigurno ćemo morati da nastavimo tako – kaže selektor srpske reprezentacije. Osvrnuo se i na nastavak kvalifikacija u novembru i februaru, kad neće moći da igraju naši igrači iz NBA i klubova koji igraju Evroligu.

– Razgovarao sam sa igračima i sigurno će KSS da zahvali klubovima koji su pustili igrače, ali ćemo se truditi da probamo i sa nekim klubovima iz Evrolige koji imaju sluha da puste igrače da odigraju bar jednu od dve predstojeće utakmice. Veomasu bitne sledeće dve utakmice, prva u Izraelu, druga ovde protiv Grčke

– rekao je Đorđević i dodao još jedan razlog za svoju zabrinutost:

– Dejan Todorović je povređen. U razgovorima s njim smo se dogovorili da preskoči ovu akciju, promenio je klub, ali da se priprema za naredne dve, kao što je bio i u prethodnim „prozorima“. Velika je žal i zbog Mačvana, svakodnevno se čujem s njim, razgovaramo. Tu je i povreda Birčevića, tek treba da vidimo šta i kako.

miku i protok lopte. Mislim da smo tu poslednjih godina napravili određeni pomak. Uglavnom ka tome košarka ide, a ide ka jednoj nestvarnoj brzini. Atletska spremnost igrača je možda i osnovni uslov da se igra ova i ovakva košarka. Prema tome, to je bio neki moj uticaj koji sam želeo da ostvarim. Bez ovih karakteristika košarka danas ne može da se igra. I to je ono što mora da nam bude zvezda vodilja. Uz protok lopte i selekciju, prvi uslov s moje strane je da li igrač voli da dodaje loptu. Eto - odatle kreće cela naša filozofija košarke kao timske igre. Košarke gde stalno pominjemo hemiju kad dođemo do nekih vrhunskih rezultata, pominjemo dobre odnose i nesebičnost, altruizam... Sve je to usko vezano uz jedan pobednički kolektiv.

► **Javnosti je manje poznato, ali poslednjih godina kog god mladog talentovanog igrača da sam pomenuo, čuo bih da je Saša Đorđević već kontaktirao s njim. Kad stižete da pratite i te klince od 16 godina?**

– Istina je. Za mnoge te mlade igrače već imam analizu i plan rada s njima. Možda sam time neke iznenadio, ali sebe nisam. Kad sam postao selektor, prve godine sam sa saradnicima analizirao situaciju i geografsku rasprostranjenost naših igrača. Moj pomoćnik Jovica Antonić i ja videli smo da imamo preko 120 igrača u Americi i Kanadi po koledžima. To je podatak od pre četiri godine. Onda smo prošle godine napravili čak i jedan kamp za te mlade igrače, gde smo okupili njih 25 i tu smo izvukli njih dvoje-troje koje i dan-danas pratimo. Ja sam ovog proleća, u aprilu i maju, napravio turneju po Americi i bio u Oklahomi, Juti, Minesoti. Gledao sam utakmice NBA plej-ofa, razgovarao s trenerima, generalnim menadžerima, trenerima razvojne lige. Imao sam i šansu da odem do Univerziteta Perđu, gde je jedan naš momak, sin Ljubiše Stefanovića. Posetio sam Ljubišu, a vi sigurno ne znate da me je on svojevremeno vrbovao da odem na Univerzitet Illinois Stejt. Imao sam tada 18 godina, već sam imao spakovanu torbu i kupljenu kartu, ali na kraju nisam otišao u Ameriku. Njegov sin je jedan od igrača koje smo priključili juniorskoj selekciji U18 i njega ćemo pratiti. Kao i mnoge druge. Pokušavam da vidimo gde možemo da nalazimo igrače. Ako se sećate, prve godine kad sam postao selektor sa reprezentacijom je bio Kravić, za koga tada niko nije znao ni ko je, ni šta je, ni o čemu se tu radi. A evo ga dečko igrao je u Virtusu iz Bolonje, napravio je karijeru u Grčkoj i nismo ga zaboravili. Zvaćemo ga ponovo. Bio je igrač koji je atletski spreman i pre svega zbog tog kvaliteta smo ga pozvali. Pa bih dodao Kuzmića, i još neke. Zadatak

selektora je, između ostalog, da promovise nove igrače. I Pena smo uključili još pre četiri godine, dok je bio klinac u Barseloni. U razgovoru sa Bodirogom i Tarlačem sam shvatio da on može postati reprezentativac. Sad je moj zadatak da Stefana Pena pripremam da sledeće godine bude sposoban da nasledi Stefana Markovića, ili Teodosića kad bude ostavio reprezentaciju. Svi ti igrači nisu tek tako stavljeni na spisak. To je neka moja poruka koji tip igrača srpska selekcija traži na određenim pozicijama. Koliko god nekog momka nagradim što ga stavim na širi spisak, još više želim da ukažem trenerima, klubovima i srpskoj javnosti gde naša košarkaška reprezentacija, koja se poslednjih godina kiti medaljama, traži pomoć od nekih mladih igrača.

► **Mnogi se pitaju kakva nam je perspektiva. Šta posle ove Sašine reprezentacije? Kakvo je vaše mišljenje o tome, gde smo dobri, a gde deficitarni?**

– Mislim da smo svih ovih godina vrlo planski radili i spremni smo za smenu generacija. Verovatno će ta smena definitivno nastupiti 2022. Zašto? Prvo, jer je ova generacija dužna pre svega sebi, naglašavam – sebi, da se bori za najsjajniju medalju. A to može da uradi na Evropskom prvenstvu 2021. i još jednom može da se pojavi na Olimpijskim igrama. Naravno, i na Svetskom prvenstvu u Kini 2019, ako se plasiramo, treba da idemo na medalju. Od te 2022. Bogdanović će verovatno biti jedan od lidera reprezentacije, uz Milutinova, Jokića i Nedovića. Oni će morati da nastave sa ovim mladima, da ih kao iskusniji uključe da mogu da iznesu sledeći ciklus od otprilike četiri, pet godina. E tu onda dolaze neki igrači koje čekamo da sazre, poput Pena, Todorovića i svih ovih mladih koji su se pojavljivali. Dosad je kroz naš sistem planski prošlo 40 igrača. Evo, i sad smo za kvalifikacije pozvali jednog novog igrača da bi ušao u sistem, da čuje kako igramo. To je Uroš Luković. Ne zaboravljam generaciju U20 – Gudurić, Rebić, Jaramaz. Od njih može dosta da se izvuče. Tu je i Pecarski, prošle godine je bio kod nas u Bajernu i ja sam insistirao da dođe ovde da bi pre svega atletski napredovao. Ogroman je potencijal. Atletika je ono što mu nedostaje, talenat i napadački osećaj ima. Bio je MVP u mladim kategorijama, gde taj atletski nivo igre nije toliko zastupljen kao na vrhunskom nivou. Čim napravi korak ka seniorskoj košarci, a to je ove i sledeće godine, moraće da nadgradi svoje telo, da dođe do atletske superiornosti, mnogo veće nego što je trenutno ima. Eto, to su neke naše male vizije, kratkoročne, a možda i dugoročne. Ko zna.

► **Koliko taj vaš način razmišljanja i rada prate i treneri na nižim nivoima, oni koji stvaraju te nove generacije? Nekada, kad ste vi počinjali da se bavite košarkom, trener je gledao koliko je neki dečak talentovan. A danas veliki broj trenera najviše interesuje da li su roditelji uplatili mesečnu školarinu za dete.**

- Nažalost, to su neke stvari koje mi ne možemo da promenimo i da utičemo na njih. Jednostavno, moramo da prihvatimo takve stvari. Ali što se tiče naših reprezentativnih selekcija, mislim da tu radimo dobar posao. Ima tu dobrih, ima i odličnih rezultata. Ima klinaca koji dominiraju u svom uzrastu, poslednjih tri-četiri godine vraćamo se sa takmičenja sa zlatnim medaljama. To mene može samo da raduje. Na rad trenera s mladima možemo da utičemo i o tome razgovaramo, uz svu autonomiju i slobodu svih selektora da prave i selektiraju svoje ekipe, koji prave programe i predstavljaju ih ljudima u Savezu koji su zaduženi da to isprate. Od toga u budućnosti možemo da dobijemo igrače. Postoji jedan ciklični period od jedne decenije, od trenutka kad klinac od osam ili 10 godina odluči: ja hoću da budem košarkaš! U toj najmlađoj dobi on gleda reprezentaciju svoje zemlje kako osvaja medalje i odlučuje fanatično, uz ljubav i navijanje svog oca i drugara iz kraja - ja hoću da budem kao ovi što su osvojili medalju! Zato mi sa 18, 19 godina imamo generacije koje osvajaju zlatne medalje. Generacija Teodosića je 2009. osvojila srebro, a sad, 2018, momci osvajaju zlatne medalje. Ja sam 1978. gledao Svetsko prvenstvo u Manili, Moku, Kiću, Praju i ostale. Budio se noću da gledam, kao i mnogi, i u tom trenutku sam odlučio: ja hoću da budem reprezentativac! Hoću medalju oko vrata, kao i ovi ludaci. I ja sam to i uradio deset godina kasnije.

► **Mnoge zemlje ulažu nemerljivo više novca u košarku, pa ipak je mala Srbija konstantno u svetskom vrhu. Koje je to naše pogonsko gorivo?**

- Postoji nešto vezano za naš karakter. Ovo su sad moja lična razmišljanja. Mi smo zemlja koja je bila pod embargom, ali smo ljudi puni duha, vica, prevare, zeza... I to nam je neki svakodnevni način života. Nađemo se na kafi i - koga ćemo da zeznemo. Hoću da kažem, mi smo kao nacija, makar indirektno, naučeni da se snalazimo. Da nekoga prevarimo. A šta je košarka? Gledam levo, dajem desno. To je apsolutno adekvatno našem karakteru. Kroz istoriju, mi smo nacija koja nikad nije napadala, uvek smo branili svoje. A kako se dolazi do medalje u košarci? Napadom ili odbranom. Odbrana osvaja medalje, napad pobeđuje utakmice! To je živa istina. Sve je u našem karakteru. Retko razmišljamo o tome, ja kad krenem da pričam o tome, ljudi mi kažu: „Au, baš interesantno.“ To je negde duboko u meni, ja to tako shvatam. I mislim da je to vrlo blizu odgovora na pitanje kako i zašto mi i bez tolikog novca uvek imamo klinge koji znaju da igraju košarku. Koji u takmičenju žele da pokažu da niko nije bolji od njih, koji stalno uz neku grupnu hemiju i snagu grupe dolaze do medalja. A to je ono što je kroz istoriju uvek krasilo i činilo srpski narod.

► **Već imamo jednogodišnje iskustvo sa FIBA prozorima.**

Kakvo je vaše lično iskustvo i stav?

- Zadatak svih nas koji se bavimo košarkom na terenu jeste da na parket sručimo najbolji mogući proizvod, koji se zove kvalitetna košarka. U ovom trenutku su nam oduzeta oružja da ta košarka bude maksimalno kvalitetna. Šta to znači? Nemamo najbolje moguće košarkaške kreatore zbog kalendara i nemogućnosti da se

oni pojave na terenu. Zato kvalitet našeg proizvoda nije maksimalan. Kad neko kaže reprezentativni sport, meni je to znak jednakosti s maksimumom. U ovom trenutku to ne možemo da isporučimo i mi gubimo. Šta gubimo? Nove navijače, nove zaljubljenike i rizikujemo da izgubimo protiv neke Austrije. Neće se govoriti da je druga ekipa Srbije izgubila od Austrije, nego da je Austrija pobedila Srbiju. I to će ostati kao istorija, uz sve poštovanje i Austriji, i Estoniji takođe. Posle toliko godina truda da kontinuirano donosimo rezultate i medalje imamo situaciju da ne možemo na teren da stavimo najbolji mogući produkt, jer nemamo najbolje igrače koje selektiramo svaki put. Nemamo ih iz raznih razloga. A cilj FIBA treba da bude da svaki put izađemo na teren sa našim najboljim mogućim proizvodom. Da ljudima, navijačima na sto iznesemo najbolje što basket ima, a to mogu samo igrači. Niko neće doći da gleda nas petoro koji se bavimo na ovaj ili onaj način košarkom. A bez nas, ali ako dođu samo igrači, biće puna sala. Znači, ključ oko koga se sve vrti - to su samo igrači. Svi moramo da se fokusiramo da njih stavimo u službu vrhunske košarke. Na teren, ne po Tvi-terima, Instagramima, sponzorskim donacijama i večerama, pričama šta rade u privatnom životu itd. Moramo da ih stavimo u službu proizvoda koji se zove vrhunska košarka na terenu.

► **Kako onda napraviti kalendar da ne bude na ivici regularnosti kao ovaj postojeći?**

- Moraju da se ispoštuju ligaška takmičenja i klupske obaveze profesionalaca koji su vezani milionskim ugovorima. Pre svega u NBA. Na osnovu toga mora se usklađivati reprezentativna košarka. Neke reprezentacije ipak imaju profit od ovakvog takmičenja, jer im igraju igrači iz domaćeg prvenstva, ali one vrhunske, kad za njih ne igraju najbolji, gube. Postavlja se onda pitanje: kad igrati? Ja bih igrao pred samo takmičenje. Kvalifikacioni turnir. Umesto da pred takmičenje igraju prijateljske pripremne utakmice, imali bismo kvalifikacioni turnir i u kontinuitetu bismo nastavili pripreme za takmičenje. Nema drugog rešenja. Kao što je bio kvalifikacioni turnir pred Olimpijadu. Imali bismo jedan mesec za reprezentativnu košarku, tu bi bio fokus i odatle bi se igrači vraćali u svoje klubove već spremni za sezonu. Nema druge. ● **Aleksandar Ostojić**

- Mislim da smo svih ovih godina vrlo planski radili i spremni smo za smenu generacija. Verovatno će ta smena definitivno nastupiti 2022. Zašto? Prvo, jer je ova generacija dužna pre svega sebi, naglašavam - sebi, da se bori za najsajjniju medalju. A to može da uradi na Evropskom prvenstvu 2021. i još jednom može da se pojavi na Olimpijskim igrama. Naravno, i na Svetskom prvenstvu u Kini 2019, ako se plasiramo, treba da idemo na medalju.

Razvoj igrača u NBA

Davno su prošla vremena u NBA kada su timovi sa velikih tržišta mogli da odreše kesu i potpišu sa najboljim igračima. CBA (Collective Bargaining Agreement) i kontrola plaćanja igrača (salary cap) imaju zadatak da regulišu neograničenu potrošnju novca i omoguće svim timovima priliku da budu konkurentni. Nekada su postojali timovi kojima draft nije bio od velike važnosti, jer bi izašli na tržište i potpisali sa iskusnim igračima i dobili igrače koji odgovaraju njihovim potrebama.

U novonastaloj situaciji, potreba za otkrivanjem igrača (preko drafta, dovođenje igrača iz Razvojnog lige ili slobodnog agenta iz internacionalne kosarke itd.) dodatno je povećana. Takođe, svi timovi ulažu sredstava i obezbeđuju resurse kako bi razvili igrače koji su već u sastavu ekipe sa jasnom željom da ih zadrže u svojim redovima na duže staze ili iskoriste u trejdu da bi došli do igrača kakav je timu potreban.

Odličan primer za ovo o čemu govorim je i Nikola Jokić, koga je Denver draftovao u drugoj rundi. Od dolaska u tim, Nikolu su razvili u najznačajnijeg igrača franšize. Kada tim dobije takav profil igrača zahvaljujući piku u drugoj rundi drafta, od ogromnog je značaja za budućnost jedne franšize.

Slična situacija je i u Evropi. Najbogatiji evropski timovi ne mogu da se finansijski takmiče sa NBA timovima. Manji timovi ne mogu da obezbede budžete kakve imaju oni najbogatiji. Dakle, način kako timovi mogu da obezbede da i dalje budu kompetitivni je preko sistema razvoja svojih mladih igrača i potpisivanjem s njima na duže staze. Ako možete da prepoznate i razvijete mladog igrača, to je od velike važnosti za klub, grad, ali i državu. Lako je biti uz igrača kada su već dokazani, treba im biti od pomoći u najosetljivijem periodu, a to je od 16. do 22. godine. To je uvek bila odlika velikih trenera na ovim prostorima - da daju šansu mladim igračima i da od njih naprave nosioce igre.

Dok sam živio i radio u Španiji, imao sam čast i privilegiju da upoznam Ranka Žeravicu i provedem dosta vremena s njim pričajući o košarki. On je jedan od naših najvećih trenerskih imena i čovek koji je utemeljivač košarke na ovim prostorima. Kada smo pričali o razvoju mladih igrača, uvek je isticao u prvi plan da mi kao treneri imamo zadatak da igračima damo slobodu donošenja odluka i da niko nije postao igrač sedeći na klupi. Da bi se igrač razvio, potrebno je da ima pravo na grešku i da zna da zbog jedne greške neće biti zamenjen. U takvom kontekstu stvari treneri imaju obavezu da na prvo mesto stave razvoj igrača, na drugo mestu taktiku, a da to zajedno donosi rezultat.

● Uloga pomoćnog trenera u razvoju igrača

Moj posao kao pomoćnog trenera u Oklahoma Cityju je da pomognem igračima da dostignu svoj maksimum, ali i da oni budu od najveće koristi timu. Definicija mladog igrača u NBA je drugačija nego u Evropi, tako da se mladim igračima smatraju momci od 19, 20, ali i 23 godine. Ne sazrevaju svi igrači u isto vreme i ne mogu svi da budu kao Luka Dončić sa 18 godina. Dakle, treba više strpljenja da se neki mladi igrači sačekaju.

Nekoliko stvari koje su meni veoma bitne u radu sa igračima su:

- poverenje
- komunikacija
- radna etika

Stvaranje poverenja je prvi ključ u radu sa igračima. Prvi sastanak u sezoni koji imam sa igračima s kojima radim nikada nije o košarki, nebitno da li su to oni koji su već ranije bili u timu ili su novi. Pokažite im da zaista brinete o njima i da im želite sve najbolje. Uložite svoje vreme da ih upoznate i na ličnom planu, članove njihove porodice i prijatelje. Velika je verovatnoća da ćete ih bolje razumeti, njihov životni put, ambicije, karakter, ali i šta je to što ih sputava da budu najbolja verzija sebe. Sve ove informacije ćete moći da iskoristite da im pomognete. Igrači će znati da poštuju takvu vrstu konekcije i vратиće vam to na najbolji način.

Komunikacija s igračima je svakodnevna i na taj način utičete na njihova razmišljanja, šaljete im signale šta je to što je prvom treneru od velike važnosti i kako mogu da pomognu timu. U isto vreme, od njih dobijate povratne informacije kako se osećaju i kako razmišljaju. Ne uzimajte nista zdravo za gotovo. Lako je stvoriti predrasude i opravdanja za njihove dobre ili loše igre, dobre ili loše obrasce ponašanja. Istina je da mi dosta toga ne znamo i kada razgovaramo s njima, mnoge stvari će nam biti jasnije. Naravno, da bi komunikacija bila iskrena, neophodno je da postoji obostrano poverenje.

Često koristim SMS kao sredstvo komunikacije. Ovo je generacija koja bolje procesuiraju informacije kada imaju vremena da poruku pročitaju, pogledaju i da vam daju odgovor tekstualne sadržine. Oni imaju prijatelje s kojima konstantno komuniciraju, ali uglavnom preko poruka ili društvenih mreža. U porukama im šaljem video-analizu utakmice, analitičke podatke, ali i informacije vezane za skauting protivnika.

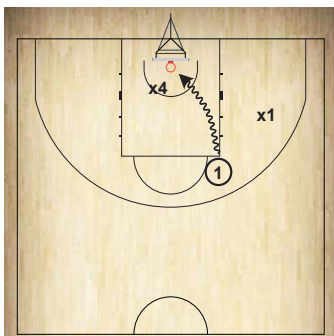
Što se radne etike etike tiče, od početka postavljamo visoke kriterijume rada i dajem slobodu igračima da uvek mogu da me pozovu da radimo dodatno na njihovoj igri. Smatram da rad na treningu nije dovoljan i da je potrebno da nauče da dodatno rade na sebi. Onog trenutka kada počnu sami da odlaze na teren da dodatno šutiraju, tada će i njihovo samopouzdanje početi da raste, jer znaju da su uložili neophodnu energiju i vreme da biti unapredili svoju igru.

● Proces od 6 koraka

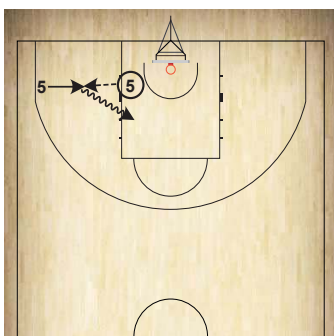
Svaki igrač u timu prolazi kroz ciklus od 6 koraka u razvoju tehničkih ili taktičkih elemenata:

- EVALUACIJA/OCENJIVANJE IGRAČA
- POSTAVLJANJE CILJEVA
- UPOZNAVANJE IGRAČA S CILJEVIMA
- PLAN I PROGRAM
- MERENJE CILJEVA/FEEDBACK IGRAČA
- PROCENA ILI OCENA URAĐENOG

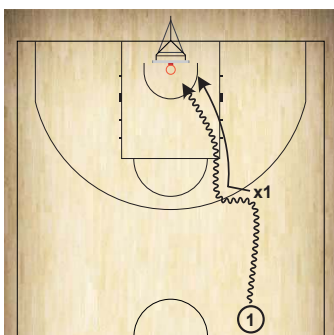
1. Evaluacija / Ocenjivanje igrača - Svaki od elemenata (fizički, tehnički, taktički i psihički) posmatra se kroz prizmu šta su igraču jače strane i koja su mu limitaci-

DIJAGRAM 01

DIJAGRAM 02

DIJAGRAM 03

sistemu

je. Namerno ne koristimo izraz slabosti, već limitacije kako bismo stvorili ideju da ti elementi mogu da se unaprede.

Što se tehničkih i taktičkih elemenata tiče, ocenjuju se:

- Napadački kvaliteti
- Napadačke limitacije
- Odbrambeni kvaliteti
- Odbrambene limitacije

Ocenivanje se radi na osnovu gledanja snimaka utakmica, treninga, razgovora s igračima, testova i analitičkih podataka.

2. Postavljanje ciljeva - Svaki igrač ima jedan do dva cilja. Fokusiramo se na najbitnije stvari. Kriterijum za određivanje ciljeva je da se izaberu oni elementi koji će igrača učiniti boljim, ali da u isto vreme budu i u funkciji tima.

3. Upoznavanje igrača sa ciljevima - Želimo da igrači budu deo svog razvoja. Ako razumeju šta se radi, zbog čega i kako, i ako su i sami učestvovali u donošenju odluka, onda će imati bolju motivaciju i angažovanost.

4. Plan i program - Akcioni plan šta želimo da uradimo kako bismo ostvarili postavljene ciljeve. Sistem vežbi, video-analiza, uključivanje kondicionih trenera, doktora, stručnog staba i menadžmenta kluba.

5. Merenje ciljeva/Player feedback - Ovo je veoma bitan segment. Da bismo obezbedili informacije kako igrači napreduju, nije dovoljno reći im ovo je dobro ili loše (subjektivno mišljenje). Da bismo obezbedili objektivan feedback, pratimo statistiku i merimo ciljeve. Jednostavan primer: ako je cilj za krilnog igrača da istrči u kontrnapad do dubokog kornera, onda ćemo pratiti svaku situaciju koju je imao na utakmici, ali i na treningu, da to uradi. Recimo da je cilj da u 90% vremena to uradi na zadovoljavajući način, onda možemo da mu ponudimo feedback kako je to radio u poslednjih sedam dana, dve nedelje ili tokom poslednjeg meseca. Pokazalo se da igrači imaju mnogo bolju motivaciju da ostvare svoje ciljeve kada znaju kakav su posao obavili, ali isto tako kada znaju da svi treneri i ceo stručni stab znaju na kojim to segmentima igrači radi. Bitno je pokazati igračima i video-snimak, jer često sami nisu svesni šta i kako rade dok to ne vide na filmu. Video se gleda posle svake utakmice.

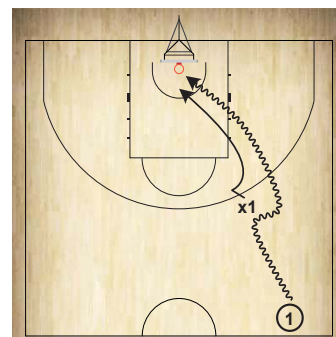
6. Ocena urađenog - Svaki 10 utakmica igračima prezentujemo šta je urađeno, koliko su napredovali, analitičke informacije i šta je dalji tok akcija. Kada igrač dostigne željene ciljeve, onda se fokusiramo na nove elemente i postavljamo novi cilj.

● Važnost unapređenja šuteva u blizini koša

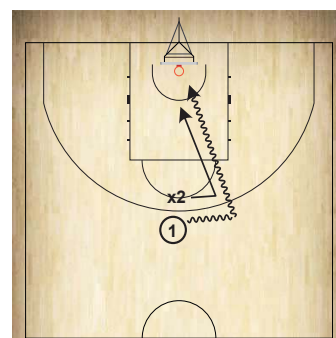
Od ogromnog značaja je da svaka vežba koju radi mo bude deo „velike slike”, odnosno deo sistema koji je postavio glavni trener. Tokom NBA sezone nema mnogo vremena i prostora za timske treninge, pa je zato individualni rad s igračima pre i posle treninga, kao i na sam dan utakmice investicija u razvoj igrača.

U kratkim crtama ću pokazati neke od stvari na kojima radimo svakodnevno. Nije mi cilj da budem previše detaljan s tehničkim izvođenjem svih elemenata, već su se uglavnom fokusirati na najvažnije stvari.

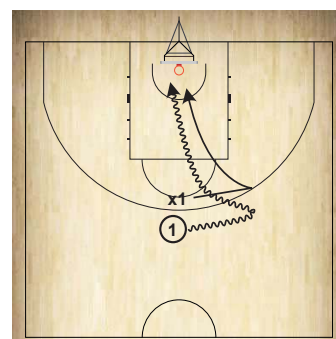
Cilj mi je da vas podstaknem na razmišljanje, a na va-

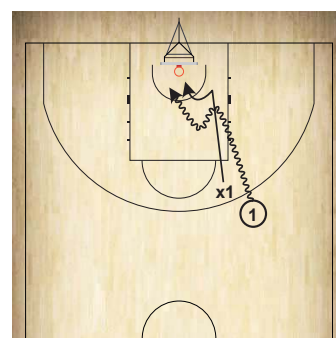
DIJAGRAM 04

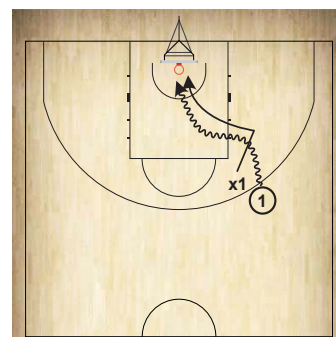
DIJAGRAM 05

DIJAGRAM 06

DIJAGRAM 07

DIJAGRAM 08

ma je da odlučite da li vam se neke od ovih stvari sviđaju ili ne i kako se to uklapa u vaš sistem igre.

Poslednjih godina se dosta govori o selekciji šuta u napadu i koji su to najefikasniji šutevi. U tabeli su prikazane vrednosti šuteva u NBA iz različitih zona na terenu. Kratkim pregledom tabele vidi se da su najkvalitetniji šutevi u stvari slobodna bacanja 1,53 PPP. Drugi najvredniji šut je u blizini koša sa 1,33 PPP (Deep Paint). Bitno je razumeti da se 80% faulova u NBA desava kada je napadač s loptom u blizini koša (in deep paint). Takođe, najkvalitetniji šutevi za tri poena su oni koji dolaze iz povratnog pasa iz reketa.

Vrednost šuteva s različitih pozicija na terenu (PPP - Points Per Possession)

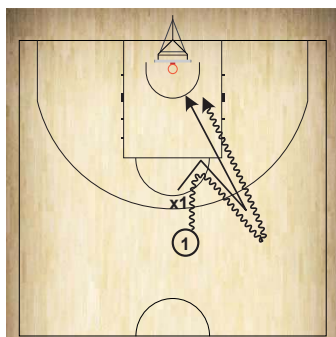
Free Throws	1,53
Deep Paint	1,33
Corners 3	1,19
Non-Corner 3	1,10
Block	0,93
High Post	0,93
Non-Paint 2	0,85

Iz svih ovih očiglednih razloga, dosta vremena posvećujemo radu na unapređenju šuta u blizini koša. To je segment igre koji je lako prevideti, ali ako mu se ne posveti adekvatna pažnja, onda postoji dosta prostora za poboljšanje. Primeri za neke od naših igrača koji su znatno poboljšali šuteve u blizini koša su Džerami Grant sa 48% u svojoj prvoj sezoni na 67% u poslednoj sezoni sa nama. Rasel Vestbruk sa 47% u ruci sezoni na 59% u sezoni 2017/18.

Navika koju želimo da stvorimo kod naših igrača je da u blizini koša završavaju sa odrazom sa jedne noge. Naime, pokazalo se da je u NBA, kada igrači skaču s jedne noge, to dosta brži i eksplozivniji način da polože loptu protiv visokih igrača. Završnice sa dve noge su sporije i uglavnom igrači imaju slabiji odraz.

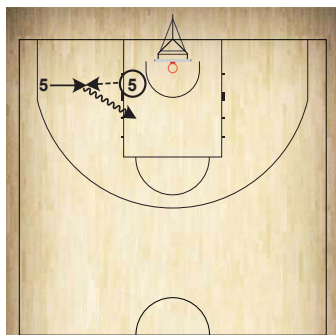
● Vežbe prodora i šuteva u blizini koša

Prva vežba koju ću objasniti je prilično jednostavna, a ja je radim svakoga dana s našim igračima. Na **dijagramu 1**, igrač s loptom je na liniji slobodnog bacanja. U ni-

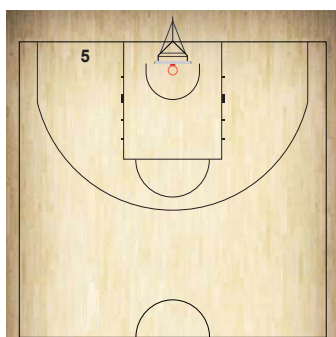
DIJAGRAM 09

skom položaju pravi dva dribleta i zatim ide na dvokorak s odrazom sa leve noge. Jedan šut će biti sa šakom iznad lopte, jedan sa šakom ispod lopte, a jedan na drugi obruc. Veoma je bitno da igrač ostane u niskom položaju i kada pokupi loptu iz dribleta. Najveću pažnju posvećujemo tome da igrač podigne loptu iznad glave obema rukama i da su grudi okrenute ka obruču. Ne radimo tradicionalno polaganje sa zaštitom lopte na grudima i laktovima visoko, jer se pokazalo da u NBA odbrambeni igrači i dalje mogu da dođu do lopte i izbiju je iz ruku napadača. Posle drugog dribleta igrač mora brzo da podigne loptu iznad glave i da ne dozvoli treneru X1 da mu izbije loptu iz ruku. Na poslednjem koraku igrač skače vertikalno ka košu i polaže loptu preko trenera X4, koji otežava šut.

DIJAGRAM 10

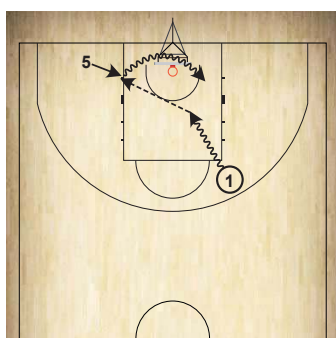
Na **dijagramu 2** je slična vežba, s tim što sada radimo na šutu jednom rukom iz dribleta i sa suprotne noge (scoop shot). Igrač je u paralelnom stavu i pravi dva dribleta u mestu. Na trećem driblingu pravi iskorak levom, pa desnom nogom i skače s desne noge. Polaganje je desnom rukom i šutom odozdo da bi se izbegla mogućnost da odbrana blokira šut. Trener X5 kreće u isto vreme sa linije penala i pokušava da blokira šut s leđa. Ova vrsta šuta se koristi u situacijama kada je napadač već probio odbranu i ima prednost, i napadač pokušava da „pobegne“ od odbrane ili da položi loptu ispod ruke odbrambenog igrača. Na isti način igrač može i da položi loptu na drugi obruc, s tim što iskoraci moraju da budu duži da bi se osvojilo više prostora.

DIJAGRAM 11

● Vežbe čitanja odbrane u igri 1 na 1 od centra

Na **dijagramu 3** je prikaz vežbe kada radimo na situaciji izolacije 1 na 1 od centra terena ili u kontranapadu. Igrač s loptom napada odbranu koja čeka na liniji 3 poena, praveći promenu ispred tela već na distanci od tričetiri metra. Cilj te prve i rane promene je da nateramo odbranu da reaguje i promeni položaj stopala. Kada odbrana „otvori“ stopala ka sredini terena, igrač koristi drugi dribling kako bi „isekao“ (cut off) odbranu i nastavio prodor ka košu u pravoj liniji. Savetujem igrače da direktno napadaju grudi odbrane, a ne da pokušaju da obiđu oko odbrane. Na taj način svi prodori su u pravoj liniji i forsiraju odbranu da „otvori“ stav. Naravno, svaki dvokorak je s podizanjem lopte iznad glave i sa skokom s jedne noge.

DIJAGRAM 12

Na **dijagramu 4** je opcija kada odbrana reaguje tako što ostaje u paralelnom stavu i oduzima sredinu terena. Sada igrač koristi još jednu promenu ispred tela kroz trčanje i prodire ka košu. Jos jedna opcija je da igrač uradi in-and-out fintu, a zatim promenu ispred tela. U ovoj vežbi postavljamo trenere da igraju odbranu i pokažu jednu od ovih različitih odbrana. Kada igrači nauče tehničko izvođenje ovih vežbi, sledeći korak je čitanje odbrane i donošenje ispravnih odluka. Naravno, svaka kombinacija promena dolazi u obzir, kao i šut za tri poena ako je odbrana suviše povučena. Posle perioda obuke prelazimo i na takmičarsku igru 1 na 1.

● Vežbe čitanja odbrane u igri 1 na 1 sa linije 3 poena

Na **dijagramu 5** je vežba u kojoj radimo na igri 1 na 1 sa linije 3 poena sa čitanjem odbrane. Napadač mora da čita položaj stopala odbrane. Ako odbrambeni igrač „otvori“ stav previše, zadatak napadača je da to vidi i ide u direktan prodor ka košu. Ako su stopala odbrane paralelna, onda napadač pravi jedan dribling sa dva koraka u stavu (slide) da bi uticao na ugao kojim ga odbrana čuva. Posle tog pro-

vog dribleta i dva koraka u stranu potrebno je videti na kom se rastojanju nalazi odbrana i koji je položaj stopala. Ako je odbrana dovoljno daleko, onda napadač treba da bude spreman da šutne iz dribleta (ili finta šuta kako bi naterao odbranu da ga faulira). Ako je odbrana agresivna da oduzme šut, onda je ispravno čitanje da igrač s loptom napadne prednje stopalo odbrane i ide u direktan prodor ka košu (ova opcija je prikazana na **dijagramu 5**).

Sledeće čitanje odbrane, **dijagram 6**, jeste ako je odbrana previše blizu da oduzme šut i napad desnom rukom, onda napadač treba da uradi promenu iza leđa ili kroz noge (odbrana je preblizu da bi se uradila promena ispred tela) i da kreira prodor levom rukom ka košu.

Napadač može da započne igru 1 na 1 sa driblingom u mestu ili sa vezanim promenama u mestu kako bi na što bolji način mogli da pročitaju šta odbrana radi. Kada igrači postanu bolji sa čitanjem odbrane, onda im sugerišem da postanu efikasniji s loptom i da sa manje dribleta stvore veću prednost u odnosu na odbranu.

● Reakcije na dobru odbranu 1 na 1

Jedna od veoma bitnih stvari u obuci igrača u igri 1 na 1 jeste i kako treba da reaguju kada odbrana uradi dobar posao i zaustavi ih u prodoru. U ovim situacijama savetujem igrače da urade jednu od sledeće tri stvari:

- roling (spin move) kada odbrana zaustavi prodor u reketu
- promena iza leđa ili kroz noge
- dribling unazad van linije 3 poena i da započne igru 1 na 1 iznova

Roling (ili spin move) radi se kada odbrana u potpunosti zaustavi prodor sa grudima ispred napadača (**dijagram 7**). Kada igrač uđe u roling, podiže loptu iznad glave kako bi zaštitio loptu od svog defanzivnog igrača, ali i od pomoći koju će ostali igrači odbrane pružiti. Ne preporučujem igračima da uđu u bilo koju drugu promenu sem rolinga, jer u ovoj situaciji nema dovoljno prostora ni vremena da se to uradi i često lopta nije dovoljno dobro zaštićena. Rolingom direktno napadaju koš i ostavljaju odbambenog igrača na svojim leđima (koriste telo da bi zaštitili loptu i stvorili prednost).

Na **dijagramu 8** je prikazana situacija kada u igri 1 na 1 odbrana odradi odličan posao i spreči prodor ka košu, ali sada je lopta dalje od koša i van reketa. Kada se ovo desi, prva reakcija napadača treba da bude da napravi promenu iza leđa ili kroz noge (prednja promena samo ako je rastojanje dovoljno veliko da ima prostora za ovu promenu). U ovoj situaciji je vrlo teško uraditi roling, jer iz jednog koraka napadač teško može da dođe do obruča.

Na **dijagramu 9** je prikazana i treća opcija koju učim igrače, a to je da kada odbrana zaustavi napad, jednostavno izdriblaju loptu van linije 3 poena i započnu novu igru 1 na 1. Što su igrači bolji šuteri za 3 poena, naročito ako mogu da šutiraju iz dribleta za 3 poena, onda odbrana mora da bude vrlo blizu da spreči te šuteve. U isto vreme, to će stvoriti dosta prostora za dobre prodore ka košu.

Mislim da kada učimo igrače, treba da im damo jednu, dve ili maksimalno tri različite opcije koje mogu da čitaju. Kada igrači postanu dobri u čitanju ovih bazičnih opcija, onda ce sami dodati nove elemente u svojoj igri.

● Rad s visokim igračima

Jedna stvar koju naš tim jako potencira u radu s visokim igračima su floateri. Prva vežba koju će naši visoki igrači

svakoga dana da urade je floater sa dve noge. Stopala su već na zemlji, trener baca loptu ka igraču i on, gde god da uhvati loptu, ulazi u floater. Pet pozicija u blizini koša na dvatri metra i sa svake pozicije po dva ubacena šuta.

Sledeća vežba je da je igrač okrenut lateralno ka košu i na dodatu loptu reaguje brзом rotacijom u kukovima, ulaskom u dobar balans sa stopalima paralelno i floater šutom.

Na **dijagramu 10**, visoki igrač počinje korak unutar linije 3 poena, trči ka treneru, koji ima loptu na ivici reketa. Igrač treba da uhvati loptu i da kroz trk napravi jedan dribling i uđe u floater šut sa dve noge. Na prvom driblingu, visoki igrač treba da koristi svoje rame kako bi zaštitio loptu od trenera, ali i da omogući prodor ka košu u pravoj liniji.

Na ovaj način se simuliraju osnovne situacije iz kojih visoki igrači dolaze u poziciju da šutiraju floatere.

● Igra visokih igrača na čeonj liniji

Da bi se obezbedio dobar spacing u napadu, a i zbog pravila tri sekunde u napadu, pozicija na terenu koju visoki igrači treba da zauzmu je na čeonj liniji (dunker spot), oko jedan metar van reketa i leđima okrenuti ka liniji (**dijagram 11**). Kada je u toj poziciji, on sprečava odbranu da bude u kontaktu s njim i na taj način čuva i njega i pokriva reket. Takođe, to otvara dosta prostora za prodor igru i otežava zadatak odbrani da bude u mogućnosti da čuva i visokog igrača i da pomogne na prodorima.

Kada dođe do prodora napadača s loptom i odbrana pomaže sa igrača 5, onda savetujem napadača s loptom da uvek gleda kao prvu opciju lob pas ka centru za zakucavanje. Ako lob pas nije dostupan, onda visoki igrač ima jednu od tri opcije kako može da završi:

- prijem lopte, jedan dribling i polaganje na drugi obruč (**dijagram 12**)
- floater šut
- prijem lopte, jedan dribling i floater (Catch and React).

● Spacing i donošenje odluka

U ovom segmentu rada počinjemo od saradnje 3 igrača u napadu. Na samom početku spacing je takav

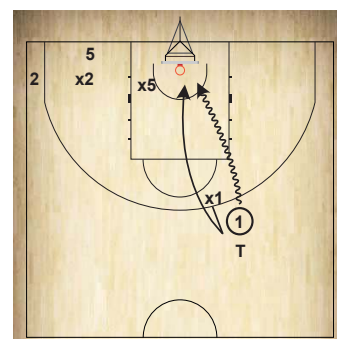
da jedan od igrača počinje 1 na 1 sa pozicije 60 stepeni u odnosu na koš (Slot), drugi je u kornjeru na suprotnoj strani (deep corner), a visoki je na čeonj liniji (dunker spot). Trener T stoji iza napadača s loptom 1. Kada trener ispruži ruku (na jednoj ili drugoj strani), odbrana X1 treba da dohvati ruku trenera, a zatim da igra odbranu. Cilj je da na ovaj način stvorimo prednost za napadača 1. Kada je napadač 1 u direktnom prodoru ka košu, on sada treba da donese ispravnu i najbolju odluku za tim. U slučaju da odbrana X5 ne pomogne na prodoru, njegov zadatak je da završi polaganjem (**dijagram 13**).

Ako odbrana X5 pomaže na lopti i sprečava prodor ka košu, onda je zadatak igrača 1 da gleda ka 5 za lob dodavanje ili dodavanje od poda. U slučaju da X2 pomaže na 5 i sprečava dodavanje ka njemu, onda igrač 1 traži pas ka igraču 2 (**dijagram 14**). Zadatak igrača 2 je da bude strpljiv u dubokom kornjeru. Kada igrač 1 uđe u reket, onda se igrač 2 podiže korak ili dva iz dubokog kornjera kako bi popravio ugao dodavanja i olakšao posao sa igraču 1. Kada igrač 2 primi loptu, ima opciju ili šuta ili prodora ka košu.

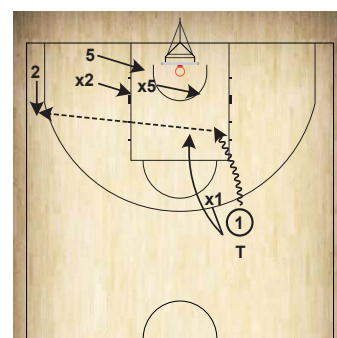
Ovo podizanje igrača iz dubokog kornjera je od velikog značaja kako bi se stvorio dobar ugao za pas, ali i da bi otežao zadatak odbrambenog igrača X2 da se vrati na svog igrača 2. U prilasku napadaču, ugao koji će odbrana X2 imati dozvoljava prodore ka sredini terena, što je jedna od velikih prednosti za napad i nešto što dosta promovisemo. Posle pasa ka 2, igrač 1 može da istrči u kornjer na strani lopte ili na suprotnoj strani.

Takođe, podizanje igrača iz kornjera prazni kornjer i dozvoljava igraču 1 da posle pasa bude sledeći igrač koji će imati relokaciju na tu poziciju (**dijagram 15**). Ako igrač 5 ne dobije pas od napadača 1, njegov zadatak je da izvrši relokaciju na drugoj strani terena na čeonj liniji (dunker spot).

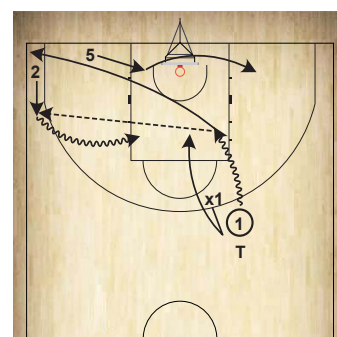
S vremenom ćemo precizirati u igru 3 na 3 bez trenera koji stvara prednost za napadače. Takođe, možemo da uđemo u različit raspored igrača u početku akcije. U igri 5 na 5 uvek potenciramo da igrači prepoznaju raspored igrača, čitaju odbranu i donose ispravne odluke. ●

DIJAGRAM 13

DIJAGRAM 14

DIJAGRAM 15

Hemija tima osnov svega

Beogradsko dete, igrač Radničkog sa Krsta, koji se mlad otisnuo u beli svet i narednih 26 godina proveo stvarajući ime i karijeru u Grčkoj, prvak Evrope i kao igrač i kao deo stručnog štaba giganta iz Pireja, odlučio je da se vrati u svoj rodni grad i sedne na klupu šampiona Srbije, s ciljem da ga ponovo vrati tamo gde je i bio proteklih godina, u najelitnije evropsko takmičenje Evroligu

Igrači su osnova svakog tima. Zbog njih se dolazi na utakmice, njima se kliče, za njih se navija. Oni su ljubimci navijača i svaki dolazak ili odlazak iz kluba se pomno prati i komentariše. Ipak, postoje treneri koji svojom pojavom, svojim znanjem, svojom karijerom ili svojom najavom bavljenja trenerskim poslom zasene igrače u osvit prvenstva i pažnja navijača se usmeri uglavnom na njih. Takav slučaj se dogodio i Crvenoj zvezdi pred početak ove sezone, kada je na njenu klupu seo dojučerašnji sportski direktor i pomoćni trener Olimpijaka iz Atine Milan Tomić.

Beogradsko dete, igrač Radničkog sa Krsta, koji se mlad otisnuo u beli svet i narednih 26 godina proveo stvarajući ime i karijeru u Grčkoj, prvak Evrope i kao igrač i kao deo stručnog štaba giganta iz Pireja, odlučio je da se vrati u svoj rodni grad i sedne na klupu šampiona Srbije, s ciljem da ga ponovo vrati tamo gde je i bio proteklih godina, u najelitnije evropsko takmičenje Evroligu.

Moja profesionalna karijera je počela s 15 godina, kada me je pokojni Piva Ivković stavio u prvi tim Radničkog. Prva utakmica je bila baš protiv Zvezde, koju smo tada i dobili. Piva mi je dao prvu pravu šansu. U 18. godini odlazim u Olimpijaka, gde sam proveo naredne dve i po decenije. Imao sam dosta ponuda u tom periodu i iz CSKA, i iz Virtusa, iz Rome, ali ja sam ostao veran Olimpijaku. Po završetku igračke karijere sam želeo da nastavim kao trener. Prve dve godine nisam ništa radio, već sam pohađao trenersku školu. Bio sam svestan da trenerski posao nije kao igrački, da moram da krenem od početka. To mi je bilo jasno još u vreme kad sam kao igrač na tri meseca preuzeo ekipu Olimpijaka i ujutro bio trener, a uveče igrač, što nije nimalo lako. Video sam šta je trenerski posao i rešio da krenem iz početka. Kada je Janakis došao u klub 2008, uzeo me je za pomoćnika. Krenuo sam od skautinga jer sam hteo da počnem od najniže tačke trenerskog posla. Dve godine je bilo tako. Kasnije sam kod Duda bio i pomoćni trener i direktor kluba. To je bilo važno da vidim sve relacije između prvog trenera i gazde kluba. Barokas je zatim tražio da budem samo pomoćni trener i dao mi punu slobodu. Posle njega sam nakratko opet bio prvi trener, i to u najtežem trenutku, kada smo izgubili polufinale sa Panatinaikosom, i uradili smo odličan posao. Dolazi Sveropulos, gde sam bio pomoćni trener četiri godine. Sjajna saradnja, dva finala fajnala, dva prvenstva Grčke i zatim se pojavljuje Zvezda i vreme da postanem prvi trener – počinje Tomić svoju prvu priču za trener.

▶ Ipak, utisak je da vas ovde ljudi više vezuju za rukovodeće funkcije u klubu nego za trenerske?

– Zato što se tako više pojavljivalo u sredstvima informisanja. Moja funkcija nije mogla da se nazove „Milan Tomić, direktor i pomoćni trener“. I tako ljudi čitaju samo to direktor, a u stvari sam radio dva posla, što nije bilo nimalo lako. Kažem vam, te funkcije su mi sada od kori-

sti i kao treneru. Bio sam stalno uz Duda kada je išao s predsednicima kluba, gledao kako se s njima razgovara, ponaša, a i kako gazde gledaju na trenera i njegov posao.

▶ Pomaže vam i to što ste bili vrsni plejmejker, a zna se da je to neka vrsta trenera na parketu?

– Još dok sam igrao, supruga me je pitala šta ću da radim kada prestanem da igram. Rekao sam biću trener. Znači da sam još tada, kao igrač, razmišljao, možda ne baš kao trener ali kao neko ko je uvek pokušavao da nađe najbolje rešenje za datu situaciju. Imao sam u glavi da bih mogao da se bavim trenerskim poslom.

▶ Imaćete, dakle, šta da prenesete i Zvezdinim plejmejkerima, ali i centrima i svim ostalim linijama u timu?

– Naravno. Ne pravim tu među njima nikakvu razliku. Znače, košarka je timski sport. Ona mora da se zasniva na dobroj organizaciji i na dobroj hemiji u ekipi. Ako napraviš dobru hemiju, sa dobrim karakterima u ekipi, završio si 70 odsto posla. Posle toga je 30 odsto, kakav ćemo napad igrati, gde ide lopta i slično. Mislim da danas, 2018. godine, svi u Evropi igraju manje-više iste napade. Postoje neke nove ideje, neki novi trikovi kod pojedinih trenera, ali svi uglavnom igraju isto. Pitanje je, dakle, hemije i dobre atmosfere u ekipi. Plus, kvalitetni igrači, naravno. I tu si već uradio najveći deo posla. I ono što mi je bitno za Zvezdu, da ubacim mlade igrače, kao što su Simanić, Radanov i drugi. Bili su tu i pre, ali nisu imali pravu šansu. Nisu još spremni, ali treba raditi strpljivo i svaki dan napredovati dok ne budu nosioci tima. Pratiću i ostale naše mlade igrače koliko god mi vreme dozvoli. Postojeće komunikacija sa svim trenerima mladih selekcija i biće prilike da se svi vide. Ono što mi je bitno jeste da i oni i svi drugi igrači dolaze srećni na trening i odlaze srećni s njega. Ako trener dođe do trenutka kada igrač s mukom očekuje trening i to mu pričinja napor, tu je već trener izgubio. To znači da nešto nije u redu. Ako igrač jedva čeka da dođe na trening, onda je trener dobio tog igrača i može očekivati najviše od njega.

▶ Kako se „dobija“ igrač?

– Igrač treba da voli trenera, da ga poštuje i da ga se plaši. Te tri stvari nije lako uraditi. To treba izgraditi tokom vremena. Trener treba da izgradi taj odnos prema igračima. Igrači su uvek bili „namazaniji“ od trenera. Trener nikada ne treba da otvori sve karte prema igračima i da pokaže kakav je emotivno i kao karakter, kao čovek, jer će ga pojesti. Zato sam i rekao da treba da ga vole, da ga se plaše i da ga poštuju.

▶ A ono staro pravilo profesora Nikolića da na prvom treningu pokaže igraču da znaš mnogo više od njega i da tu prestaje svaka priča?

– Sigurno ima i toga. Trener nikada ne sme da pokaže da ne zna.

▶ Da li ste strogi?

– Pa, strogi sam kad treba. Imam strpljenja. Dosta sam promenio samog sebe. Do pre nekoliko godina možda bih drugačije reagovao i na utakmici i na treningu, ali danas nije više tako. To su sve deca. I igrač od 25 ili 30 godina je na neki način dete. I kod njih ne prolazi da budeš samo strogi. Ako samo vičeš, to neće imati efekta. Trener mora da bude i pedagog. Da informacije koje daje igračima budu takve da ih igrač primeni na terenu. Ne samo iz straha već iz ubeđenja da je to pravo. Nisam pristalica nekog preteranog intimiziranja sa igračima. Mora da postoji neka distanca. Ako izlaziš s njima, sediš na piću, sutra, ako mu nešto prigovoriš, reći će: „Pa sinoć smo

bili zajedno na piću, otkud sad ovo?" Bolje je da svako radi svoj posao.

➤ **Koja je vaša trenerska filozofija? Kako će Zvezda igrati ove godine?**

– Svaki trener bi voleo da igra fenomenalnu odbranu i da mu tim daje mnogo poena. Naravno, to nije uvek moguće. Trener sam koji zahteva da se igra agresivna odbrana, jer ti ona daje kontranapad, a ja to baš volim. Ima trenera koji igraju na 24 sekunde, njihovi igrači šutiraju u 22. sekundi, na primer. Moja vizija je više kontranapada i tranzicije, a ako ne može, onda idemo na pola terena. Ako je igrač slobodan u petoj sekundi, onda je to isto kao da je slobodan i u 24. Mi igramo da bi igrač bio slobodan i svejedno je u kojoj sekundi. Naravno, zavisi ko je slobodan i ko treba da šutira. Ne svi, svakako. Očekujem dobru odbranu, tranziciju, da čitaju odbrane, ne volim da budu kao roboti i da rade samo postavljene stvari, već im dajem dosta slobode da prave kreacije. Ako igrač postane robot, brzo će postati nezadovoljan.

➤ **Koliko poznajete svoje trenere, konkurente s ovih prostora?**

– ABA ligu sam pratio koliko sam mogao. U Grčkoj nisam mogao sve da ispratim. Nije to, iskreno, bilo nešto mnogo. Kada sam došao u Beograd, pogledao sam kasete s mnogo utakmica i imam neki svoj utisak o svima njima. Ima tu iskusnih trenera, koji su i osvajali ligu. Dosta je dobrih ekipa i biće veoma zanimljivo. Bolje je da imaš deset jakih utakmica nego da imaš dve. Pogotovo to nama prija, jer imamo dosta mladih igrača. To će im

biti veliko iskustvo za Ligu Evrope i dalju karijeru. Idemo utakmicu po utakmicu, pa ćemo videti. Biće tu i pobjeda i poraza. Nekada je lakše posle poraza sagledati stanje i ukazati igračima šta treba. Sada smo dobili neke utakmice sa 30 razlike. Šta tu da im pokažem? Ali kad smo gubili 18 razlike i vratili se i dobili utakmicu, e to je ono što je vredno da vide, da nauče i znaju kako da ponovo urade.

➤ **Radili ste s velikim trenerima. Da li ste od svih nešto pokupili u radu?**

– Jesam. Baš od svih. Ne bih nikoga nešto posebno izdvajao, jer sam se zaista trudio da pokupim od svih ono što valja, a bilo je toga dosta. Uvek možeš nešto da naučiš i nikada trener ne treba da kaže da sve zna. Trudiću se ipak da imam svoju filozofiju i da je sprovedem ove sezone. Ali to će ići postepeno, mora mnogo da se radi. Utakmica vam je kao pozorišna predstava, dva puta nedeljno. Ako gledaoci nisu zadovoljni predstavom i glumcima, neće doći da ih gledaju. Tako vam je i sa utakmicom. Koliko mi budemo dobri, toliko će ljudi dolaziti da nas gleda.

➤ **Poruka mladim trenerima i onima koji se tek spremaju da to budu?**

– Jedini trener koji je danas bio igrač, a već sutra najbolji trener je Željko Obradović. I on je jedan. Svi ostali su krenuli od nule. I zato im ja predlažem da krenu od nule, od početka, da bi se došlo do nekog cilja. A taj cilj je verovatno svima najviši mogući – zaključuje novi trener košarkaša Zvezde Milan Tomić, u prvom razgovoru za Trener. ●

Božidar Manojlović

PRVO PA TROFEJ

Naš sagovornik je više nego dobro započeo svoj trenerski put na užarenoj klupi Crvene zvezde. Crveno-beli pod rukovodstvom Milana Tomića ne samo da su dobili sve utakmice u pripremnom periodu već su na svom prvom učešću osvojili ABA Superkup, koji se ove godine održao u Laktašima. Ovo je ujedno i prvi trenerski trofej Milana Tomića na klupi Zvezde. Pobeđena je najpre Olimpija u četvrtfinalu, a zatim, po mnogima, i dva glavna konkurenta u ABA ligi, Cedevita u polufinalu i Budućnost u finalu. Obe utakmice prilično ubedljivo. Svi ti timovi su u pripremnj fazi, igrače sigurno bolje tokom prvenstva, ali igrače i Tomićeva Zvezda. Dakle, ako se po jutru dan poznaje...

Modeli agresivne pick and roll odbrane

Prva stvar je da morate da poznajete svoje igrače, da dobro znate kakve kvalitete u odbrani imaju, zato što ako želimo da igramo agresivnu odbranu sa iskakanjem na pick and rollu, sa udvajanjem, potrebni su nam pravi igrači koji te stvari mogu da urade na isto tako pravi način

Udruženje košarkaških trenera Srbije imalo je ovog leta privilegiju da na tradicionalnoj Beogradskoj klinici 2018. ugosti jednog od najcenjenijih trenera Španije – gospodina Pedra Martineza. Podsećamo da je Martinez trenutno trener Baskonije, ali je u svojoj veoma bogatoj karijeri radio u velikom broju španskih klubova (Gran Kanarija, Sevilja, Đirona, Manresa, Huventud, Valensija...). Španska ACB liga proglasila ga je najboljim trenerom lige 1994, kada je vodio Valensiju do trona ACB lige. Martinez je tokom prošle sezone zamenio na klubi Baskonije čuvenog igrača Pabla Prிடoni-ja, koji je započeo sezonu sa timom, ali i ostvario loše rezultate, što je za tim bio signal da se angažuje stručnjak poput Martineza. Pored navedene titule ACB lige s Valensijom, trener Martinez je bio i osvajač Kupa Radivoja Koraća 1990. sa Huventudom, kao i osvajač Superkupa Španije sa timom Baskonije 2005.

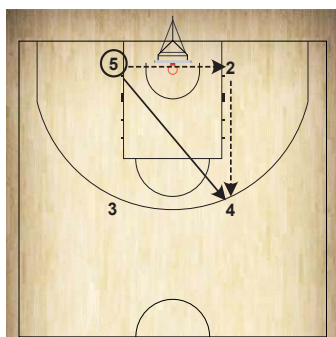
Pokušaću da vam objasnim na koji način pokušavam da pomognem svojim timovima da igraju dobru košarku. Govoriću vam o agresivnoj odbrani na pick and rollu. Prvo bih želeo da kažem nekoliko stvari o činjenicama koje su vam potrebne kako biste branili pick and roll u određenim situacijama.

Prva stvar je da morate da poznajete svoje igrače, da dobro znate kakve kvalitete u odbrani imaju, zato što ako želimo da igramo agresivnu odbranu sa iskakanjem na pick and rollu, sa udvajanjem, potrebni su nam pravi igrači koji te stvari mogu da urade na isto tako pravi način. Ako igrači nisu dovoljno brzi, agresivni i pre svega fizički spremni, biće vam veoma teško da igrate odbranu

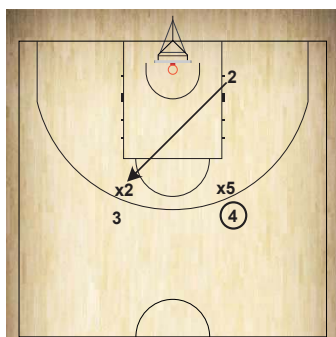
na agresivan način. Prva ideja koju morate imati na umu je da kao što kada igrate napad, vaša ekipa mora da se prilagodi na vrstu odbrane koja se igra protiv nje, tako isto i kada igrate odbranu morate se prilagoditi stvarima koje ekipa koja je u napadu radi.

Smatram da je pametno da se određena pick and roll situacija ne brani na isti način svaki put iz prostog razloga što je napadu lakše da napadne određenu vrstu odbrane koju konstantno igrate, jer će u određenom trenutku naći slabost tog načina. Verujem da je bolje da određenu pick and roll situaciju braniti jednom prilikom, recimo, agresivnim udvajanjem, drugom, recimo, udvajanjem, a treći put odbranom ispod pick and rolla... Za napad je u tom slučaju nezgodno da se adaptira, jer ne zna na koju vrstu odbrane će naići svaki put. Ovo bi, po meni, bio idealan način odbrane u ovim situacijama, međutim, u praksi i radu s ekipama pokazalo se da je ovo sve veoma teško ostvariti. Izuzetno je teško da se ista situacija u napadu brani na različit način svaki put, a evo i zašto. Meni lično bi bilo lakše da branim bilo koju situaciju na terenu na jedan isti način koji ću pokušati da dovedem do neke vrste savršenstva. Tako u praksi i radim. Dok ne usavršim jedan način odbrane određene situacije, ne prelazim na obuku igrača za drugi, alternativni način odbrane iste. To znači da sam ipak pristalica toga da određenu situaciju branite na jedan način, ali da ga radite na najsavršeniji moguć način, nego da imate tri ili četiri različite odbrane koje radite na prosečan način.

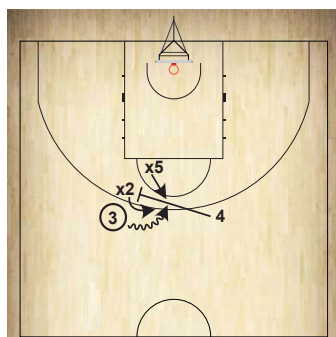
Još jedna stvar kada govorimo u odbrani je krucijalna, a to je skauting. Naročito ako govorimo o radu s ti-

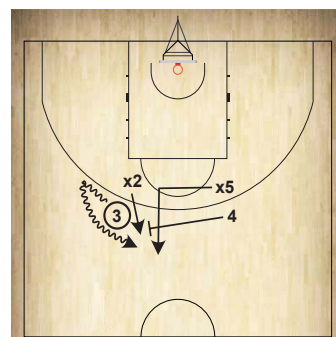
DIJAGRAM 01

DIJAGRAM 02

DIJAGRAM 03

DIJAGRAM 04

Da bi se izgradila odbrana, važnije je poštovati pravila po kojima radimo i obučavamo igrače određenoj vrsti odbrane nego pratiti skauting i prilagođavati se protivniku na taj način. Moja odbrana na pick and rollu, odnosno na koji način su moji timovi branili ove situacije - ISKAKANJE

movima na vrhunskom nivou. Nije isto ako je u pick and rollu igrač s loptom onaj koji igra samo za sebe ili je reč o igraču koji više voli da doda loptu. Takođe je ogromna razlika ako je igrač koji postavlja blokadu tip igrača koji pravi kratki rol ili pak ide duboko ka košu posle postavljanja blokade. Tako će se naša odbrana prilagoditi karakteristikama igrača koji igraju napad. Nije isto kada branite igrača koji je izuzetan u prodoru u desnu stranu, dok je prosečan u prodoru u levu. U tom slučaju ćemo ga kao odbranu, na primer, terati da pravi odluke i ide u slabiju stranu nakon pick and rolla. Naravno, i sve informacije koje dobijete skautingom možete, ali i ne morate da iskoristite ako imate savršen način odbrane koji funkcioniše i verjute u svoj sistem.

Da bi se izgradila odbrana, važnije je poštovati pravila po kojima radimo i obučavamo igrače određenoj vrsti odbrane nego pratiti skauting i prilagođavati se protivniku na taj način.

Moja odbrana na pick and rollu, odnosno na koji način su moji timovi branili ove situacije - ISKAKANJE. To je moja osnovna odbrana. Možemo da postavimo i druge situacije u zavisnosti od toga protiv koga igramo, ali osnovna ideja je da iskačemo na pick and roll situacijama u odbrani. Kada igrate na vrhunskom nivou, nije dovoljno da imate dobru odbranu samo u ovim situacijama „dva na dva“, odnosno nije dovoljno da samo dva igrača koja su uključena u pick and roll odrade svoj deo posla na najvišem nivou. To ne znači da treba da samo njih dvojica odbrambenih igrača koji su direktno uključeni u pick and roll budu na svom nivou već dobra odbrana u ovim situacijama zavisi od svih pet odbrambenih igrača na terenu. Ali da bih vam objasnio do kraja ovu svoju celokupnu ideju (o timskoj odbrani), krenućemo od objašnjenja prvo same pick and roll situacije u koju su uključena samo dvojica igrača. Imamo odbrambenog igrača na igraču s loptom i još jednog odbrambenog igrača na igraču koji postavlja blokadu.

Tokom svoje karijere učio sam mnogo iz literature, od kolega trenera, na trenerskim seminarima, ali moram da priznam da sam najviše naučio od igrača koje sam trenirao

Za prvu vežbu potrebna su mi dvojica visokih igrača i dvojica spoljnih (**dijagram 1**). Sama vežba nije toliko bitna, već ideja o kojoj ćemo govoriti tokom vežbe. Igrač 5 sa niskog postaja dodaje drugom visokom igraču koji se nalazi na poziciji van linije tri poena dijagonalno od njega (igrač 4) i trči ka njemu što je brže moguće pokušavajući da mu priđe kratkim koracima kako bi branio situaciju „1 na 1“. Ako igrač 4, koji postaje napadač sa loptom, ne može ili ne želi da napadne igrača 5 u situaciji „1 na 1“, on dodaje loptu igraču 3, koji se nalazi na drugoj strani van linije tri poena, a kome igrač 2 istrčava i prilazi da brani u situaciji „1 na 1“ (kao što je igrač 5 prilazio igraču 4) (**dijagram 2**). Igrač 2 pokušava da priđe sitnim koracima na kraju, sa rukama u pravoj poziciji i na dovoljnoj distanci od napadača kako bi ga kvalitetno zaustavio ako krene da igra „1 na 1“. Na početku tražim od igrača da se kreću sporije kako bih mogao da objasnim sve detalje i igrači napada u ovom slučaju, kada pokazujete ovaj element i obučavate igrače za njega, praktično rade za odbranu. Sada ovu situaciju razvijamo u pick and roll, gde će igrač 4 ići da postavi blokadu za igrača 2 s loptom. Mi ćemo raditi iskakanje u ovoj situaciji.

Morate da imate na umu da će malo ekipa raditi slip (spuštanje blokera nisko ka košu pre samog postavljanja blokade i pravljenja prednosti na taj način) u ovoj konkretno situaciji. To ima smisla samo ako bloker (igrač 4) zna (po pravilu) da mi iskaćemo na ovoj pick and roll situaciji i on će vođen time pročitati i praviti slip utrčavanje ka košu. Sada, s obzirom na to da odbrambeni igrač 5 zna da će bloker 4 napraviti slip utrčavanje na pick and rollu, igrač 5 će praviti fintu iskakanja na blokadi, što znači da će samo pola koraka iskoraci i rukom agresivno pokazati da pomaže, ali će zapravo pratiti svog napadača – igrača 4. Odbrambeni igrač 2 na igraču s loptom ima prvi zadatak da spreči odlazak igrača s loptom od blokade, dakle mora da mu brani slobodnu, praznu stranu. U trenutku kada stigne upozorenje igrača 5 da ide blokada (igraču 2), igrač 2 menja poziciju svog odbrambenog stava (koji je bio zatvoren u pravcu slobodne strane igrača sa loptom i usmerava praktično igrača s loptom ka blokadi koja stiže, ali u isto vreme igrajući korektnu odbranu „1 na 1“ ne dozvoljavajući igraču sa loptom da ga obiđe (**dijagram 3**). Dobra ideja za odbrambenog igrača u ovoj situaciji jeste da bude u dodiru (da ima ruku na telu

napadača 4, ali ne da ga vuče, već da mu bukvalno ruka bude naslonjena na njega) sa igračem koji postavlja blokadu i pravi slip jer će tako imati pravu predstavu u kom pravcu će ići igrač 4.

U slučaju da je blokada veoma dobro postavljena i da je igrač 2 zaglavljnjen i zaustavljen blokadom, zadatak odbrambenog igrača 5 je da zaustavi loptu. U tom slučaju iskaćemo u odbrani na ovoj blokadi (ne fintiramo iskakanje kao u prethodnoj situaciji). Veoma je slično kao i prethodna situacija jer će igrač 5 da iskoči (više nego u prethodnoj situaciji), ali i da se vrati nakon što je zaustavio igrača s loptom na svog napadača (igrač 4). Morate da imate na umu da igrač 5 ne sme previše dugo da ostane na igraču s loptom (jer ne radimo udvajanje ili preuzimanje), već treba samo da ga zaustavi ili uspori i natera ga da ne krene na prodor kako bi odbrambeni igrač 2 imao vremena da se vrati na njega i uspostavi kontrolu. Ideja je da se samo iskoči i vrati na svog originalnog napadača. Veoma je bitno da ne pokušavate da ukradete loptu, a u momentu kada vidite da se igrač vraća na svog igrača s loptom, da se vratite na svog igrača (igrača 4).

Dobra je i ideja da se predvidi kretanje napadača s loptom, pa bi igrač 5 mogao da gotovo i pre polaska igrača 3 s loptom driblingom da koristi postavljenu blokadu da iskoči na njega i da se napravi improvizovano udvajanje na njemu. Naravno, to bi samo u retkim situacijama uspelo, ali imajte na umu i tu opciju. Sve ovo radimo kako bismo bili agresivni i iznenadili napad.

Sledeća opcija je kada igrač sa loptom (igrač 3) krene da napada od blokade (**dijagram 4**). Nakon dobre odbrane na igraču s loptom, igrač s loptom će pokušati da se vrati driblingom na prvobitnu poziciju, gde igrač 4 može da postavi pick and roll, ali ćemo predvideti tu situaciju iskakanjem igrača 5 i ulaskom u udvajanje na toj poziciji.

Tokom svoje karijere učio sam mnogo iz literature, od kolega trenera, na trenerskim seminarima, ali moram da priznam da sam najviše naučio od igrača koje sam trenirao. Smatram da postoji mnogo stvari koje igrači mogu da vam pokažu i na koje mogu da vam ukažu. Pre više od deset godina trenirao sam igrača po imenu Deril Midlton, koji je igrao i kod Željka Obradovića u Pnatinaikosu, a koji je sada pomoćni trener u ekipi CSKA.

Pre više od deset godina trenirao sam igrača po imenu Deril Midlton, koji je igrao i kod Željka Obradovića u Panatinaikosu, a koji je sada pomoćni trener u ekipi CSKA. Igrao je poziciji 5 iako nije previše visok, ali je bio izuzetno agresivan

Igrao je poziciji 5 iako nije previše visok, ali je bio izuzetno agresivan. On je predviđao situacije na izuzetan način i, recimo, u ovoj situaciji on bi prvo na dodavanje igrača 4 kao igraču 3 odskočio i pomerio se ka igraču 3, a kada bi video da će igrač 4 krenuti u blokadu, Midlton bi prosto iskočio pre njega i napravio udvajanje (sa igračem 2) na igraču s loptom. To je moguće s „peticama“ koje su izuzetno agresivne i veoma brze, ali pre svega veoma pametne da predvide situaciju koja će se desiti. Naravno, ako radimo odbranu na ovaj način, to neće funkcionisati. Napad će već u sledećoj situaciji prepoznati šta se dešava i imaće lak roll visokog igrača (4) ka košu. Ali ako kombinujete situacije ovo može biti iznenađenje za ekipu koja to ne očekuje.

Kada ste prošli s igračima pomenute opcije, odbrambeni igrači su dobili bolju ideju šta sve mogu da rade u ovoj pick and roll situaciji. U sledećem stepenu obuke puštamo napadu na volju da radi bilo koju od opcija napada, a od odbrane tražimo da prepozna kretanje napada i da se prema tome prilagodi u odbrani i odabere najbolju odbrambenu opciju (koje su prethodno objašnjene).

Ako se pak odlučite da na ovom pick and rollu idete

ispod na blokadi s igračem koji brani igrača s loptom, a da iskačete s visokim igračem koji brani blokera, u tom slučaju morate da budete veoma agresivni u odbrani na igraču s loptom pre nego što se blokada događa. Najgora odbrana na svetu bila bi da ovaj pick and roll odlučimo da branimo prolaskom ispod blokade, a da odbrambeni igrač na igraču sa loptom stoji daleko od svog napadača – u tom slučaju napad ima ogromne prednosti: može da šutne, uradi re-pick and roll ili da visoki igrač u momentu iskakanja visokog odbrambenog igrača na blokadi uradi lagan roll ka košu. Smatram da ćete ovu vrstu odbrane na pick and rollu – ispod – raditi jedino ako vam skauting pokaže da igrate protiv izuzetno lošeg šutera koji je s loptom ili ako radite ovu vrstu odbrane kao vrstu iznenađenja.

Sve prikazano su metoda objašnjenja koja se tiču pick and roll odbrane koja uključuje samo dva igrača koji direktno učestvuju u akciji. Situacija se komplikuje i traže se dodatne opcije kada se i ostali igrači uključe, kako u napadu tako i u odbrani, ali to je tema za sledeće predavanje. ●

Priredili: **Goran Vojkić, viši košarkaški trener**
Marko Mrđen, viši košarkaški trener

Biti trener 3x3

Viši košarkaški trener Milan Isakov, koji s uspehom vodi trenutno našu najuspešniju ekipu u basketu 3x3, održao je predavanje 11. jula na Kopaoniku, u okviru prvog takvog seminara u Evropi za trenere koji imaju ambiciju da se opredele za novi vid olimpijskog takmičenja, a koje prenosimo u izvornom obliku.

Sa rastućom popularnošću sporta kojim se trenutno bavim, za koju su svakako prvenstveno zaslužni i na lokalnom i na globalnom nivou velikom većinom igrači sa našeg podneblja, pripala mi je čast da pokušam da vam dočaram problematiku i različitosti 3x3 basketa na profesionalnom nivou i moje prve ljubavi, košarke. Pokušaću da kroz paralelu između različitih delova pravila igre objasnim svoj način razmišljanja i pristupa treninzima naše ekipe.

Sa fizičkog aspekta, 3x3 basket je visoko intenzivna aerobna aktivnost sa posebno naglašenim anaerobnim zahtevima. Da bi igrač postigao sposobnost igranja elitnog nivoa basketa, trening bi trebalo da bude usmeren na razvoj anaerobne moći i kapaciteta, aerobne moći, maksimalne dinamičke i izometrijske snage, eksplozivne snage i, posebno naglašeno, izdržljivosti u snazi.

U odnosu na košarku, primećujemo izražen značaj izometrijske snage i izdržljivosti u snazi. Zbog smanjene površine terena i nepostojanju potrebe za dužinskim trčanjima, direktni čuvari su 80 do 90 odsto vremena trajanja igre u neposrednom fizičkom dodiru. Takođe, zbog, uslovno rečeno, blažeg kriterijuma dosuđivanja lične greške, fizički kontakti su veoma intenzivni i zahtevni. Jasno je da, uprkos svemu tome, želimo da nam igrač bude što sposobniji i odmorniji kako se utakmica približava kraju i direktno odlučuje o pobeđniku.

Tokom samog meča dominantna sposobnost igrača bi bila RSA (repetitive sprint ability), tj. sposobnost ponavljajućeg sprinta. Evo mog algoritma razmišljanja koji primenjujem u osposobljavanju igrača ekipe Liman Tesla Voda. O energetskim resursima ljudskog tela zna mo sledeće:

- od 4 do 10 sekundi aktivnosti - ANAEROBNA aktivnost / energija / ATP (adenozin-trifosfat)
- od 10 do 45 sekundi aktivnosti - ANAEROBNA aktivnost / energija / ATP i CP (kreatin-fosfat)
- od 45 do 120 sekundi aktivnosti - ANAEROBNA aktivnost / energija / mišićni glikogen
- od 120 do 240 sekundi aktivnosti - ANEROBNA i AEROBNA aktivnost / energija / mišićni glikogen i mlečna kiselina
- od 240 sekundi aktivnosti - AEROBNA aktivnost

adenozin-trifosfat - primarno gorivo ćelijskog nivoa
kreatin-fosfat - pomaže u reizgradnji ATP
mišićni glikogen - ugljohidratno gorivo
mlečna kiselina - pravi ATP razgrađujući glukozu (prosti šećer)

U ovom podsećanju na gradivo iz škole shvatamo sledeće: za sposobnost ponavljajućeg sprinta potrebna nam je prisutnost kreatin-fosfata kako bismo U ŠTO KRAĆEM ROKU i često reizgradili ATP i ugljenih hidrata. Ugljene hidrate svakako dobijamo PRAVOVREMENOM i adekvatnom ishranom. Što se tiče kreatin-fosfata, primarni prirodni izvori bili bi riblje meso (najbolje losos, tuna, crveno meso), postoje i kreatinski suplementi (najbitniji je posttrenažni unos - nadoknada rezervi), ali svakako je najbitnija savršena funkcija jetre i bubrega sportiste, koja se može unaprediti i stabilizovati određenim metodama i protokolima.

Shodno formi sezone 3x3, koja počinje prve nedelje aprila i završava se prve nedelje novembra, i konstantnim takmičenjem svakog vikenda na najudaljenijim mestima na svetu, sa izuzetkom dva ili tri vikenda, kao prioritetan se nameće značaj umeća oporavka igrača od promene vremenskih zona, dugotrajnog sedenja, nepravilnog režima spavanja usled nemogućnosti uticaja na vreme polaska/dolaska (noćni letovi i sl). Iz dosadašnjeg iskustva rekao bih da, slično tenisu, najveću razliku među najboljim ekipama pravi OPORAVAK.

Navešću nekolicinu stvari o kojima ja vodim računa, ne navodeći tačne protokole zbog obima teksta.

Ubedljivo najbitnija stvar u životu svakog profesionalnog sportiste TREBALO BI (a često nije) da bude SAN. Kada kažem san, pod tim mislim sledeće: u kom položaju, kada tačno početi, koliko spavati, kada tačno završiti. Mi koristimo sprave koje mere kvalitet sna igrača i te podatke koristimo i usklađujemo ih sa karkadijanskim ciklusima sna (NIJE VIŠE UVEK BOLJE), pogotovo kada postoje noćni letovi i/ili preookeanski letovi, tokom kojih se ciklusi sna naruše zbog varijabilnosti okolnosti.

Hidratacija! Kao što benzinski ili dizel motor mora da ima ulje da bi funkcionisao optimalno, mi želimo da naše telo funkcionise BAR optimalno, često i supraoptimalno u žaru borbe. Naše ulje je VODA. Apsolutno je od neizmernog značaja da telo ni u jednom trenutku nije u stanju čak ni blage dehidracije, stoga vodimo računa o adekvatnom (OPET VIŠE NIJE BOLJE, u slučaju preteranog unosa tečnosti, narušavamo energetski potencijal bubrega) unosu tečnosti.

Sa fizičkog aspekta, 3x3 basket je visoko intenzivna aerobna aktivnost sa posebno naglašenim anaerobnim zahtevima. Da bi igrač postigao sposobnost igranja elitnog nivoa basketa, trening bi trebalo da bude usmeren na razvoj anaerobne moći i kapaciteta...

Da se opet poslužim primerom automobilskeg motora koji ima i izduvne gasove (izbacuje štetne materije). Tako i naše telo ima potrebu za izbacivanjem štetnih materija, samo što to telo radi na nekolicinu načina. Najbitniji sistem u ljudskom telu koji se time bavi je LIMBIČKI SISTEM. Mi imamo protokole za stimulaciju limfnih tokova, praktikujemo i određene metode disanja za unutrašnju stimulaciju limfotoka i poboljšan rad žlezda (veoma bitnim za sportski performans).

Takođe, imamo dvadesetčetvoročasovni monitoring HRV (heart rate variability) svakog igrača kojima kontrolišemo stanje treniranosti/nedotreniranosti/pretreniranosti i shodno tome prilagođavamo trenažni proces.

SUPLEMENTACIJA

Najbitniji suplement je svakako ugljohidratni sa elektrolitima rastvoriv u vodi – zbog ranije navedene potrebe za ugljenim hidratima zbog mišićnog glikogena, a elektroliti zbog povećane brzine apsorpcije tečnosti.

Posttrenažna mešavina proteina/ aminokiselina / kreatin-monohidrata – što brža dopuna depoa. NAPIŠI PROPORCIJU

Takmičarski stimulans – suplement BETA ALANINE – aminokiselina koja povećava mišićnu snagu i moć, poboljšava mišićnu aerobnu izdržljivost i pospešuje aerobnu izdržljivost.

Za razliku od košarke, gde je šut upućen na koš iza linije 6,75 m definisane vrednosti 3 poena, a šut unutar linije 2 poena (1,5 puta veći), u basketu 3x3 koeficijent je 2, tačnije šut van linije vredi 2 poena, a šut unutar vredi, kao i slobodno bacanje, 1 poen. Meni kao treneru je to ogromna razlika i direktno mi utiče na taktiku i odbrane i napada.

Naime, u odbrani imamo principe lične odgovornosti za direktnog čuvara, i sa loptom i bez nje, a u situacijama saradnje 2 igrača sa loptom NEMAMO pomoć sa strane od lopte (weak side). Kada branimo igrače bez lopte, ne igramo ni deny, ni open stance, igramo face to face sa direktnim čuvarom. Radije bismo da primimo lagan 1 poen, nego da uđemo u bespotrebnu rotaciju (koja pritom troši dosta energije i nemamo još 4 igrača na istoj površini, nego samo 2), a na kraju će se svakako završiti šutom za potencijalna 2 poena. Na taj način čuvamo igrače da budu odmorniji u potencijalnim završnicama, pogotovo kod šuta za 2 poena. Podsvesno se teramo na dodatno angažovanje u rešavanju situacija 1 na 1 i 2 na 2 jer znamo da (za razliku od košarke) neće biti nikog ko može da popravi akutnu situaciju.

Napadački prioritet ekipe je da dospe do kvalitetnog šuta za 2 poena, a da kao posledicu odbrane od toga stvorimo nebranjene realizacije za 1 poen. To postižemo sa tri stvari.

1. Brzom tranzicijom (iznošenjem lopte posle primljenog koša), pa imamo dovoljno vremena da sprovedemo kvalitetnu saradnju 2 igrača sa loptom ili bez nje

2. Raznovrsno postavljenim akcijama u situacijama uručenja lopte gore (ball check)

3. Organizovanim postavljanjem 2 igrača van linije 6,75 u trenutku primljenog koša stvaramo mogućnost za brzi outlet pas i brz šut za 2 poena uz solidnu poziciju na skoku igrača koji je uveo loptu.

Za kraj, predstavio bih forme nedeljnog ciklusa iz prelaznog/pripremnog perioda i formu takmičarskog mikrociklusa.

U prelaznom periodu, koji traje atipično dugo za bi-

lo koji sport (sezona se završava okvirno 1. Novembra, a počinje okvirno 1. aprila) trudimo se da igrači u potpunosti odmore misli i tela od specifičnih aktivnosti koje imaju veze sa sportom i dobijaju preporuku da se 30 dana (koliku pauzu pravimo) skoro uopšte ne bave košarkaškim aktivnostima do početka pripremnog perioda. U početnom delu pripremnog perioda smenjujemo redom niske i visoke aerobne treninge različitih tehničkih elemenata, bez kontakta, menjajući veličinu prostora za rad/ broj igrača/lopti/ritam i po potrebi dodajući koordinativni zahtev za podizanje srčanog ritma shodno monitoringu trenažnog procesa (igrači nose POLAR TEAM PRO pulsmetre s akcelerometrima i GPS-om) kako bismo dobili željeni efekat. Potom dodajemo dva puta nedeljno trening visokog intenziteta po metodi HOFF & HELGERUD (4 serije po 4 min. na 90% HRMAX, uz 3 min. aktivnog odmora između na 70% HRMAX).

Takmičarski mikrociklus u idealnom slučaju, koji se skoro nikad ne dešava, izgledao bi ovako:

- Prvi dan posle dolaska s turnira bio bi dan oporavka. Lagana tehnika i šut u HR zoni aktivnog oporavka i igrice na terenu bez/ sa minimalnim energetskeim zahtevima (moguće i nekošarkaška aktivnost) i na kraju treninga aerobizacija 5 sek. visoko aerobno, 55 sek. nisko aerobno u trajanju od 15 min.
- Drugi dan je sportspecifična snaga. Igra 1 na 1 licem i leđima odvojeno (različiti tip snage!), 2 na 2 sa driblingom i bez njega/ sa pomoćnim dodavačem i bez njega. Rad na polasku u dribling i eksplozivnom prvom koraku sa maksimalnim odrazom na završecima.
- Treći dan je specifična izdržljivost. SAQ zahtevi u uvodu. Rad na taktici kroz igru, nekoliko kratkih partija do 6 ili 11 datih koševa. Na kraju, standardna igra do 21, nekad i do 31, bez zaustavljanja/nekad i bez zamene igrača.
- Četvrti dan je dan niskog intenziteta, najščeće planinarenje/timska vožnja bicikla/nožni tenis.
- Peti dan su rifiniture. SAQ zahtevi kratkog trajanja i potencijacija. Kratki mečevi 3 na 3 do 5 poena i rad na specijalnim situacijama (igra posle slobodnog bacanja i sl).

Zbog varijabilnosti vremena putovanja sve je podložno malim promenama uz pokušaj očuvanja navedene forme. ●

PROCES

Za razliku od košarke, koja iziskuje jednokratni napor u trajanju od 90 do 120 min. sa svim pauzama u takmičenju, turniri elitnog nivoa basketa (MASTER i CHALLENGER) zahtevaju da se istog dana odigraju ili dva (prvi dan turnira) ili tri (drugi dan turnira) meča sa pauzama od 90 do 270 minuta između njih. Stoga u trenažnom procesu, pogotovo u pripremnom periodu koji traje čak 90 dana, moramo osposobiti mehanizme za što brže uklanjanje mlečne kiseline iz mišića i osmisliti precizne protokole oporavka u takmičarskom mikrociklusu i ciklusu tokom samog takmičenja!

Ovim momcima pripada budućnost

Svesni da ova generacija pre nije ostvarila za-paženije rezultate, ali sa ogormnom željom da dokažu da imaju talenat, još većom da ponove rezultat godinu dana starijih momaka, zlatnih iz Bratislave 2017... Sa svim tim idejama u glavi juniorska selekcija Srbije – igrači rođeni 2000. godine i mlađi – otputovala je u Letoniju, na Evropsko prvenstvo.

Vratila se sa zlatnom medaljom oko vrata. Srećna i ponosna na sve ono što je tih dana pokazala i ostvarila u Letoniji.

- Prethodni rezultati su nas motivisali, posebno momke. Oni su bili svesni tog rezultata sa kadetskog prvenstva od pre dve godine, koji nije bio sjajan. Ali, s druge strane, bili su svesni svojih mogućnosti na ovom takmičenju. Mnogo

Vratio se na finale protiv Letonije, pred deset hiljada protivničkih navijača, u vrlo vreloj atmosferi. To što su srpski dečaci zadržali mir i nisu podlegli pritisku, pokazatelj je i njihove mentalne snage. Što je ozbiljan do-datak talentu.

- Bila je to veoma teška utakmica, protiv atipičnog protivnika koji u petorci uvek ima najmanje četiri spoljna igrača, dosta šutiraju za tri poena i brži su od nas. Uspeli smo da izdržimo pritisak domaćeg terena, pa i tog načina igre. Velika je stvar jer smo u većem delu utakmice igrali sa trojicom visokih igrača i pokazali da možemo da izdržimo i pobedimo.

Treneri ne vole da izdvajaju igrače. Ali nije moglo da prođe bez pitanja o najboljima u našem timu. Marko Pecarski je

PUT SRBIJE DO ZLATA

D grupa

Litvanija – Srbija 92:87
Srbija – Velika Britanija 102:71
Crna Gora – Srbija 95:97

Osmina finala

Srbija – Ukrajina 121:49

Četvrtfinale

Nemačka – Srbija 86:92

Polufinale

Francuska – Srbija 67:78

Finale

Letonija – Srbija 90:99

toga se promenilo u ove dve godine. Svakako da je to bila dodatna motivacija momcima da pokažu da vrede – počeo je priču Aleksandar Bučan, selektor srpskih juniora.

Mlađi trener ne krije da je ponosan na sve što je njegov tim pokazao tokom takmičenja u Letoniji.

- Svesni smo uspeha koji smo napravili – dodao je Bučan.

Međutim, mlađi stručnjak je i te kako svestan da je to zlato iz Letonije samo početak. Da mora da bude samo početak, kako bi ta generacija nastavila da raste, sve do seniorske reprezentacije. Uostalom, poenta takmičenja mladih kategorija nisu samo rezultati već stvaranje igrača za seniorski tim.

- Sada samo moramo da nastavimo da radimo sa ovim momcima – nastavio je Bučan i dodao:

- Pred njima je sjajna budućnost. Oni su to pokazali na ovom takmičenju. Ovo je bila vrlo atipična ekipa, sa dosta visokih igrača. Imali smo najviši tim na prvenstvu. U mnogim statističkim parametrima bili smo najdominantniji. A ostvarili smo i najbolji rezultat.

bio MVP, zajedno sa njim u prvoj petorci i Filip Petrušev.

- Već su ljudi iz FIBA izdvojili, bila su i mišljenja drugih trenera, koja su pokazala da su njih dvojica najdominantniji visoki igrači na ovom takmičenju. Meni je drago zbog toga. Naravno, voleo bih da je još neko iz ove ekipe ušao u tu petorku, ali bilo je nerealno da se to dogodi.

Za kraj, Bučan je želeo da zahvali svima koji su bili deo ovog trijumfa. Uostalom, time što je kapiten Dalibor Ilić po povratku iz Letonije uručio zlatne medalje predsedniku KSS Predragu Daniloviću i generalnom sekretaru KSS Dejanu Tomaševiću, pokazalo je koliko su zahvalni srpskoj kući košarke za sve što su učinili na putu do zlata.

- Zahvalnost KSS na svim uslovima koje su nam pružili, kao i mojim kolegama koji rade sa ovim igračima u klubovima, pa i samim klubovima. Pored ovih sjajnih momaka, hvala i mom stručnom štabu. Radili smo kao tim cele pripreme i celo prvenstvo, to je donelo ovaj rezultat. ●

B. K.

Stvaranje pobjedničke navike

Prvu medalju sa takmičenja mladih kategorija ovog leta donele su mlade košarkašice. Devojke mlađe od 20 godina osvojile su srebro na Evropskom prvenstvu u Šopronu. Nastavile niz koji su počele kao juniorke, kada su na istom mestu, samo godinu dana ranije, osvojile takođe srebrnu medalju.

Pošto čak šest devojaka – sve su i sada bile među nosiocima igre – ima pravo da igra za mladu selekciju i dogodine, selektor Miloš Pavlović je odmah posle finala postavio cilj za sledeće leto:

- Rekao sam im da se ne vezaju, da već sada počinjemo da se pripremamo za zlato.

Do nove šanse za najsajnije odličje ima gotovo cela godina. Zato se Pavlović zadržao na onome što je bilo, što je ovo leto učinilo uspešnim kada su u pitanju mladje selekcije Srbije.

- Vrlo uspešan turnir je iza nas. Opet smo uspeli da prevaziđemo neka očekivanja.

Tu je zastao, pa dodao:

- Ne mogu da kažem da nismo verovali. Ali da nam je neko ponudio ovo pre nego što smo otišli na Evropsko prvenstvo, sigurno da bismo obručke prihvatili. Verovali jesmo, ali smo opet bili realni i sa obe noge čvrsto na zemlji. Trudili smo se da idemo iz utakmice u utakmicu, da strpljivo gradimo svoj put. To nas je, uz sjajnu atmosferu koju devojke imaju, dovelo do pozicije da opet igramo finale.

Pred put u Mađarsku, Pavlović je kao cilj postavio borbu za četvrtfinale. Cilj koji je i te kako prevaziđen. U

kom trenutku je ekipa postala svesna svog kvaliteta, da može do medalje, pitali smo selektora.

- Samo je bilo potrebno malo podrške s druge strane, možda da devojke pročitaju koji red u novinama o sebi, da bi i one verovali još više. I generacija 1998. je shvatila da je kadra da osvoji medalju.

Kao nešto što je izdvajalo naš tim u odnosu na druge, Pavlović je istakao karakter.

- Ruku na srce, naše igračice dolaze iz srpske lige, koja, uz dužno poštovanje, nije među najboljima u Evropi. Za

razliku, recimo, od Italije, s kojom smo igrali u polufinalu, a koja u petorci ima igračicu koja je igrala finale Evrokupa protiv Marine Maljković i Galatasaraja. Oni igrački sigurno jesu kvalitetniji od nas, ali nemaju taj karakter na kome mi insistiramo i koji nas je izdigao do ovog rezultata.

Osvrnuo se i na finale koje, kako je rekao, nije bilo pravo lice njegovog tima.

- Pre finala smo imali veliku potrošnju, emotivnu i fizičku, jer smo u polufinalu igrali produžetak, bez dana odmora. S druge strane, ekipa Španije je imala nešto lakši put, mnogo dužu klupu, kvalitetniji je. I krivo mi je što mi, zbog svega toga, u finalu nismo bili ono što možemo, pa da onda vidimo koji je to odnos, gde smo i šta smo. U svakom sluča-

ju, kvalitetniji smo od onoga što smo pružili u finalu.

Zaključujući priču, Pavlović je rekao:

- Bez obzira na to za mene teško finale, ostvarili smo ogroman uspeh. U kontinuitetu je osvojena još jedna medalja, sistemski rad je došao do izražaja. Pokušavamo da kreiramo naviku da igramo za visok plasman i da se toga više ne plašimo. Vrlo sam zadovoljan ponašanjem devojaka i odnosom prema radu tokom kompletnih priprema. Samo mi znamo koliko je bilo teško i koliko je bilo nekih nesigurnosti. Uspeli smo sve to da prevaziđemo. Svi ste videli kako je to izgledalo na terenu, kako su se devojke borile. Od srca im čestitam. One su prve ispred jednakih koje su donele sve ovo i omogućile nama iz stručnog štaba da radimo svoj posao na najbolji mogući način.

Selektor je zahvalio Košarkaškom savezu Srbije na uslovima koje su imali tokom priprema i takmičenja.

- Odgovorno tvrdim da iz godine u godinu imamo sve bolje uslove. Zajedno ćemo rasti iz godine u godinu, u svim selekcijama. ●

B. K.

Put Srbije do srebra

Agrupa

Slovenija – Srbija 65:72

Srbija – Nemačka 71:64

Rusija – Srbija 75:63

Osmina finala

Srbija – Slovačka 100:61

Četvrtfinale

Srbija – Mađarska 73:61

Polufinale

Srbija – Italija 64:58

Finale

Španija – Srbija 69:50

MEDALJE I ZA OPRAVDANO ODSUTNE

Đurđina Đokić zbog povrede i Mirko Aleksić iz ličnih razloga nisu putovali sa ekipom u Šopron, ali su prošli cele pripreme. I njima pripada deo uspeha.

Zato je tim, na inicijativu Ane Joković, potpredsednice KSS, na svečanom koktelu u kući košarke uručio medalje opravdano odsutnom tandemu, posle čega Đokićeva nije mogla da sakrije suze.

Pozicioni napad na principu passing gejma

Unutrašnji igrači u osnovi mogu da igraju na poziciji niskog i visokog posta. Prilikom igranja passing gejma, pored osnovnih principa (pravila) koje smo naveli u prošlom broju, postoje neka osnovna pravila za unutrašnje igrače kada se nađu na poziciji niskog, odnosno visokog posta

U prošlom broju smo se podsetili šta je to passing gejm, zašto je važno primenjivati ga u mlađim uzrasnim kategorijama i prikazali osnovne primere u igri 5 na 5. Ideja tih primera napada bila je da nemamo igrače koji dugo borave u reketu i oko njega, u smislu da su statični i da tu traže loptu. U mlađem uzrastu (10-14 godina) trebalo bi forsirati igru sa 5 igrača spolja. Kasnije treba nastaviti s tim i ubaciti igru sa 4 igrača spolja i 1 unutrašnjim igračem (14-16/17 godina). Na kraju treba igrati i sa 3 igrača spolja i 2 unutrašnja igrača.

Ovde ćemo prikazati primere sa jednim igračem koji igra na unutrašnjoj poziciji. Ponovo napominjemo da u početku on ne mora formacijski da igra na toj poziciji, jer u mlađim kategorijama ne bi trebalo da imamo definisano ko će biti unutrašnji, a ko spoljni igrač. Igru sa 3 spoljna i 2 unutrašnja igrača ostavićemo za neki drugi put. I na kraju, prikazaćemo metodiku učenja i usavršavanja passing gejma.

Unutrašnji igrači u osnovi mogu da igraju na poziciji niskog i visokog posta (slika 1). Prilikom igranja passing gejma, pored osnovnih principa (pravila) koje smo naveli u prošlom broju, postoje neka osnovna pravila za unutrašnje igrače kada se nađu na poziciji niskog, odnosno visokog posta.

● **Pravila za niskog posta:**

- zadržava se na poziciji niskog posta, kreće se ka lopti, aktivno traži loptu;
- po prijemu lopte igra za koš;
- saraduje s drugim postom, koji, čitajući odbranu, može da utrči na suprotnu stranu ili da ostane na poziciji visokog posta;
- prati utrčavanja spoljnih igrača;
- ukoliko ne može da doda loptu ili da da koš, treba da izdribla loptu napolje;

- po pravilu ne bi trebalo da postavlja blokadu igraču s loptom.

● **Pravila za visokog posta:**

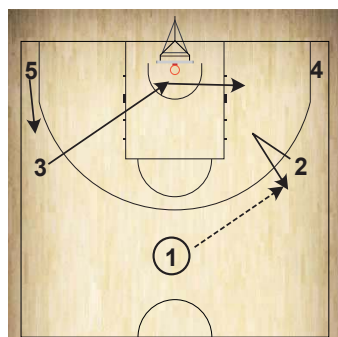
- postavlja se na jedno dodavanje od lopte;
- postavlja blokadu igraču s loptom, u tom slučaju niski post odlazi na suprotnu stranu reketa;
- po prijemu lopte igra za koš;
- saraduje s niskim postom;
- prati utrčavanja spoljnih igrača.

● **Pravila za spoljne igrače s loptom:**

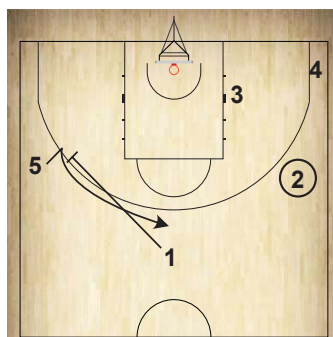
- koristi dodavanje pre driblinga, na taj način se omogućava više kretanja igrača i lopte, više igrača učestvuje u napadu;
- prvo gleda dodavanje blizu koša (nisko ili visoko postavljenom postu);
- treba da bude opasan po koš, da brzo napada i u principu da ne zadržava loptu u posedu duže od tri sekunde;
- pokušava da iskoristi blokadu ako za to postoji mogućnost;
- posle dodavanja utrčava ka košu, ide u blokadu igraču kome je dodao loptu ili nastavlja kretanje duž periferije napada.

● **Pravila za spoljne igrače bez lopte:**

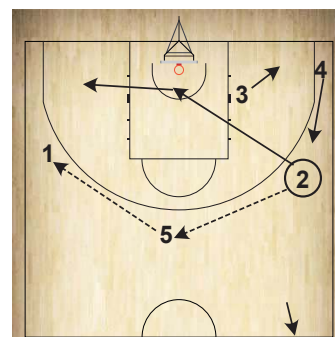
- vodi računa o rastojanju da ne bi jedan odbrambeni igrač pokrio dva napadača;
- ne zadržava se duže od 3 sekunde u jednom mestu; kreće se da bi smanjio mogućnost odbrane za pomoć;
- ukoliko lopta ide driblingom ka njemu, treba da isprazni prostor (utrčavanje ka košu ili u širinu), ukoliko ukrštanje driblingom ili blokada igraču s loptom nije unapred dogovorena akcija;

DIJAGRAM 01

DIJAGRAM 02

DIJAGRAM 03

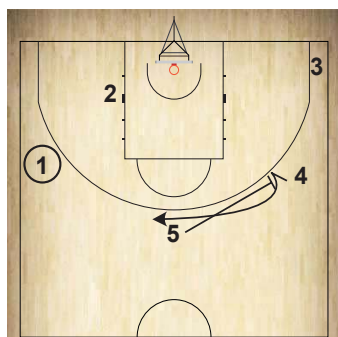

- pokušava da se demarkira ukoliko je on taj koji treba da primi loptu i tom prilikom može da iskoristi nisko postavljenog posta kao blokadu za demarkiranje;
- ukoliko je moguće, postavlja blokadu suprotno od lopte.

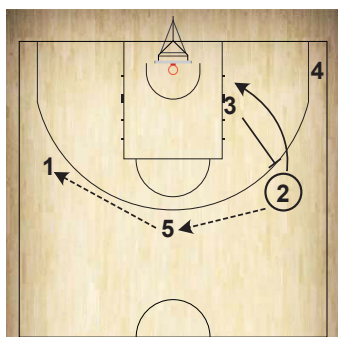
PRIMERI NAPADA

Primer napada u kojem bilo koji igrač može da se nađe u poziciji niskog posta nakon utrčavanja sa strane pomoći: Isto se preporučuje za mlade košarkaše kod kojih još nemamo definisano koji igrači će igrati na unutrašnjoj poziciji. Na taj način sve igrače učimo kako da sarađuju (dodaju loptu) sa igračem na niskom postu i omogućavamo svim igračima da se oprobaju u

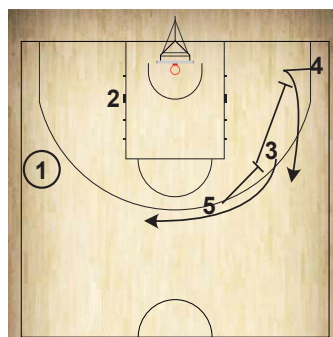
igrati na niskom postu. U principu, svaki igrač bi morao da nauči najmanje jednu do dve tehnike na niskom postu. Napad predstavlja kombinaciju primera predstavljenih u prošlom broju, koji su zasnovani na principu „dodaj i utrči” i „dodaj i beži na suprotnu stranu i postavi kontra-blokadu”. Početni raspored je 1-2-2 ili 5 spolja. Igrač br. 1 dodaje loptu br. 2, koji se prethodno demarkirao ili je bio slobodan za prijem lopte. Nakon dodavanja, igrač sa strane pomoći utrčava u sredinu reketa i pokušava da primi loptu. Ukoliko ne može da primi loptu, ide na stranu lopte na poziciju niskog posta (**dijagram 1-1**). Nakon dodavanja, poštujući pravilo da ne ostaje u mestu i da ne utrčava više od jednog igrača u reket, br. 1 odlazi u kontra-blokadu igraču br. 5 (**dijagram 1-2**). Nakon prenosa lopte na drugu stranu, igrač br. 2 utrčava u sredinu

DIJAGRAM 04

DIJAGRAM 05

DIJAGRAM 06

Sve navedene primere napada, kako u ovom tako i u prošlom broju, ne bi trebalo shvatiti kao strogo uređene, šematizovane načine kretanja. Oni treba da posluže da se prema njima mladi košarkaši nauče osnovama košarkaške igre. Pored toga, treba da pokažu kako se u napadima neprestano primenjuju osnovni principi slobodne igre, što pasing gejm upravo i predstavlja →

Usavršavanje napada se postiže u najvećoj meri vežbanjem sa situacionom odbranom, odnosno u uslovima utakmice. U toku tog procesa neophodno je i dalje vežbati i usavršavati grupnu taktiku, odnosno saradnje igrača koje se koriste u konkretnom tipskom napadu.

reketa i pokušava da primi loptu, a br. 4 i br. 3 popunjavaju pozicije (**dijagram 1-3**). Igrač br. 5 postavlja kontrablokadu igraču br. 4 i napad se nastavlja kontinuirano po istom principu (**dijagram 1-4**). U istom primeru možemo da imamo i opciju ledne blokade, da igrač nakon dodavanja lopte na centralnu poziciju, pre utrčavanja, sačeka lednu blokadu od igrača na niskom postu (**dijagram 1-5**). Mogući nastavak je kao na **dijagramu 1-6**.

Primer napada sa 4 igrača spolja i 1 igračem na poziciji niskog posta: I dalje ima dosta prostora za utrčavanja i prodor driblingom spoljnih igrača. Princip napada je da se spoljni igrači kreću perimetrom koristeći kontrablokadu, pri čemu čitaju odbranu i utrčavaju ka košu ukoliko je situacija za to odgovarajuća, a unutrašnji igrač prati loptu i pokušava da se izbori za prijem lopte što bliže košu. Početni raspored je kao na **dijagramu 2-1**. Igrač br. 1 dodaje loptu igraču br. 3. Ukoliko je odbrana agresivna, br. 3 može da koristi niskog posta za demarkiranje ili napušta poziciju, a br. 1 driblingom dolazi na njegovo mesto. Nakon dodavanja, br. 1 utrčava ili postavlja kontrablokadu igraču br. 2. U slučaju da je utrčao ka košu, ostali spoljni igrači, po principu „dodaj i utriči“, popunjavaju pozicije (**dijagram 2-1**). Ukoliko je postavio kontrablokadu, br. 1 nakon nje može da utriči ili da postavi još jednu blokadu igraču br. 4 (**dijagram 2-2**). Tokom prenosa lopte na drugu stranu, igrač br. 5 prati kretanje lopte i pokušava da izbori što bolju poziciju za prijem lopte. Spoljni igrači nakon dodavanja lopte, a u odnosu na situaciju, donose odluku da li će utrčati ka košu ili praviti blokadu u suprotnu stranu (**dijagram 2-3**).

Primer napada sa 4 igrača spolja i 1 igračem na poziciji visokog posta: Igrač na poziciji visokog posta uglavnom prenosi loptu s jedne na drugu stranu i pravi blokade kako za igrača bez lopte tako i za igrača s loptom. Naravno da kada je u posedu lopte, treba da bude opasan po koš. Nakon dodavanja, igrač br. 1 utrčava ka košu (**dijagram 3-1**). Igrač br. 5 postavlja blokadu igraču br. 2 i otvara se za prijem lopte (**dijagram 3-2**). Nakon dodavanja lopte, igrač br. 3 postavlja donju blokadu igraču br. 2, dok igrač br. 1 pravi lednu blokadu igraču br. 4 (**dijagram 3-3**). Nakon prenosa lopte igrač br. 5 donosi odluku o daljem nastavku napada: „dodaj i utriči“, kontrablokada ili blokada igraču sa loptom. Sa ovim primerom možemo uvesti i saradnju pomoću blokade igraču s loptom.

Sve navedene primere napada, kako u ovom tako i u prošlom broju, ne bi trebalo shvatiti kao strogo uređene, šematizovane načine kretanja. Oni treba da posluže da se prema njima mladi košarkaši nauče osnovama košarkaške igre. Pored toga, treba da pokažu kako se u napadima neprestano primenjuju osnovni principi slobodne igre, što pasing gejmlj upravo i predstavlja.

METODIKA UČENJA I USAVRŠAVANJA

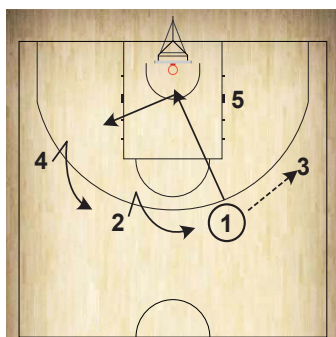
Učenje pasing gejma započinje već prvog dana. Osnova je dobra igra u napadu u situacijama 1 na 1, odnosno dobra, takmičarska tehnika i individualna taktika napada.

Posle toga, na red dolazi učenje i usavršavanje grupe taktike napada, kojoj treba posvetiti najviše vremena. Progresija je sledeća:

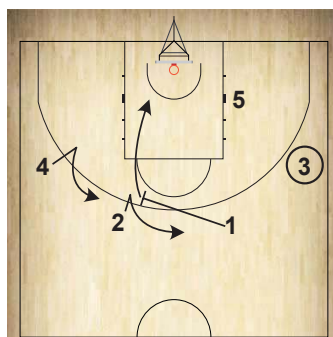
**2:0 → 2:2 dirigovana odbrana → 2:2 situaciona odbrana
3:0™ 3:3 dirigovana odbrana → 3:3 situaciona odbrana
4:0 → 4:4 dirigovana odbrana → 4:4 situaciona odbrana**

Preko tih saradnji potrebno je naučiti osnovne aktivnosti kao što su: back door, front door, flash cut, ukrštanje driblingom, blokade za igrača bez lopte i na kraju blokada za igrača s loptom.

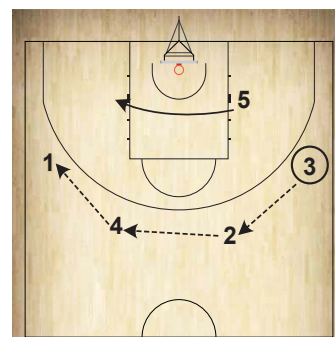
Izgradnja kolektivnog napada suštinski započinje

DIJAGRAM 07

DIJAGRAM 08

DIJAGRAM 09

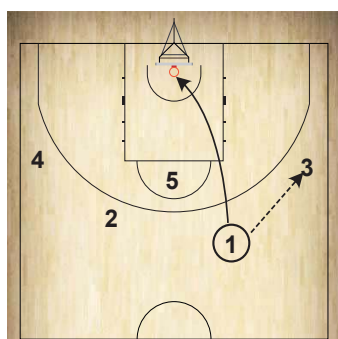

kada su igrači u stanju da izvode najosnovnije vidove grupne taktike napada. Igrači moraju da nauče i razumeju napad, ne samo da ga mehanički izvode, pogotovo kada je u pitanju pasing gejm. Zato je prvi korak u učenju napada stvaranje igraču jasne predstave o napadu. Zato je potrebno napad demonstrirati u celini. Igračima bi trebalo pokazati osnovne, tj. tipične reakcije odbrane na njihove akcije, da bi bili u stanju da prepoznaju situaciju na terenu i da bi mogli pravovremeno i adekvatno da reaguju. To znači da se igračima pokazuju osnovni „izlazi“ iz napada, odnosno situacije u kojima se napad može završiti, kao i situacije u kojima je moguće prekinuti unapred dogovorenu akciju napada i tako doći u povoljnu poziciju za šut. U velikoj meri to se uradi tokom učenja i usavršavanja grupne taktike napada.

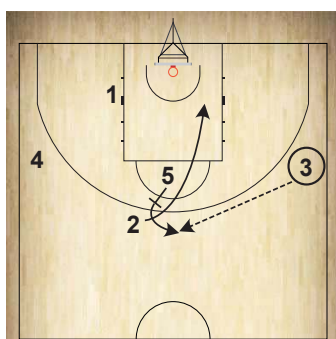
Uigravanje napada pre svega podrazumeva: učenje

principa napada u odnosu na reakciju odbrane, učenje linija kretanja igrača, usklađivanje akcija svih pet napadača, vežbanje pravovremenog delovanja svih pet napadača. Napad se zato vežba prvo bez odbrane, u uslovima 5:0, da bi se potom vežbao s dirigovanom odbranom. U početku dirigovana odbrana dopušta slobodno kretanje lopte i igrača, zatim slobodno kretanje samo lopte. Usavršavanje napada se postiže u najvećoj meri vežbanjem sa situacionom odbranom, odnosno u uslovima utakmice. U toku tog procesa neophodno je i dalje vežbati i usavršavati grupnu taktiku, odnosno saradnje igrača koje se koriste u konkretnom tipskom napadu. Na taj način se intenzivira vežbanje određenih važnih aktivnosti i postiže veći broj ponavljanja. Tokom vežbanja je veoma važno da se koriguju greške, pre svega u smislu taktičkog delovanja igrača. ●

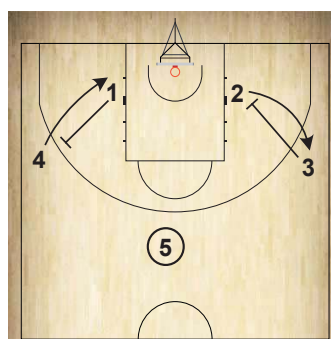
Uigravanje napada pre svega podrazumeva: učenje principa napada u odnosu na reakciju odbrane, učenje linija kretanja igrača, usklađivanje akcija svih pet napadača, vežbanje pravovremenog delovanja svih pet napadača. Napad se zato vežba prvo bez odbrane, u uslovima 5:0, da bi se potom vežbao s dirigovanom odbranom. U početku dirigovana odbrana dopušta slobodno kretanje lopte i igrača, zatim slobodno kretanje samo lopte.

DIJAGRAM 10

DIJAGRAM 11

DIJAGRAM 12

Košarka ponos Srbije

Košarkaški savez se u godinama embarga, kada sportistima nije bilo dozvoljeno učešće na takmičenjima, teškom mukom snalazio da očuva kontinuitet, duh i visok nivo reprezentativnih selekcija

U godini značajnih jubileja (1923-2018, 95 godina od prve promocije košarke u Srbiji, 1948 –2018, 70 godina od osnivanja Košarkaškog saveza Jugoslavije –Srbije), ovim prilogom završavamo prikaz istorije naše košarke.

Upravo ovim priložima, u četiri nastavka, podsetili smo i potvrdili, iz pera Milana Tasića, slobodno se može reći čuvara istorije naše košarke: izvesno je da smo bili, jesmo i bićemo – zemlja košarke.

Sjajnu generaciju košarkaša i košarkašica raspad zemlje je sprečio da u poslednjoj deceniji 20. veka dominira evropskom i svetskom košarkom.

Košarkaški savez se u godinama embarga, kada sportistima nije bilo dozvoljeno učešće na takmičenjima, teškom mukom snalazio da očuva kontinuitet, duh i visok nivo reprezentativnih selekcija. S Dušanom Ivkovićem kao selektorom, u teškim godinama koje su dolazile i uz veliku pomoć grčke košarkaške federacije sačuvali smo kontinuitet okupljanja i igranja utakmica.

U tri godine zabrane nastupa naših spotista na takmičenjima, košarkaši su propustili jednu Olimpijadu, jedno Evropsko i jedno Svetsko prvenstvo, da bi se 1995. ponovo pojavili na velikoj sceni najviše zahvaljujući FIBA i njenom generalnom sekretaru Bori Stankoviću, koji su proširili broj učesnika na Evropskom prvenstvu i organizovali dodatne kvalifikacije koje su vodile na EP u Atini.

Na Evropskom prvenstvu u Atini, željni dokazivanja, sa probuđenim inatom i željom da se vrate na mesto koje im pripada, naši košarkaši su osvojili zlato pobeđivši u finalu moćnu Litvaniju. Susret u polufinalu, u kome smo pobedili domaćine i prijatelje, reprezenta-

ciju Grčke, okrenuo je u finalu publiku protiv nas, ali to nije bilo dovoljno da naši asovi Paspalj, Đorđević, Danilović, Divac, Savić, Bodiroga i ostali donesu našoj zemlji još jedno zlato. Aleksandar Đorđević je sa 41 poenom bio junak finala, ali u ekipnom sportu uvek pobeđuje tim, koji je na ovom prvenstvu bio neprikosnoven i za klasu ispred svih.

Rezultatski, do 2002. i osvajanja Svetskog prvenstva u Indijanopolisu, ova generacija košarkaša svrstala je sebe u jednu od najtrofejnijih generacija našeg sporta. Osvojene su tri titule evropskih prvaka (1995, 1997. i 2001) i dve titule svetskih prvaka (1998. i 2002), uz finale Olimpijskih igara u Atlanti 1996. godine i bronzanu medalju s Evropskog prvenstva u Francuskoj 1999.

Ovu generaciju sa klupe su predvodile trenerske legende Dušan Ivković, Željko Obradović i Svetislav Pešić, a igrač koji je spojio 1995. i 2002. bio je Vlade Divac.

U poslednjoj deceniji dvadesetog veka pokrenut je Razvojno-trejni centar kroz koji su prošli svi budući reprezentativci u novom milenijumu. Takođe je pokrenuta i Viša trenerska škola.

U međuvremenu, savez se 1999. uselio u Kuću košarke, savremeno zdanje u kome su na jednom mestu okupljene sve košarkaške organizacije.

Od 2007. naša reprezentacija nastupa kao reprezentacija Srbije i za 12 godina takmičenja možemo se pohvaliti sa 34 osvojene medalje u muškoj i ženskoj konkurenciji.

Izborom Marine Maljković za selektora ženske seniorske reprezentacije podignut je nivo ženske košarke na sam vrh Evrope. Sa dobrom selekcijom igračica i vrhunskim radom u četvorogodišnjem periodu, Marina je osvojila zlato na Evropskom prvenstvu u Budimpešti 2015, a generacija predvođena Sonjom Petrović, Jele-

nom Milovanović i Anom Dabović svoj kvalitet je potvrdila i na Olimpijskim igrama u Riju 2016, kada je osvojena bronzana medalja.

Mnogo radosti doneli su nam i seniori, koji su predvođeni Aleksandrom Đorđevićem u poslednje četiri godine igrali tri finala u kojima su osvojene srebrne medalje na Svetskom prvenstvu u Španiji (2014), Olimpijskim igrama u Riju (2016) i Evropskom prvenstvu u Istanbulu (2017). Teodosić, Marković, Raduljica, Bjelica, Bogdanović i ostali vratili su naciji poljuljano poverenje u uspeh i vrhunske rezultate.

Novi olimpijski sport, basket 3x3, koji će premijeru imati na Olimpijadi u Tokiju 2020, otvorio je još jednu zlatnu stranicu srpske košarke. Seniorska reprezentacija, predvođena momcima iz Novog Sada (Bulut, Majstorović, Savić, Stojčić i Ždero), u 2018. je neprikosnoveni vladar planete i nosilac titule svetskog (Manila) i evropskog prvaka (Bukurešt). Od 2012. godine Srbija na svetskim prvenstvima ima osvojene četiri zlatne medalje (2012, 2016, 2017. i 2018) i jedno srebro (2014), dok na evroskim prvenstvima imamo osvojeno po jedno zlato (2018) i srebro (2016).

U dvanaest poslednjih godina (2007-2018) Srbija je potvrdila ono što smo znali za bivšu nam zemlju Jugoslaviju – da je i dalje zemlja košarke. ●

● MUŠKE KATEGORIJE

- OLIMPIJADE / SVETSKA / EVROPSKA PRVENSTVA

	ZLATO	SREBRO	BRONZA	UKUPNO
SENIORI	-	4	-	4
MLADI	3	-	1	4
JUNIORI	5	4	1	10
KADETI	1	1	4	6
UKUPNO	9	9	6	24

● ŽENSKJE KATEGORIJE

- OLIMPIJADE / SVETSKA / EVROPSKA PRVENSTVA

	ZLATO	SREBRO	BRONZA	UKUPNO
SENIORKE	1	-	1	2
MLADE	-	2	1	3
JUNIORKE	1	1	3	5
KADETKINJE	-	-	-	0
UKUPNO	2	3	5	10

Održati kontinuitet

Osnovni osećaj je - divljenje prema ljudima iz Udruženja košarkaških trenera Srbije i novinara koji su realizovali ovaj projekat, uz brojne teškoće, a koji još nisu svesni svog podviga, koji je suštinski sastavljen od tri reči - "stoti časopis Trener"

Osećam blagu tremu pišući u i o stotom broju časopisa Trener, istovremeno i veliko zadovoljstvo. Poslednje dvadeset dve godine, koliko izlazi časopis, (sa)učestvovao sam na više načina: kao kouč pasionirani čitalac i sakupljač svih brojeva, kasnije predavač ili trener sa ponekim trofejčićem, od 2010. godine kao redovni kolumnista... Osnovni osećaj je - divljenje prema ljudima iz Udruženja košarkaških trenera Srbije i novinara koji su realizovali ovaj projekat, uz brojne teškoće, a koji još nisu svesni svog podviga, koji je suštinski sastavljen od tri reči - "stoti časopis Trener".

Da objasnim: mislim da u Evropi nema periodične štampe o košarci koja je došla do trocifrene numere, a bilo je puno pokušaja. Još važnije - držeci u ruci prvi i stoti broj vidi se ogroman napredak, ne samo u kvalitetu štampe, već i u pročišćenom sadržaju, odličnom balansu između stručnog i "istorijskog" košarkaškog dela. Naime, znam da trenerski deo uredništva, pogotovo onaj mlađi, insistira na što više stručnih tema, što je i očekivano, dok novinari drže ravnotežu i oko beleženja svih događaja koji su vezani za basket. Jer, ako neko uzme danas da čita Trener, mora steći pravu sliku o svim dešavanjima u klubovima, malim sredinama diljem Srbije, pionirima, kadetima i juniorima, seniorima svih nivoa, naravno i ženskoj košarki, veteranima, sada basketu 3x3, kampovima i turnirima, svim pratećim manifestacijama, pojedincima koji su utkali sebe u napredak ovog sporta i tako redom. Mislim da je sadržajni odnos stručnih i "živih", svakodnevnih tema dobar u relaciji 2 prema 1, kakav je i danas. Primera radi, u prethodnom broju stručne teme su obrađene na dvadeset strana, što manje-više znači da se do sada ispislala knjiga od oko 2000 strana o samoj igri, svim njenim aspektima: tehnici i taktici, fizičkoj i psihološkoj pripremi, skautingu i statistici, ishrani košarkaša i ostalim dodirnim temama.

Posebno je bitno da su to radila najveća svetska trenerska imena, pa je ta "kontinuirana knjiga" verovatno najkvalitetnija u Evropi. Samim tim Trener je bio i ostao važno štivo za kouče u njihovoj edukaciji i pripremu za posao, rečju avangarda. Evo i jednog skromnog predloga, čijoj će realizaciji osnovna prepreka, kao i do sada, bi-

ti (ne)dostatak novca: odabrati stotinak tekstova iz svih brojeva i objaviti kapitalnu knjigu koja će biti dostupna svima iz branše...

Određnica "časopis" kaže da je Trener izlazio tromesečno, s tim što je u junu (najčešće) objavljivan dvobroj. Znam da nije realno (jedina kočnica su finansije) da naše trenersko štivo izlazi mesečno, a dumam da je to zadata tema za realizaciju i razmišljanje, ali šest puta godišnje (sa jednim dvobrojem) bila bi nivo koji zadovoljava sve u mnogobrojnoj košarkaškoj porodici na ovim prostorima, a ujedno znači krupan korak napred...

Konačno, koja reč i o naslovu časopisa-slavljenika: Trener. O igračima se piše svakodnevno, posebno pojavom elektronskih medija, dok se o struci govori mnogo manje. Ovo i jeste mesto gde u glavnoj ulozi moraju biti ljudi koji edukativno i vaspitno deluju na omladinu. Da se prisetime da je Kanađanin Džejms Najsmi, koji je 1891. godine u Springfieldu "izmislio" basket - ujedno bio i prvi trener na svetu. Njegovih 13 pravila i danas sačinjavaju igru koja je samo za inteligentne, posebno nadarene, gde se sve odigrava u sekundi, gde Miloš Teodosić ili Željko Obradović po dve sekunde ranije znaju, predviđaju sledeći potez. Zvanje "košarkaški trener" je elitno, za ponos, a naš časopis čini mnogo na promociji, posebno mladih učitelja, koji dolaze, ne samo predstavljanjem i uspesima na terenu, već i prostorom za njihovo sagledavanje određenih segmenata igre. Jedan od zadataka i jeste podizanje zvanja "trener" na negdašnje mesto, odmah iza igrača-asova, a pre svih ostalih koji se lagano, ali uporno i sistematski "guraju u prve redove"...

Elem, ovo je presek trenutnog stanja, koji je na visokom nivou pre svega ličnim zalaganjem ljudi iz UKTS, KSS, mnogo entuzijasta i zaljubljenika u ovu igru. Postavlja se pitanje - šta dalje, iako sam nabacio neke ideje? Figuratивно - s naporom smo odgajili "čedo" (čitaj Trener) od dvadeset dve godine, mora se povećati napor svih relevantnih struktura da se ova štampana "igra" nastavi do dvestotog broja, pa nadalje. Čestitam svima jubilej, treba proslaviti jer se ima i šta, a odmah potom agresivnije krenuti u priču i realizaciju dugoročne stabilnosti časopisa Trener... ●

BASKETBALL CLINIC BELGRADE 2018

Basket Group d.o.o.

Sazonova 83

11104 Beograd

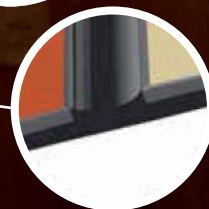
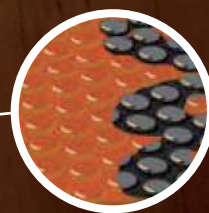
Telefon: +381 11 3400 828

Fax: +381 11 3400 829

E-mail: bozanic@kss.rs

20 godina

uspešne saradnje
Basket Group i KSS
sa Moltenom

molten[®]
For the real game